

နိဒါန်း

စာရေးသူသည် ၂၀၁၃ ခုနှစ်၊ ရှေ့ပိုင်းတွင် မြတ်သော ဓမ္မစကြာဒေသနာ၊ မြတ်သော မဟာပဋ္ဌာန်းဒေသနာနှင့် မြတ်သော ကထိန်၊ ဤစာအုပ် ၃ အုပ်ကို စင်ကာပူမှ တကာ တကာမများ တောင်းဆိုမှုအရ ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့ပြီဖြစ်သည်။

ထို စာအုပ်များကို ဓမ္မဒါနပြုလိုသူ၊ စင်ကာပူနိုင်ငံနေ စေတနာရှင် တကာ တကာမများမှ အကြိမ်ကြိမ် ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေကာ လှူဒါန်းခဲ့ကြပါသည်။ ယခင် တောင်းဆိုကြသော တကာ တကာမများမှပင် စာအုပ်ဓမ္မဒါန၊ ထပ်မံ၍ လှူဒါန်းလသဖြင့် စာအုပ်တအုပ် ရေးပေးပါရန် လျှောက်ထားလာပြန်သည်။

စာရေးသူသည် အဘယ်အကြောင်းအရာနှင့် ပတ်သက်၍ ရေးသားရလျှင် ကောင်းမည်နည်းဟု တွေးတော နေခဲ့သည်မှာ အတော်ပင်ကြာညောင်းခဲ့လေပြီ။

တနေ့တွင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သင်တန်းတရားဟောရန် မှတ်စုစာအုပ်လေးများကို ရှာဖွေကြည့်မိရာမှ အတွေးတစ်ခု ရလာခဲ့သည်။ စာရေးသူမှာ ဟောရေး၊ ပြောရေးကို အတော်အတန် ဝါသနာပါသူဖြစ်သည့်အလျောက် ခပ်ငယ်ငယ် ကိုရင်ဘဝမှစ၍ တရားစာအုပ်များနှင့် ဓမ္မစာစောင်များစွာတို့ကို ဖတ်ပြီးတိုင်း မိမိကြိုက်ရာများကို မှတ်စု ရေးသားလေ့ရှိသည်။ ထို မှတ်စုများမှာ တပုံ တထပ်ကြီးရှိနေပေသည်။

ထို များစွာသော စာအုပ်များသည် စာရေးသူ လက်ရှိ အသက်အရွယ်ထိ ရေးသားထားသော မှတ်စုများဆိုလျှင်လည်း မများပါ။ ထို မှတ်စု များစွာထဲမှ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်ဝိုင်းဒေသနာ ရှင်းတမ်း အကျဉ်းချုပ် ဗလာစာအုပ် မှတ်စုတို့ တအုပ်ကို ဟောင်းနွမ်းစွာဖြင့် တွေ့ရှိရသည်။

ထို စာအုပ်ကို ဖတ်မိရာမှ ၁၉၈၃ ခုနှစ် အဝေးဆီသို့ စိတ်ရောက်သွားခဲ့ရသည်။ ထို အချိန်တုန်းက စာရေးသူသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်ဝိုင်းဒေသနာ တရားစာတော်ကို ဟောပြောလိုသဖြင့် မိုးကုတ်ဝိပဿနာ ဌာနချုပ်အပါအဝင် ဌာနများစွာတို့၌ တရားစခန်းပါတ် များစွာတို့သို့ ကိုယ်တိုင်ဝင်ရောက်ကာ တရားအားထုတ်ရင်း လေ့လာဆည်းပူးနေချိန်ဖြစ်သည်။

ရန်ကုန်မြို့၊ ရန်ကင်းမြို့နယ်၊ ဝုတ္တလစ်ဈေးအနီး ဇနိတာရာမ မိုးကုတ်ဝိပဿနာရိပ်သာတွင် ဖွင့်လှစ်သော မိုးကုတ်ဝိပဿနာ (၁၀)ရက် တရားစခန်း၌ တရားစခန်းဝင်ရင်း တရားစခန်းပြီးချိန်မှာ ခင်မင်ရင်နှီးခွင့် ရခဲ့သော ဦးဇင်း ဦးပုည နှင့် တရားဆွေးနွေးခဲ့ရာမှ စာရေးသူက . . .

ဦးပုည ရယ် . . . တပည့်တော် ဒီ မိုးကုတ်ဝိပဿနာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်စက်ဝိုင်းဒေသနာ လည်ပုံ ပြတ်ပုံ နဲ့ ပတ်သက်ပြီး သိပ်ဟောတတ်ချင်တာ . . .

ဒါပေမဲ့ တပည့်တော်မှာ စက်ဝိုင်းဒေသနာတော်ကို ၁ နာရီပြည့်အောင် မနည်းကြိုးစား ဟောနေရတယ်။ အရှင်ဘုရားကကော ဟောပြောရတာ အဆင်ပြေရဲ့လား . . . မေးလျှောက်မိပါတယ်။

ဦးပုညမှ . . . အရှင်ဘုရားရယ် တပည့်တော်လည်း အစက စက်ဝိုင်းဒေသနာဟောရတာ ဘဲဥ အစရာသလို သိပ်ပြီးအခက်တွေ့ ခဲ့ပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ . . . တပည့်တော်ရဲ့ ဆရာရင်း မိုးကုတ်ဝိပဿနာ ဓမ္မကထိက ဆရာတော်က ကိုယ်တိုင် ဗလာစာအုပ်နဲ့ရေးကူးပြီး အကျဉ်းချုပ်ဟောနည်းပြောနည်းကို ချီးမြှောက်ပေးခဲ့လို့ ဟောပြော ရတာ အဆင်ပြေသွားခဲ့တယ်ဘုရား။

အဲဒီ မှတ်စုကလေးကို အရှင်ဘုရား လိုအပ်ပါက ကူးယူပါ . . . ဟု ကူညီသဖြင့် စာရေးသူမှာ ဝမ်းသာလိုက်သည့် ဖြစ်ခြင်း၊ ကျေးဇူး အထပ်ထပ်တင်ကာ တရားစခန်းအတွင်း ကြိုးစား၍

ကူးယူလာခဲ့သည်။ထို့ကြောင့် စာရေးသူသည် ထို အချိန်မှစ၍ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်စက်ဝိုင်း ဒေသနာ ဟောပြောရေးတွင် အတော် အဆင်ပြေသွားခဲ့လေသည်။

ထို စာအုပ်ကို တွေ့မိတိုင်း မိမိအား ကူညီ အားပေးခဲ့သူ ဦးပုည ကို သတိရကာ ကျေးဇူးတင်မဆုံး ရှိခဲ့ရသည်။ ယခု မိမိအသက်(၅၆)နှစ်သို့ပင် ရောက်ခဲ့လေပြီ။ မိတ်ဆွေဖြစ်သူ ဦးပုည ကား ဘယ်အရပ် ဘယ်ဒေသ ဘယ်ဆီ ဘယ်နေရာတွင် သာသနာပြု ဓမ္မလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နေသည်ကို မသိရှိပါ။ မိတ်ဆွေ ဦးပုည သည် မိမိထက် အသက် သိက္ခာ အနည်းငယ်ခန့် ကြီးသည်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတော်နှင့်ပတ်သက်၍ အဖွင့်ကျမ်းကြီးကို ရေးသားခါနီး အဋ္ဌကထာကျမ်းပြုအကျော် အရှင်မဟာဗုဒ္ဓယောသ အရှင်မြတ်သော်မှ ညည်းတွားခဲ့ဖူးသည်။ ကျမ်းဂန်တနေရာတွင် အရှင်အာနန္ဒာသည် ရှင်တော်ဗုဒ္ဓအား ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတော် ခက်ခဲ နက်နဲသည်ဟူ၍ တပည့်တော်ဉာဏ်ထဲမှာ မတွေ့ရပါ။ လွယ်တယ်ဟူ၍သာ ထင်ရပါသည်ဟု လျှောက်ထားရာ ရှင်တော်ဗုဒ္ဓက... အာနန္ဒာ... ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတော်ကို လွယ်တယ်လို့ မပြောလေနှင့်... ဟူ၍ နှစ်ခွန်းဆင့် တားမြစ်ခဲ့ဘူးသည်ကို ဖတ်ရှုရသည်။

လောကတွင် . . .
နက်သယောင်နှင့် တိမ်သော ရေ၊ (မဲညိုသော ဖက်ပုပ် ရှိသော ရေအိုင်။)
တိမ်သယောင်နှင့် နက်သော ရေ၊ (ကြည် နေသော ရေအိုင်။)
တိမ် သယောင်နှင့် တိမ်သော ရေ၊ (အိုး၊ခွက်၊ ပန်းကန်၌ တည်သော ရေ။)
နက် သယောင်နှင့် နက်သော ရေ၊ (ကြီးမားသော တောင်ခြေရင်းရှိ သမုဒ္ဒရာ ရေ။)-ဟူ၍ (၄)မျိုးရှိရာတွင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာသည် နက် သယောင်နှင့် နက်သော ရေ ကဲ့သို့ အလွန်ပင် နက်နဲသော ဒေသနာကြီး ဖြစ်ပေသည်။

သို့သော် . . .
မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်မြတ်ကို အမှီရ၍ (၇)နှစ်သားအရွယ် လူ မမယ် ကလေးများပင် ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်ကို ဖြတ်နှိုင်းကြသဖြင့် သောတာပန် ၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာ၊ အရိယာ အဆင့်အထိ ယခင်လည်း ဆိုက်ရောက်ခဲ့ကြလေပြီ။ ယခု လည်း ဆိုက်ရောက်နေကြဆဲ၊ နောင်လည်း ဆိုက်ရောက်နေကြပေလိမ့်မယ်။

စာရေးသူတို့သည် ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာနှင့်ပတ်သက်၍ ကျေးဇူးတော်ရှင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဟောစဉ်တရားများကို နာကြား သင်ယူခွင့် ရရှိ၍ မြန်မာဘာသာဖြင့် ဤ စက်ဝိုင်းဒေသနာတော်ကို တကာ တကာမများအား နားလည်အောင် သင်ကြား ဟောပြောနိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။
ကျေးဇူးကြီးမားပါပေစွ . . . ။

ထို့ကြောင့် စက်ဝိုင်းဒေသနာတော်ကို လေ့လာလိုကြသော ဟောပြောလိုကြသော လေ့လာသင်ကြားခါစ ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် ရည်ရွယ်ပြီး အထောက်အကူဖြစ်စေရန် ရေးသား ဓမ္မဒါနပြုလိုက်ရပါကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

မေတ္တာဖြင့်
သစ္စာပါရမီ ဒေါက်တာ ဦးဇေယျ
စင်ကာပူနိုင်ငံ
(၂၇-၀၈-၂၀၁၆)

၂။ သစ္စာနှစ်ခု သမုဒယသစ္စာ - စွဲလန်းကြောင်း အမှန်
ဒုက္ခသစ္စာ - စက်ဆုတ်စရာ၊ အသုံးမကျကြောင်း အမှန်

၃။ လေးခုအလွှာ အတိတ်အကြောင်း - ယခင်က ပြုခဲ့သော ကံ
ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး - ယခု ရရှိနေသော ဘဝ
ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း - ယခု အသစ်ထပ်မံပြုလုပ်သောကံ
အနာဂတ်အကျိုး - နောင်တစ်ချိန်တွင်ရရှိမည့် ဘဝ

၄။ အင်္ဂါတစ်ဆယ့်နှစ်ပါး-အဝိဇ္ဇာ - သစ္စာမသိမှု
-သင်္ခါရ - ပြုလုပ်ခြင်း (ကာယသင်္ခါရ၊ ဝေဒိသင်္ခါရ၊ စိတ္တသင်္ခါရ) (အတိတ်ကံ)
-ဝိညာဏ် - ပဋိသန္ဓေ စိတ်။
(တစ်နည်း) မြင်စိတ်၊ ကြားစိတ်၊ စသောခြောက်ပါးသောဒွါရတွင်
ပေါ်သောစိတ်များ။
-နာမ်ရုပ် = နာမ်- ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်စသောနာမ်(ဓာတ်-ရပါး။
နဝကလာပ်-၉ပါး)။
(နာမ်တရားဆိုတာ စေတသိတ်တွေ (ဝိညာဏ်နဲ့ တွဲဖြစ်တယ်)
ရုပ်- ပထဝီ၊ တေဇော စသော (ရုပ်ဓာတ်-ရပါး) (ရုပ်တရားဆိုတာ
မှီတွယ်ဖို့)

နာမ်တရားတွေ
-သဠာယတန - မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ မနှော စသော ဒွါရ ခြောက်ပါး။
-ဖဿ - မျက်စိနှင့် အဆင်းထိတွေ့ခြင်း၊ နားနှင့်အသံ ထိတွေ့ခြင်း စသော
အာရုံ(၆)ပါးနှင့် ဒွါရ (၆)ပေါက် ထိတိုက်မိခြင်း။
-ဝေဒနာ - မျက်စိ၊ နား၊ စသော ဒွါရတို့တွင် ဖဿကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သော သုခ၊

ဒုက္ခ၊ ဥပက္ခာ၊ သောမနဿ၊ ဒေါမနဿ စသော ခံစားချက်များ။
-တဏှာ - လိုချင် နှစ်သက်မှု
-ဥပါဒါန် - စွဲလန်းမှု (ကြွက်ကလေးကို ကြောင်က မလွတ်တမ်း

ကိုက်ထားတဲ့သဘော)
-ကမ္မဘဝ - စေတသိတ်တို့၏ တိုက်တွန်းမှုကြောင့် ပြုလုပ် အားထုတ်ခြင်း
-ဇာတိ(ဥပပတ္တိဘဝ) - ယခုပြုသော ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်ကြောင့်
ဘဝအစ။

နောင်တွင်ရမည့်
(ဥပပတ္တိဘဝ သည် ဘွားကနဲပေါ်သော နတ်၊ ငရဲ စသော ဇာတိကို ဆိုလိုသည်။
(တစ်နည်း)ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံကြောင့် ကွဲပြားရသော ဘဝများ)
-ဇရာ၊ မရဏ - အိုမင်းလာခြင်း။ သေဆုံးခြင်း။

၅။ သုံးပါးအစပ် -သင်္ခါရ နှင့် ဝိညာဏ် - အတိတ်ကပြုခဲ့သော ကံသင်္ခါရကြောင့်
ယခုရရှိထားသော ဝိညာဏ် ဖြစ်ရသည်။
-ဝေဒနာ နှင့် တဏှာ -ယခုရရှိထားသော ဝေဒနာအပေါ်၌ နှစ်သက်စွဲလန်းမှု
ဖြစ်ရသည်။

၁၀၈။ -ကမ္ဘာဝ နှင့် ဇာတိ -ယခုပြုလုပ်သော ကံကြောင့် နောင်အခါ ရရှိမည့်

၆။ ဝဋ် သုံးဝနှင့် -ကိလေသဝဋ်(၃)ပါး -တဏှာ - နှစ်သက်မှု၊ လိုချင်မှု
-ဥပါဒါန် - စွဲလန်းမှု
-အဝိဇ္ဇာ- မသိမ
-ကမ္မဝဋ်(၂)ပါး - -သင်္ခါရ - အတိတ်ကပြုလုပ် ခဲ့သော ကုသိုလ်၊
အကုသိုလ်။
-ကမ္ဘာဝ - ယခုကြုံတွေ့ရသောလောကဓံများ

-ဝိပါကဝဋ် (၈)ပါး - အကျိုးရရှိခံစား ရင်း သံသရာ၌လှည့်ပတ်ခြင်း။
-ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊
ဝေဒနာ၊ ဇာတိ၊ ဇရာ မရဏ၊ ဥပပတ္တိဘဝ

၇။ ကာလ(၃)ဖြာ လွန်လေပြီးသော အတိတ်ကာလ
ယခုဖြစ်ဆဲ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ
နောက်ဖြစ်လတ္တံ့သော အနာဂတ်ကာလ

၈။ ခြင်းရာ နှစ်ဆယ် အတိတ်အကြောင်းချင်းရာ(၅)ပါး
(အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝ)
ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးခြင်းရာ(၅)ပါး
(ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ)
ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းအခြင်းအရာ (၅)ပါး
(တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မဘဝ၊ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ)
အနာဂတ်အကျိုးအခြင်းအရာ(၅)ပါး
(ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ)။

ဤရှစ်သွယ်ကို အလွယ်ကျက်မှတ် . . . ဆိုတာ အလွတ်ရအောင် ကျက်မှတ်ပြီး၊
ဆရာသမားများထံတွင် နားလည်အောင် နည်းခံ မှတ်သား လေ့သာ သင်ယူရမှာဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒါက
ဉာဏပရိညာ ပါပဲ။

သိစေအပ်သည်ဆိုတာက . . . တိရဏပရိညာ အပိုင်းကိုဆိုလိုတာပါ။ တိရဏပရိညာ ဆိုတာက
ကိုယ်တိုင်ပဲ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နဲ့ သိအောင် သဘောပေါက်အောင် လက်တွေ့ အားထုတ်ရမှာကို
ဆိုလိုတာဖြစ်ပါတယ်။

သသရာမှ လွတ်ကြောင်းတည်း . . . ဆိုတာက ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ ငရဲမျိုးစေ့(၂)ပါးကို
ဝိပဿနာဉာဏ်၊ မဂ်ဉာဏ်နဲ့ အပြီးတိုင် ပယ်သတ်နိုင်ရင် အပါယ်သံသရာမှ လွတ်မြောက်သွားနိုင်မှာကို
ဆိုလိုတာဖြစ်ပါတယ်။

မူလနှစ်ဖြာဖြင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လည်ပုံ ပြတ်ပုံ
ခန္ဓာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပေါ်တိုင်းသိမှု ဒိဋ္ဌိပြုတ်၊ ဒိဋ္ဌိပြုတ်ပြီး ဝိပဿနာရှု၊ ဝိဿနာရှုမှ မဂ္ဂင်ပေါ်၊ မဂ္ဂင်ပေါ်မှ
ကိလေသာစွန့်၊ ခန္ဓာစွန့်၊ ဖိုလ်ဖြင့်ငြိမ်း။

မူလ-ဆိုတာ ပင်မအခြေခံ အရင်းအမြစ် ရေသောက်မြစ်ဟာ သစ်ပင်တခုလုံးရဲ့ အရေးအကြီးဆုံး
အခြေခံ မူလ အကြောင်းရင်းဖြစ်ပါတယ်။ ရေသောက်မြစ်ကြောင့် သစ်ပင်တပင်လုံး ကြီးပွား
စည်ပင်နေရတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ထိုနည်းအတူ အာလုံးသောပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတို့ရဲ့ ဘဝခန္ဓာကြီး ဖြစ်ပေါ်လာမှု
ပင်မအခြေခံ အရင်းအမြစ်ကတော့ အဝိဇ္ဇာ တဏှာဆိုတဲ့ မူလ နှစ်ပါးဖြစ်ပါတယ်။ ထိုအဝိဇ္ဇာ တဏှာဆိုတဲ့
မူလနှစ်ပါးဟာ သစ်ပင်ကြီးနဲ့တူတဲ့ ဘဝခန္ဓာရဲ့ ရေသောက်မြစ်သဖွယ်ပါပဲ။

နှစ်ဖြာ-ဆိုတာ နှစ်ချောင်း၊ ကမ္ဘာ့သက်တမ်းနှင့်အညီ ပေါက်နေတဲ့ သစ်ပင်ကြီးတစ်ပင်ကို
သေစေချင်လျှင် အသေသတ်ချင်ရင် ရေသောက်မြစ်ကို အရင်ဆုံးဖြတ်မှ အဲဒီ သစ်ပင် သေမယ်။

ထိုနည်းအတူ သစ်ပင်နဲ့တူတဲ့ လူ့ဘဝခန္ဓာကိုယ်ကို သတ်ဖြတ်ချင်လျှင်လည်း
သစ်ပင်ရေသောက်မြစ်နဲ့
တူသော အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ ဆိုတဲ့ ခန္ဓာ ရေသောက်မြစ် နှစ်ချောင်းကို ဉာဏ်စားနဲ့ဖြတ်နိုင်မှ
ခန္ဓာသစ်ပင်ကြီး သေပါလိမ့်မယ်။

မူလနှစ်ဖြာဆိုတာ အဝိဇ္ဇာနှင့်တဏှာ ပါပဲ...။
အဝိဇ္ဇာ ဆိုတာ သစ္စာလေးပါး အမှန်တရားကို မသိမှု ပါပဲ...။
တဏှာ -ဆိုတာ အာရုံအပေါ်မှာ ခင်မင်တပ်မက်မှု ပါပဲ...။
သတ္တဝါတို့ရဲ့ ဘဝအစကို ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါအနေနဲ့ ရှာကြည့်မယ်ဆိုလျှင် ဘုရားရှင် ပွင့်တော်မူတဲ့
အချိန်ကစလို့ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတဲ့အထိ ဉာဏ်တော်နဲ့ ကြည့်ရင်တောင်မှ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ရဲ့ ဘဝအစကို
မတွေ့နိုင်ပါဘူး။ ဓမ္မအစကိုတော့ တွေ့ရပါတယ်။ အဲဒါကတော့ အဝိဇ္ဇာပါပဲ။

အဝိဇ္ဇာမူလကို အကြောင်းခံလို့ ခန္ဓာငါးပါး ဒုက္ခတရားကို ရလာတာဖြစ်တယ်။ ခန္ဓာငါးပါးကို
ဒုက္ခလို့ မသိအောင် အဝိဇ္ဇာက ဖုံးလွှမ်းထားခဲ့လို့ တဏှာက ခန္ဓာဒုက္ခကို သုခထင်ပြီး လိုချင်တဲ့အတွက်
ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားကို ရလာတာဖြစ်ပါတယ်။

ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး ဒုက္ခသစ္စာတရားကို အမှန်မသိတဲ့ အဝိဇ္ဇာ၊ လိုချင်တဲ့ တဏှာ၊
ဒီတရားနှစ်ပါးကို မိမိတို့ ခန္ဓာထဲက ဝိပဿနာဉာဏ် မဂ်ဉာဏ်နဲ့ မဖယ်ရှားနိုင်သေးသမျှ ဘဝခန္ဓာအစဉ်
ဘယ်တော့မှ မပြတ်၊ မပြတ်တော့ အိုပွဲ ၊ နာပွဲ ၊ သေပွဲ နဲ့ အမြဲတွဲနေကြဦးမှာပေါ့ ။

အားလုံးသော ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတွေဟာ အတိတ်က ဒုက္ခသစ္စာ အမှန်တရားကို မသိတဲ့
အဝိဇ္ဇာလက်ချက်ကြောင့် ဒုက္ခခန္ဓာကိုလိုချင်လို့ သင်္ခါရတွေကိုကြိုးစား၊ သေပြီးသည်၏အခြားမဲ့မှာ
သေထည်ခန္ဓာတစ်ခု ပြန်ပေါ်၊ ခန္ဓာပေါ်တော့ အိုပွဲ ၊ နာပွဲ ၊ သေပွဲ ပြန်တွေ့၊ ဒီလိုနဲ့ ဘဝသံသရာ
တလျှောက်လုံး အိုနာ၊ သေ ဟာ သတ္တဝါအားလုံးရဲ့ ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းဖြစ်ခဲ့ရတယ်။

နောက်တစ်ဖန် မအို၊ မနာ၊ မသေချင်ရင် ဒီလက်ရှိ ပစ္စုပ္ပန်ကာလမှာ ဆရာကောင်း သမားတွေ ဆည်းကပ် မသိတဲ့အဝိဇ္ဇာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကြီးကို ဝိဇ္ဇာဉာဏ်နဲ့သတ်ဖြတ်ပါ။ တပ်မက်မှု တဏှာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကြီးကို အလောဘနဲ့ သတ်ဖြတ်ပါ။

ဆုတောင်းရုံနဲ့တော့ အဝိဇ္ဇာက ဝိဇ္ဇာမဖြစ်နိုင်၊ တဏှာက လည်း အလောဘ မဖြစ်နိုင်၊ ဝိပဿနာဉာဏ်၊ မဂ်ဉာဏ်နဲ့ အသေ သတ်နိုင်မှ ခန္ဓာရဲ့မူလဖြစ်တဲ့ အဝိဇ္ဇာနဲ့ တဏှာ ဝဋ်မြစ်နှစ်ပါး လုံးဝ ပြတ်သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ဘုရားသာသနာနဲ့ကြုံတုန်း ဆရာကောင်း

သမားကောင်းတွေကိုဆည်းကပ်ပြီး တရားအားထုတ်မှ အဝိဇ္ဇာ၊တဏှာ ဝဋ်မြစ်နှစ်ပါး လုံးဝ ဇာတ်သိမ်းမှာ ဖြစ်တဲ့အတွက် ကြိုးစားအားထုတ်ကြရပါမယ်။

သို့မဟုတ်လျှင် နံပါတ်(၁)အကွက် အဝိဇ္ဇာ မူလကြောင့် နံပါတ် (၂)အကွက် ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာပေါ်ပြီး၊ နံပါတ် (၃)အကွက် တဏှာ မူလကြောင့် နံပါတ် (၄)အကွက် အနာဂတ် ခန္ဓာပေါ်ပေါက်မယ်ဆိုရင် အို၊ နာ၊ သေ၊ သံသရာဘေးဆိုပြီး ဖြစ်ပေါ်ရတဲ့အတွက် ဝေမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ-ပါဠိအရ ဒုက္ခဘယ်တော့မှ ဆုံးနိုင်မည်မဟုတ်ပါ။

နိဗ္ဗာန်ကိုအပြီး ရောက်ချင်ရင် ဘဝသံသရာ ရေသောက်မြစ်ကြီး နှစ်ချောင်းဖြစ်တဲ့ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဝဋ်မြစ်နှစ်ချောင်းကို ဖြတ်ရမည်။ သောတာပန်တည်ချင်ရင် အပါယ်ရေသောက်မြစ်ဖြစ်တဲ့ ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ ကိလေသာ(၂)ပါးကို သတ်ဖြတ်ရပါမယ်။ အနာဂါမ်တည်ချင်ရင် လူနတ် ဖြစ်ကြောင်း ရေသောက်မြစ်ကို ဖြတ်ရမည်။ ရဟန္တာဖြစ်ချင်ရင် ကိလေသာအားလုံးကို သတ်ဖြတ်ရမည်။

ဓမ္မနည်းလမ်းနှင့်အညီ ဉာဏ်ဦးစီးလျှာနည်း

မသိ+လျှာ= သမုဒယသစ္စာ၊ ရတာက- အကျိုးဒုက္ခသစ္စာ။

သိ+လျှာ= မဂ္ဂသစ္စာ၊ ရတာက- နိရောဓ သစ္စာ။

သိအောင်လုပ်ရမယ်ဆိုရင် ယခုလက်ရှိခန္ဓာရနေတာသည် လူ့ချမ်းသာလို့ ပြောမလား၊ ဒုက္ခသစ္စာလို့ ပြောမလား၊ကိုယ်တွေ့ စမ်းသပ်ကြည့်ရအောင်၊လောလောဆယ် ကိုယ်တိုင် တင်ပလွှင်ခွေထိုင်ကြည့်ပါ။ ကြာလာရင် ဒီခန္ဓာက ထိုင်ရတာကို ချမ်းသာတယ်လို့ ပြောမလား ၊ ဆင်းရဲတယ်လို့ ပြောမလား၊ပြောင်းရတယ်၊ရွေ့ရတယ်၊

လှုပ်ရတယ်၊ပြင်ရတယ်ဆိုတာ ချမ်းသာလို့လား ဆင်းရဲလို့လား။ညောင်းညာကိုက်ခဲ ထုံကျင်လာတာက ချမ်းသာလို့ ပြောလို့မရပါဘူး။

ခန္ဓာကအမှန်ပြောတဲ့ ဆင်းရဲတရားဖြစ်လို့ ဒုက္ခ၊ အစစ်အမှန်ဖြစ်လို့ သစ္စာ၊ မယုံစရာလည်းမရှိ။ ထိုကဲ့သို့ အသိဉာဏ်ဖြင့် ခန္ဓာပေါ်ကို ဉာဏ်ရောက်လို့ ဉာဏ်အသိနဲ့ ခန္ဓာရရင် ဒီထက်မက ဆင်းရဲမျိုးစုံ ကြုံရမှာဖြစ်တဲ့အတွက် ဒီလိုဒုက္ခခန္ဓာက လွတ်မြောက်ချင်လို့ ငါလျှာတာပါ။ ဒီလို သဘောပေါက် သိမြင်တာက အသိဉာဏ်ဦးစီးတာ၊ လျှာတာက သူတော်ကောင်းတွေ လျှာနည်းဒါန။ သိလို့ လျှာတဲ့အတွက် မဂ္ဂင်နဲ့ တွဲသွားလို့ ဒုက္ခငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ရောက်မည့်အလျှာ။

ဒီလိုမှ မဟုတ်ရင် လူ့ဘဝ၊ နတ်ဘဝ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို သုခထင်ပြီး မသိမှု အဝိဇ္ဇာနဲ့ လျှာမယ်ဆိုရင် မသိလို့ လျှာတဲ့အလျှာဖြစ်သွားမယ်။ မသိတာက အဝိဇ္ဇာ၊ လျှာတာက သင်္ခါရ၊ အဝိဇ္ဇာဦးစီးတဲ့အလျှာ သစ္စာနဲ့ချိန်ကြည့်လိုက်ရင် ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း သမုဒယသစ္စာဖြစ်သွားရပါတယ်။ ရတာက ဒုက္ခသစ္စာဖြစ်ပါတယ်။

သိလို့လျှာတာ မဂ္ဂသစ္စာ၊ ရမှာက နိရောဓသစ္စာ၊ မသိတာလေး တစ်ချက်နဲ့ သံသရာလည်ကြောင်းဖြစ်သွား

ရပါတယ်။ သိတာလေး တစ်ချက်နဲ့ သံသရာလွတ်ကြောင်းဖြစ်သွားရပါတယ်။ အဲဒါကြောင့်မို့လို့ ဉာဏ်ဦးစီးတဲ့ အလှူကို လှူနိုင်ကြပါစေ။

မူလနှစ်ဖြာ ရှာနည်း

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါ (၁၂) ပါးထဲမှ မူလနှစ်ဖြာကို ရှာချင်ရင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါ (၁၂) ပါးကိုပဲ နှစ်ပိုင်းခွဲလိုက်ရပါမယ်။

အဝိဇ္ဇာမှ ဝေဒနာအထိ အင်္ဂါ(၇)ပါးကို သံသရာကြီးရဲ့ ရှေ့အစွန်း သို့မဟုတ် အားလုံးသော သတ္တဝါတို့ရဲ့ ဘဝသံသရာ ရှေ့တစ်ခြမ်းအဖြစ်သတ်မှတ်ရပါမယ်။

စက်ဝိုင်းဒေသနာနဲ့ကြည့်ရင် စက်ဝိုင်းကြီးကို အပေါ်ဆုံး အလယ်တည့်တည့်က အောက်သို့ မျဉ်းနဲ့ တည့်တည့်ဆွဲချလိုက်သောအခါ စက်ဝိုင်းကြီး နှစ်ခြမ်း ဖြစ်သွားတဲ့အထဲက ညာဘက်အခြမ်း (၁)အကွက်နှင့် (၂)အကွက်ကို ဘဝသံသရာရဲ့ ရှေ့အစွန်း(ရှေ့တစ်ခြမ်း)အဖြစ် သတ်မှတ်ရပါမယ်။

တဏှာ မှစ၍ ဇရာ မရဏအထိ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါ(၅)ပါးကို ဘဝ သံသရာရဲ့နောက်အစွန်း (နောက်ဘက်တစ်ခြမ်း)အဖြစ်သတ်မှတ်ရပါမယ်။

စက်ဝိုင်းဒေသနာနဲ့ကြည့်ရင် ဘယ်ဘက်အခြမ်း(၃)အကွက်နဲ့ (၄)အကွက်ကို ဘဝ သံသရာရဲ့နောက်အစွန်း (နောက်ဘက်တစ်ခြမ်း)အဖြစ်သတ်မှတ်ရပါမယ်။

မူလ-ဆိုတာ အကြောင်းရင်း (ပင်မအကြောင်းရင်း၊ အရင်းမူလ)ပါပဲ။

ဘဝ သံသရာရဲ့မူလအကြောင်းရင်းကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ရှေ့အစွန်းအင်္ဂါထဲက ရှာဖွေတဲ့အခါ အကြောင်းအကျိုးခွဲပြီး အကျိုးအင်္ဂါဘက်မှ ထောက်ဆကာ မူလအကြောင်းကို ရှာဖွေ ကောက်ယူရတဲ့ သဘောပါ။

ဒါဖြင့်ရင် ဘဝသံသရာရဲ့ ရှေ့အစွန်း အင်္ဂါ(၇)ပါးထဲမှာ ဝိညာဏ် နာမ်ရုပ် သဠာယန ဖဿ ဝေဒနာ ဆိုတာ အကျိုးအင်္ဂါ(၅)ပါးဖြစ်တဲ့အတွက် ထိုအကျိုးအင်္ဂါကို ဖြစ်ပေါ်စေတဲ့ အကြောင်းအင်္ဂါတွေက အဝိဇ္ဇာ နဲ့ သင်္ခါရ အင်္ဂါ (၂)ပါးပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီတော့ အကျိုးအင်္ဂါ(၅)ပါး သို့မဟုတ် စက်ဝိုင်းဒေသနာ နံပါတ်(၂)အကွက်က ထောက်ပြီး အကြောင်းကို ရှာမယ်ဆိုရင် အကြောင်းအင်္ဂါ(၂)ပါး သို့မဟုတ် စက်ဝိုင်းဒေသနာ (၁)အကွက်မှာ ရှိနေတဲ့ အဝိဇ္ဇာနဲ့ သင်္ခါရ နှစ်ပါးထဲက အဝိဇ္ဇာဟာ အစဆုံး အကြောင်းရင်း ဖြစ်နေတာ တွေ့ရပါမယ်။

ဒါကြောင့် မူလ(၂)ဖြာကို ရှာတဲ့အခါ အဝိဇ္ဇာ မူလ(၁)ပါးကို ဘဝ သံသရာရဲ့ ရှေ့အစွန်း သို့မဟုတ် ရှေ့တစ်ခြမ်းရဲ့ ပင်ရင်းမူလအနေနဲ့ ကောက်ယူရပါမယ်။

ဥပမာ နွယ်ပင်တစ်ပင်ရဲ့ အညွန့်အဖျားက မယူကာ အဲဒီ နွယ်ပင်ရဲ့ ပင်ရင်းကိုရှာဖွေတဲ့ သဘောနဲ့ မှတ်သားနိုင်ပါတယ်။

ဘဝသံသရာရဲ့ နောက်ဘက်အစွန်း အင်္ဂါ(၅)ပါးထဲက အကြောင်းမူလ(၁)ပါးကို ရှာဖွေတဲ့အခါမှာလည်း အကြောင်း+အကျိုးခွဲပြီး အကျိုးကထောက်ကာ အကြောင်းရင်းမူလ အစကို ရှာဖွေရတာဆိုတော့ လယ်ကူသွားပါပြီ။

ဘဝသံသရာရဲ့ နောက်ဘက်အစွန်း အင်္ဂါ(၅)ပါးထဲမှာ ဇာတိနဲ့ ဇရာ မရဏ ဆိုတာ အကျိုးအင်္ဂါ (၂)ပါးဖြစ်တဲ့အတွက် ဒီအင်္ဂါ (၂)ပါးကို ဖြစ်ပေါ်စေတတ် အကြောင်းအင်္ဂါတွေက တဏှာ ဥပါဒါန် ကမ္မဘဝ အင်္ဂါ (၃)ပါးပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီတော့ အကျိုးအင်္ဂါ(၂)ပါး၊ သို့မဟုတ် စက်ဝိုင်းဒေသနာ (၄)အကွက်မှ ထောက်ဆပြီး အကြောင်းကို ရှာမယ်ဆိုရင် အကြောင်းအင်္ဂါ (၃)ပါး သို့မဟုတ် စက်ဝိုင်းဒေသနာ နံပါတ်(၃)အကွက်မှာ

ရှိနေတဲ့ တဏှာ ဥပါဒါန် ၁၀ (၃)ပါးထဲမှ တဏှာဟာ အစဆုံး အကြောင်းရင်း မူလ တရားဖြစ်နေတာကို တွေ့ရပါမယ်။

ဒါကြောင့် မူလ(၂)ဖြာ ရှာတဲ့အခါမှာ တဏှာ မူလ (၁)ပါးကို ၁၀သံသရာရဲ့ နောက်အစွန်း သို့မဟုတ်

နောက်ဘက်တစ်ခြမ်းရဲ့ မူလ(၁)ပါး အနေနဲ့ ကောက်ယူရပါမယ်။

ဒီနည်းလမ်းနဲ့ ရှာဖွေ ကောက်ယူလိုက်တဲ့အခါ အင်္ဂါ(၁၂)ပါးထဲက မူလ(၂)ပါး(နှစ်ဖြာ)ကို ရှာဖွေ ကောက်ယူလို့ ရနိုင်တာပါပဲ။

သစ္စာနှစ်ခု

သမုဒယသစ္စာနဲ့ ဒုက္ခသစ္စာ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်စက်ဝိုင်းဒေသနာမှာ အကွက် ၄-ကွက်ရှိပါတယ်။

နံပါတ် ၁-အကွက် အတွင်း ထောက်ကြည့်လိုက်တော့ စာလုံးအကြီးနဲ့ ရေးထားတဲ့ သမုဒယသစ္စာလို့ တွေ့ရပါတယ်။

နံပါတ် ၂-အကွက် အတွင်းထောက်ကြည့်လိုက်ပြန်တော့ ဒုက္ခသစ္စာလို့ တွေ့ရပါတယ်။

နံပါတ် ၃-အကွက် အတွင်းထောက်ကြည့်လိုက်ပြန်တော့ သမုဒယသစ္စာလို့ တွေ့ရပြန်ပါတယ်။

နံပါတ်(၄)အကွက် အတွင်းထောက်ကြည့်လိုက်ပြန်တော့ ဒုက္ခသစ္စာလို့ တွေ့ရပါတယ်။

အရေအတွက်အနေနဲ့ (၄)ပါး ထင်ရပေမဲ့လို့လည်း တူရာပေါင်းလိုက်တော့ သံသရာလည်ကြောင်းသစ္စာ (၂)ပါးပဲ ရပါတယ်။

နံပါတ်(၁)အကွက် သမုဒယသစ္စာနဲ့ နံပါတ်(၃)အကွက် သမုဒယသစ္စာကို တူရာအနေနဲ့ ပေါင်းလိုက်မယ်ဆိုရင် သမုဒယသစ္စာ ၁-ပါးပဲ ရပါတယ်။

နံပါတ် (၂)အကွက် ဒုက္ခသစ္စာနဲ့ နံပါတ် (၄)အကွက် ဒုက္ခသစ္စာကို တူရာအနေနဲ့ ပေါင်းလိုက်မယ်ဆိုရင် ဒုက္ခသစ္စာ (၁)ပါးပဲ ရပါတယ်။

အမှန်က မြတ်စွာဘုရားဟောခဲ့တာ သစ္စာ (၄)ပါး ရှိတယ်။ သိ-ပယ်-ဆိုက်-ပွား၊

၁။ ဒုက္ခသစ္စာ-ဆင်းရဲခြင်း အမှန်တရား။ အဖြစ်၊ အပျက် ဉာဏ်နဲ့မြင်အောင် ပိုင်းခြားပြီး သိရမည့်တရား။

၂။ သမုဒယသစ္စာ-ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်း အမှန်တရား။ တရားရှုပွားပြီး ဉာဏ်နဲ့ပယ်သတ်ရမည့်တရား။

၃။ နိရောဓသစ္စာ- ဒုက္ခခပ်သိမ်း ချုပ်ငြိမ်းရာအမှန် နိဗ္ဗာန်၊ ဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုရမည့်တရား။

၄။ မဂ္ဂသစ္စာ- ဒုက္ခသစ္စာချုပ်ငြိမ်းကြောင်း သမုဒယသစ္စာကိုပယ်သတ်ကြောင့် အကျင့်မှန်တရား၊

မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ပွားများရမည့်တရား။

အတိတ်ဘဝ အတိတ်ကာလက အမှန်တရားကို မသိမှု အဝိဇ္ဇာဦးစီးပြီး ခန္ဓာရကြောင်း သင်္ခါရအလုပ်ကို ကြိုးစားအားထုတ်ခဲ့တာကို သစ္စာနဲ့ကြည့်လိုက်ရင် နံပါတ် (၁)ကွက် အတွင်းမှာ သမုဒယသစ္စာလို့ ရေးပြထားတာ မြင်တွေ့ရလိမ့်မယ်။

ဦးဇင်းတို့နဲ့တကွ အားလုံးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အတိတ်ဘဝ အတိတ်ကာလက ပယ်သတ်ရမည့် သမုဒယသစ္စာကို ကြိုးစားပမ်းစား အားထုတ်ခဲ့ကြတဲ့အတွက် သေပြီးသည်အခြားမဲ့၌ သေခဲ့ရတဲ့ အလောင်းက သုဿာန်ကို ပို့ခဲ့ရပြီး အကျိုးပေး အနေနဲ့ကတော့ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှာ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်နှင့်တကွ ခန္ဓာငါးပါးကို နံပါတ် (၂)အကွက်မှာ ရရှိလာကြတာဖြစ်တယ်။

နံပါတ် (၂)အကွက်မှာ အတွင်းကိုထောက် သစ္စာဖွဲ့ကြည့်တော့ ဒုက္ခသစ္စာလို့ တွေ့ရပါတယ်။ အတိတ်က သမုဒယသစ္စာကို ကြိုးစားခဲ့လို့ ယခုလက်ရှိကာလမှာ ဒုက္ခသစ္စာကို ရနေကြတာဖြစ်ပါတယ်။

ယခု လက်ရှိဘဝမှာ ရရှိနေတဲ့ ခန္ဓာငါးပါးကို . . .

ဒုက္ခ-ဆင်းရဲခြင်း၊ သစ္စာ-အမှန်၊ ဆင်းရဲခြင်းအမှန်၊ ဒုက္ခသစ္စာလို့ ဉာဏ်နဲ့ပိုင်းခြားပြီး မသိနိုင်ကြဘူးဆိုရင် နံပါတ်(၃)အကွက်မှာ လိုချင်မှု-တဏှာ၊ စွဲလန်းမှု-ဥပါဒါန်၊ အားထုတ်မှု-ကမ္မဘဝ လုပ်ငန်းတွေကို ကြိုးစားမြဲ ကြိုးစားနေကြမှာဖြစ်ပါတယ်။

ဦးဇင်းတို့နဲ့တကွ အားလုံး တကာ တကာမတို့ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကံ၊ ဒီတရားတွေကို ကြိုးစားနေကြမယ်ဆိုရင် နံပါတ် (၃)အကွက် အတွင်းကို ထောက်ကြည့်လိုက်မယ်ဆိုရင် သမုဒယသစ္စာ-ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်း အမှန်တရားကို ကြိုးစားနေကြတယ်ဆိုတာကို တွေ့ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်း-အမှန်တရား သမုဒယသစ္စာကို ဒီပစ္စုပ္ပန်ကာလမှာ ဆက်လက်၍ ကြိုးစားနေကြမယ်ဆိုရင် နံပါတ် (၄)အကွက် နောင်ဖြစ်လတဲ့ အနာဂတ်ကာလမှာ ဇာတိ၊ ဇရာ မရဏဆိုတဲ့ ခန္ဓာပါး ဒုက္ခသစ္စာတရားကို ပြန်ရရှိကြပါလိမ့်မယ်။

သစ္စာနဲ့ ဝေဖန်ကြည့်လိုက်မယ်ဆိုရင် သမုဒယသစ္စာကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာဖြစ်။

ဒုက္ခသစ္စာမှ သမုဒယသစ္စာပေါက်ဖွား၊

သမုဒယသစ္စာကြောင့် နောက်ထပ် ဒုက္ခသစ္စာ ရမယ်ဆိုတော့ သစ္စာနှစ်ခုနဲ့ သံသရာလည်နေရတာ မပေါ်လွင်ဘူးလား။ သံသရာမလည်ချင်ရင် ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ် နှစ်ပါးတို့ရဲ့ ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်းကို ဝိပဿနာဉာဏ် မဂ်ဉာဏ်နဲ့ ပိုင်းခြားသိနိုင်မှ သံသရာလည်မှု ရပ်နားရမှာဖြစ်ပါတယ်။

လုပ်ငန်း နှစ်ခု (၂)

သမုဒယသစ္စာဆိုတာ အများအတွက် လုပ်ကိုင်နေရလို့ ဘုံဆိုင်အလုပ်၊ မဂ္ဂသစ္စာဆိုတာ မိမိနိဗ္ဗာန်ရဖို့အားထုတ်ရတဲ့ အလုပ်ဖြစ်လို့ ကိုယ်ပိုင်အလုပ်၊ သမုဒယသစ္စာလုပ်ငန်းမှာ တဏှာ၊ ဒိဋ္ဌိ ဦးစီးပါတယ်။ ဉာဏ်နဲ့ပယ်ရမည့်တရားဖြစ်ပါတယ်။

မဂ္ဂသစ္စာလုပ်ငန်းမှာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဦးစီးပါတယ်။ နိဗ္ဗာန်ရအောင် မဂ္ဂင်အကျင့်တရားနဲ့အညီ ပွားများအားထုတ်မည့် တရားဖြစ်ပါတယ်။

အများအားဖြင့် သူသူငါငါ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတို့ ပျော်နေကြတာက ဘုံဆိုင်လုပ်ငန်းနဲ့ ပျော်နေကြပါတယ်။ ဘုံဆိုင်လုပ်ငန်းနဲ့ ပျော်နေရင် သေရမည့် သေထည် ခန္ဓာကြီးကို ဆက်လက်ရရှိနေမှာဖြစ်ပါတယ်။ သေရမည့်ခန္ဓာကိုရလာရင် မသေချင်လို့မရ ဘဝတိုင်း မလွဲမသွေ သေကြရမှာဖြစ်ပါတယ်။

သေရင် မသာချရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဘုရားသာသနာနဲ့ ကြုံတွေ့ပါလျက် အသေလွတ်ကြောင်း လမ်းကိုလည်း ညွှန်ပြထားပါလျက် ဝိပဿနာအကျင့်ကို ကျင့်ကြံ အားထုတ်ရမှာကို အားမထုတ်ဘဲနေလျှင် အနေဆိုးနဲ့ နေရာ ရောက်ပါတယ်။

အနေဆိုးနဲ့ နေကြသူတိုင်း သေတဲ့အခါ ကူပါ ကယ်ပါ အော်ဟစ်ငိုညည်းပြီး သေဆုံးရမယ်ဆိုရင် သေခြင်းဆိုးနဲ့ သေရာရောက်ပါလိမ့်မယ်။

ဒါကြောင့်မို့လို့ ယခုကတည်းကပင် အသေမဦးသေးမီ ဒုက္ခသစ္စာကို ဉာဏ်နဲ့ပိုင်းခြားသိနိုင်အောင်ကြိုးစား၊ သမုဒယသစ္စာကပယ်၊ မဂ္ဂသစ္စာကိုပွား၊ နိရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်မှ အိုးပွဲ၊ နာပွဲ၊ သေပွဲ၊ လက်စသိမ်းပြီး ထာဝရချမ်းသာ နိဗ္ဗာန်ကို ရမှာဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ကြိုးစားပြီး တရားအားထုတ်ကြပါလို့ တိုက်တွန်းလိုက်ပါတယ်။

လေးခု အလွှာ

အလွှာဆိုတာ ဖုံးတာ ပိတ်တာလို့ အလွှာနဲ့ပတ်သက်ပြီး အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုရပါလိမ့်မယ်။ ဥပမာအားဖြင့် ငှက်ပျောဖူး၊ ငှက်ပျောတုံး များမှာ အထပ်အထပ် အလွှာအလွှာ ရှိသကဲ့သို့ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ ကံ စသော ဓမ္မများ အထပ်ထပ် အကြိမ်ကြိမ် ဖြစ်ပွားနေတာကို ဆိုလိုတာပါ။

အားလုံးသော ဦးဇင်းနဲ့တကွ ဦးဇင်းတို့ တကာ တကာမတွေ့ အားလုံး အတိတ်ဘဝက ကုသိုလ်ကိုပဲ လုပ်လုပ်၊ အကုသိုလ်ကိုပဲ လုပ်လုပ်၊ အမှန်မသိမှု အဝိဇ္ဇာဦးစီးပြီး . . .

နံပါတ် (၁)အကွက်မှာ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ ဆိုတဲ့ အတိတ်အကြောင်းတလွှာ သမုဒယသစ္စာကို ကြီးစားပြုလုပ်ခဲ့ကြလို့၊ နံပါတ် (၂)အကွက် ယခု ပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှာ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးတလွှာ ခန္ဓာငါးပါး ဒုက္ခသစ္စာအကျိုးကို မပေးဘူးလား၊ ပေးသလား။

ယခု ပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှာ ရရှိနေပြီးတဲ့ ခန္ဓာငါးပါး ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးတလွှာကို ဒုက္ခသစ္စာလို့ မသိဘဲ၊ လူဖြစ်ချင်၊ နတ်ဖြစ်ချင် ဆိုတဲ့ တဏှာနဲ့ တွဲပြီးတော့ ကုသိုလ်ပြုလုပ်နေကြမယ်ဆိုရင် . . .

နံပါတ် (၃)အကွက်မှာ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းတလွှာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကံ၊ သမုဒယသစ္စာဖြစ်နေပါလိမ့်မယ်။

ဒီလို ကြီးစားမှု အမှားနဲ့ လက်ရှိဘဝမှာ ပြုလုပ်မှု မှားနေကြမယ်ဆိုရင် နောင်အနာဂတ်ကာလမှာ အနာဂတ်အကျိုးတလွှာဆိုတဲ့ ဇာတိ၊ ဇရာ မရဏ ဒုက္ခသစ္စာကို သေချာပေါက်ပြန်ရပါလိမ့်မယ်။

ဉာဏ်မပါဘဲ ကံကိုအဓိက ထားနေကြတဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေ ပြောနေကြတာက . . .

- ရှေးကကောင်းလို့ ခုကောင်းပါသည်။
- ယခုကောင်း နောင်လည်း ကောင်းလိမ့်မည်။
- ဒီလို ယူဆကြပါတယ်။

ငါတို့ဟာ ရှေးတုန်းက ရှေးဘဝက ကောင်းခဲ့ကြလို့ အခု ကောင်းစားနေကြတာပေါ့။ ဒီဘဝမှာ ပြန်ကောင်းအောင်လုပ်မယ်ဆိုရင် နောင်ဘဝလည်း ကောင်းနေကြရဦးမှာပေါ့။ ဒီလို ယူဆနေကြတာများပါတယ်။

အတ္တဒိဋ္ဌိ ပရမာသကတ္တာ ပါဠိစကားအရ အတ္တဒိဋ္ဌိ ငြိနေတဲ့အယူအဆ ဖြစ်တယ်။ ဒိဋ္ဌိပါရင် နိဗ္ဗာန်မရောက်နိုင်ပါဘူး။

ရှေးက ကောင်းလို့ဆိုတာ သစ္စာနဲ့ကြည့်ရင် သမုဒယသစ္စာကို ချီးမွမ်းရာ ရောက်ပါတယ်။ အခု ကောင်းနေတယ်ဆိုတာက ဉာဏ်မျက်လုံးနဲ့ကြည့်ရင် ခန္ဓာဒုက္ခသစ္စာကြီးကို ချီးမွမ်းနေရာ ရောက်ပါတယ်။

ယခုကောင်းဆိုတာက တဏှာ ဥပါဒါန် ဦးစီးပြီး ပြုလုပ်နေတဲ့ ကံတရားဖြစ်တဲ့ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းတလွှာ၊ သမုဒယသစ္စာကို ချီးကျူးနေရာ ရောက်ပါတယ်။

နောင်ကောင်းပါလိမ့်မယ်ဆိုတာကလည်း နောင် အနာဂတ်ဘဝမှာ ရရှိမည့် ဇာတိ၊ ဇရာ မရဏ ဆိုတဲ့ အနာဂတ်အကျိုးတလွှာ ဒုက္ခသစ္စာကြီးကို ချီးမွမ်းနေရာ ရောက်ပါလိမ့်မယ်။

မြတ်စွာဘုရားက ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးတလွှာ ဒုက္ခသစ္စာကို ပရိညေယျ- ဝိပဿနာဉာဏ်နဲ့ ပိုင်းခြားဝေဖန် သိမြင်ရမယ်။

ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းတလွှာ သမုဒယသစ္စာကိုကျတော့ ပဟာတဗ္ဗ- ဝိပဿနာဉာဏ် မဂ်ဉာဏ်နဲ့ ပယ်သတ်ရမယ်လို့ ဟောပြောချက်များကို ဆန့်ကျင်ဘက်လုပ်ပြီး ဘကတိုက်နေရာရောက်ပါတယ်။

ကမ္မဿကတဉာဏ်နဲ့ ကြည့်ရင်တော့ မှန်ကန်ပါတယ်။ ဥပမာ ဖားနတ်သား၊ နန္ဒိယသူဌေး တို့ကို အပါယ်ကို မရောက်စေချင်လို့ ကယ်တင်လိုက်တဲ့ သဘောပါ။

အားလုံးသော တကာ တကာမ တို့က သာသနာတွင်းကာလမှာ ကမ္မဿကတဉာဏ်လောက်နဲ့ ရောင့်ရဲ၊ တိမ်းတိမ်နေလို့ မတော်လောက်သေးပါဘူး။ အို၊နာ၊သေ ကင်းတဲ့ ၃၁-ဘုံက လွတ်မြောက်ရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာအစစ်ကို လိုချင် ရချင်ကြချင်ရင် အို၊နာ၊သေ ကင်းအောင် စွမ်းဆောင်ပေးနိုင်တဲ့ သစ္စာနုလောမိကဉာဏ် ဝိပဿနာဉာဏ်ကို အားကိုးမှ နေရာကျမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဖားကလေး တရားနာရတဲ့အတွက် နတ်သားဖြစ်သွားတာ။ နန္ဒိယသူဌေး ဗာရဏသီ မိဂဒါဝုန်တောမှာ ကျောင်းဆောက်ပေးလို့ နတ်ပြည်မှာ ဘုံဗိမာန် ပေါက်ရတာလောက်ကို ကျေနပ်မနေစေချင်ဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲ ဆိုတော့ ဒုက္ခ၊ သမုဒယက မလွတ်ကင်းသေးလို့ ဖြစ်ပါတယ်။

အင်္ဂါ (၁၂)ပါး

အစိပ်က ၁၂ ပါး= ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လည်လမ်း။

အပိုင်း ၄ ပိုင်း= ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ထွက်လမ်း။

အင်္ဂါ (၁၂) ပါး သရုပ်

၁-အကွက်မှာ အင်္ဂါ ၂ ပါး၊

၂-အကွက်မှာ အင်္ဂါ ၅ ပါး၊

၃-အကွက်မှာ အင်္ဂါ ၃ ပါး၊

၄-အကွက်မှာ အင်္ဂါ ၂ ပါး၊

ပေါင်း = အင်္ဂါ ၁၂ ပါး။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါ (၁၂) ပါး လည်လမ်း

=====

၁။ သစ္စာလေးပါးအမှန်တရားတို့ကို မသိခြင်း အဝိဇ္ဇာ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဘဝခန္ဓာများရရန် ပြုပြင်စီရင်မှု သင်္ခါရ တို့ ဖြစ်ပါတယ်။

၂။ ပြုပြင်စီရင်မှု သင်္ခါရဟူသော အကြောင်းကြောင့် သိမှု ဝိညာဏ် ဖြစ်ပါတယ်။

၃။ သိမှု ဝိညာဏ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် အာရုံကို ညွတ်သိမှုဆိုတဲ့ နာမ်၊ ပြောင်းလဲ ဖောက်ပြန်မှုဆိုတဲ့ ရုပ်၊ နာမ်ရုပ် (၂)ပါး ဖြစ်ပါတယ်။

၄။ နာမ်ရုပ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် မျက်စိအကြည်၊ နားအကြည်၊ နှာခေါင်းအကြည်၊ လျှာအကြည်၊ ကိုယ်အကြည်၊ စိတ် ဆိုတဲ့ အာယတန ခြောက်ပါးဖြစ်ပါတယ်။

၅။ အာယတန ခြောက်ပါးဟူသော အကြောင်းကြောင့် တွေ့ထိမှု ဖဿ ဖြစ်ပါတယ်။

၆။ တွေ့ထိမှု ဖဿ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ခံစားမှု ဝေဒနာ ဖြစ်ပါတယ်။

၇။ ခံစားမှု ဝေဒနာ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် တပ်မက်မှု တဏှာ ဖြစ်ပါတယ်။

၈။ တပ်မက်မှု တဏှာ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် စွဲလမ်းမှု ဥပါဒါန် ဖြစ်ပါတယ်။

၉။ စွဲလမ်းမှု ဥပါဒါန် ဟူသော အကြောင်းကြောင့် (အားထုတ်မှု) ဘဝ ဖြစ်ပါတယ်။

၁၀။ ဘဝ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေနေခြင်း ဇာတိ ဖြစ်ပါတယ်။

၁၁။ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း ဇာတိ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် အိုခြင်း ဇရာ သေခြင်း မရဏ ဖြစ်ပါတယ်။

၁၂။ အိုခြင်း ဇရာ၊ သေခြင်း မရဏ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် စိုးရိမ်ပူဆွေး ခြင်း သောကာ

ငိုကြွေးခြင်း၊ ပရိဒေဝ၊ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း ဒုက္ခ၊ စိတ်ဆင်းရဲခြင်း ဒေါမနဿ၊ ပြင်းစွာပူလောင်ခြင်း
ဥပါယာသ တို့သည် ဖြစ်ကြပါတယ်။
ဒီလို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အကြောင်းအကျိုး ဆက်သွယ်ပြီးတော့ ချမ်းသာမပါဘဲ ဆင်းရဲဒုက္ခအစု
လည်ပတ်ဖြစ်ပေါ်ကြတယ်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါ (၁၂) ပါးလည် ထွက်လမ်း

- ၁။ သစ္စာလေးပါးအမှန်တရားကို သိမြင်ခြင်း ဝိဇ္ဇာဉာဏ်ဖြစ်ပေါ်၍ အဝိဇ္ဇာချုပ်ခြင်း ဟူသော
အကြောင်းကြောင့် ဘဝခန္ဓာများရရန် ပြုပြင်စီရင်မှု သင်္ခါရတို့ ချုပ်ငြိမ်းကြပါတယ်။
- ၂။ ပြုပြင်စီရင်မှု သင်္ခါရ ချုပ်ငြိမ်းမှုဟူသော အကြောင်းကြောင့် သိမှု ဝိညာဏ် ချုပ်ငြိမ်းရပါတယ်။
- ၃။ သိမှု ဝိညာဏ် ချုပ်ငြိမ်းမှုဟူသော အကြောင်းကြောင့် အာရုံကို ညွတ်သိမှုဆိုတဲ့ နာမ်၊
ပြောင်းလဲ ဖောက်ပြန်မှုဆိုတဲ့ ရုပ်၊ နာမ်ရုပ်နှစ်ပါး ချုပ်ငြိမ်းရပါတယ်။
- ၄။ နာမ်ရုပ်နှစ်ပါး ချုပ်ငြိမ်းမှုဟူသော အကြောင်းကြောင့် မျက်စိအကြည့်၊ နားအကြည့်၊ နှာခေါင်းအကြည့်၊
လျှာအကြည့်၊ ကိုယ်အကြည့်၊ စိတ်ဆိုတဲ့ သဠာယတန ခြောက်ပါးချုပ်ငြိမ်းရပါတယ်။
- ၅။ အာယတန ခြောက်ပါးချုပ်ငြိမ်းမှုဟူသော အကြောင်းကြောင့် တွေ့ထိမှု ဖဿ ချုပ်ငြိမ်းရပါတယ်။
- ၆။ တွေ့ထိမှု ဖဿ ချုပ်ငြိမ်းမှုဟူသော အကြောင်းကြောင့် ခံစားမှု ဝေဒနာ ချုပ်ငြိမ်းရပါတယ်။
- ၇။ ခံစားမှု ဝေဒနာ ချုပ်ငြိမ်းမှုဟူသော အကြောင်းကြောင့် တပ်မက်မှု တဏှာ ချုပ်ငြိမ်းရပါတယ်။
- ၈။ တပ်မက်မှု တဏှာ ချုပ်ငြိမ်းမှုဟူသော အကြောင်းကြောင့် စွဲလမ်းမှု ဥပါဒါန် ချုပ်ငြိမ်းရပါတယ်။
- ၉။ စွဲလမ်းမှု ဥပါဒါန် ချုပ်ငြိမ်းမှုဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဘဝ ချုပ်ငြိမ်းရပါတယ်။
- ၁၀။ ဘဝ ချုပ်ငြိမ်းမှုဟူသော အကြောင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေနေမှု ဇာတိ ချုပ်ငြိမ်းရပါတယ်။
- ၁၁။ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း ဇာတိ ချုပ်ငြိမ်းမှုဟူသော အကြောင်းကြောင့် အိုခြင်း ဇရာ၊ သေခြင်း မရဏ တို့
ချုပ်ငြိမ်းရပါတယ်။

(၁၂) အိုခြင်း ဇရာ၊ သေခြင်း မရဏ ချုပ်ငြိမ်းမှုဟူသော အကြောင်းကြောင့် စိုးရိမ်ပူဆွေး ခြင်း သောကာ၊
ငိုကြွေးခြင်း ပရိဒေဝ၊ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း ဒုက္ခ၊ စိတ်ဆင်းရဲခြင်း ဒေါမနဿ၊ ပြင်းစွာပူလောင်ခြင်း
ဥပါယာသတို့ အလုံးစုံ ချုပ်ငြိမ်းကြရပါတယ်။

ဤသို့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အကြောင်းအကျိုး ဆက်သွယ်မှုတွေ ချုပ်ငြိမ်းကြတဲ့အတွက် ဆင်းရဲခြင်း
ဒုက္ခအကုန်လုံး ချုပ်ငြိမ်းကုန်ကြပါတယ်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါ (၁၂) ပါးနဲ့ လည်ပတ်နေပုံ

ဦးဇင်းတို့နှင့်တကွ အားလုံး ဦးဇင်းတို့ တကာ တကာမတွေ သံသရာလည်ခဲ့တာ ရေတွက်လို့
မရနိုင်အောင် ဘဝတွေများပြားလှတဲ့အတွက် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး ဦးရဲ့ ဘဝအစကို ဘုရားရှင်၏
ဉာဏ်တော်နဲ့ပင် ကြည့်လို့ မမြင်နိုင်ပါဘူး။ ဓမ္မ အစ အနေနဲ့တော့ မသိမှု အဝိဇ္ဇာက စခဲ့ကြပါတယ်။
သစ္စာလေးပါး အမှန်တရားကို မသိမှု အမှားကိုပဲ သိတတ်တဲ့ အဝိဇ္ဇာဖုံးလွှမ်းမှုကြောင့် သင်္ခါရသုံးမျိုးကို
အတိတ်ဘဝက ကြိုးစားခဲ့ကြတယ်။

သင်္ခါရ သုံးမျိုး ဆိုတာကတော့ . . .

- ၁။ ပုညာဘိသင်္ခါရ
- ၂။ အပုညာဘိသင်္ခါရ

နံပါတ် ၁ -အကွက်၊ အတိတ်ဘဝ အတိတ်ကာလက၊ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရ အင်္ဂါ ၂ ပါးကို ကြိုးစားခဲ့ကြလို့ ယခု ပစ္စုပ္ပန်ကာလမှာ အင်္ဂါ ၅ ပါးဆိုတဲ့ ခန္ဓာ ၅ ပါးကို ရနေကြတာဖြစ်ပါတယ်။

အတိတ်က အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရက အကြောင်းတရား၊ ယခု ရနေတဲ့ ခန္ဓာငါးပါးက အကျိုးတရား၊ ညာဏ်နဲ့ကြည့်ရင် နံပါတ် ၁-အကွက် အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရ အင်္ဂါ ၂ ပါး ထဲမှာ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ မပါ၊ ထိုတရား ၂ ပါးကြောင့် ယခု ရထားတဲ့ ခန္ဓာ ၅ ပါးထဲမှာလည်း ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ရှာမတွေ့၊ အကြောင်းကြောင့် အကျိုးတွေဖြစ်နေကြရတာပါ။

ဒီလို ဉာဏ်နဲ့ ကြည့်တတ်ရင် အကြောင်းအပေါ်မှာ ဉာဏ်ရှင်းသွားလို့ သံသယ ဝိစိကိစ္ဆာ သေရပါတယ်။

ရရှိနေတဲ့ အကျိုးခန္ဓာထဲမှာလည်း ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ မရှိ၊ ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားသာ ရှိတယ်လို့ နားလည်သဘောပေါက်လျင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပြုတ်ပါတယ်။

ဦးဇင်းနဲ့တကွ ဦးဇင်းတို့ တကာ တကာမတွေ့ အတိတ်ဘဝ အတိတ်ခန္ဓာဟာ နံပါတ် ၁ အကွက် သင်္ခါရ မြားထိပ်မှာ ခန္ဓာတစ်ခု ဘဝတစ်ခုအဖြစ်နဲ့ သေကြေပျက်စီးခဲ့ရတယ်။ ခိုင်မြဲရင် မသေရပါဘူး။ မခိုင်မြဲလို့ ပျက်စီးခဲ့ရတာ ဖြစ်တယ်။ ခန္ဓာပျက်တာကို နားလည် သဘောပေါက်ရင် ခိုင်တယ် မြဲတယ်လို့ ယူဆတဲ့ သဿတဒိဋ္ဌိ ပြုတ်ပါတယ်။

အတိတ်ဘဝက အတိတ်ခန္ဓာ သင်္ခါရနားက မြားနီထိပ်မှာ ပျက်စီးသေကြေပြီးနောက် အလောင်းက သုဿာန်၊ အကျိုးပေးကြပြန်တော့ လူ့ဘုံ လူ့ဘဝမှာ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်နဲ့တကွ ခန္ဓာငါးပါး ဖြစ်ခဲ့ရတယ်ဆိုတော့ ပျက်စီးပြီးနောက် လုံးဝ ပြတ်တောက်မသွားဘဲနဲ့ ခန္ဓာအစားထိုး ဖြစ်ပေါ်ကြရတာကို ဉာဏ်ထဲမှာ ရှင်းသွားပြန်တော့ သေပြီးနောက် ပြတ်သွားတယ်၊ တောက်သွားတယ်၊ လုံးဝမဖြစ်တော့ဘူးလို့ ယူဆတဲ့ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိပြုတ်သွားရပြန်တယ်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အကြောင်းအကျိုး ဆက်သွယ်နေမှုတွေကို နားလည်သဘောပေါက် လက်ခံနိုင်သွားရင် ငရဲမျိုးစေ့ ဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာဟာ ဉာဏပရိညာအနေနဲ့ ပြုတ်သွားရပါတယ်။

ဤဘဝ အစဟာ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်ဆိုတဲ့ စိတ်ကလေးက စခဲ့ရတယ်။ ဝိညာဏ်ရတော့ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်နဲ့ ယဉ်ဖော်ယုဉ်ဖက် စေတသိက်နာမ်၊ ပြောင်းလဲ ဖောက်ပြန်မှု ရုပ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန ဖပါး၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ ပေါင်းလိုက်တော့ ခန္ဓာ ၅ ပါး၊ ချုံးလိုက်တော့ နာမ်ရုပ် ၂ ပါး၊ သစ္စာနဲ့ ကြည့်လိုက်တော့ အတွင်းမှာ ဒုက္ခသစ္စာလို့ ရေးထားတဲ့အတွက် ဒုက္ခသစ္စာ ၅ ပါးကို ရရှိနေကြတာဖြစ်တယ်။

အတိတ်ဘဝ အတိတ်ကာလက နံပါတ် ၁ အကွက်မှာ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရ နှစ်ပါးကို ကြိုးစားခဲ့တဲ့အတွက် နံပါတ် ၂ အကွက်မှာ ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ ခန္ဓာ ၅ ပါး၊ နာမ်ရုပ် ၂ ပါး၊ ဒုက္ခသစ္စာကို ရရှိနေကြပါတယ်။

ဒီအကျိုးတရား ၅ ပါး အပေါ်မှာ ယထာဘူတညာဏ်နဲ့ အမှန်မမြင်ဘဲ ငါ သူတစ်ပါး ယောက်ျား မိန်းမ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါဆိုတဲ့ အမြင်မှား သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဖြစ်နေကြမယ်ဆိုရင် ဦးဇင်းတို့ တကာ တကာမတွေ့ရထွေ ရထားကြတဲ့ လက်ရှိခန္ဓာနှင့် ခန္ဓာပွားတွေကို ခင်စရာ၊ မင်စရာ၊ တွယ်တာ တပ်မက်စရာ တဏှာ ဖြစ်ပွားလာမှာဖြစ်တယ်။

တဏှာဖြစ်ပွားလာရင် မမြင်ရမနေနိုင်၊ မကြားရမနေနိုင်-စသည်ဖြင့် စွဲလမ်းမှု - ဥပါဒါန် ဖြစ်လာမှာဖြစ်တယ်။ ဥပါဒါန်ဖြစ်လာရင် ဉာဏ်မပါတဲ့ ပြုလုပ်မှု ကာယကံ၊ ပြောဆိုမှု ဝစီကံ၊ စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ချက် ချရတဲ့ မနောကံ၊ ကံ ၃ ပါးတွေကို ကြိုးစားအားထုတ်လာကြမှာဖြစ်တယ်။

ထိုကဲ့သို့ ကြိုးစားအားထုတ်မှုကြောင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်ဝိုင်းဒေသနာ နံပါတ် ၂ အကွက်က နံပါတ် ၃ အကွက်ကို ဝေဒနာ ပစ္စယာ တဏှာ ဆိုပြီးတော့ ဆက်သွားခဲ့ပါပြီ။ သစ္စာနဲ့ကြည့်မယ်ဆိုရင် ဒုက္ခသစ္စာက သမုဒယသစ္စာပေါက်ဖွားသွားပြန်ပြီ။

သံသရာလည်မည့် သမုဒယသစ္စာဆိုတဲ့ အကြောင်းတရား၊ မိမိတို့ရင်ထဲ နှလုံးထဲမှာ ပေါက်ဖွားသွားခဲ့ရပြန်ပြီ။ ဒီဘဝမှာ ဒီသမုဒယနဲ့ သက်တမ်းကုန်ပြီးတော့ သေခဲ့မယ်ဆိုရင် ကမ္မဘဝ ပစ္စယာ ဇာတိ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် နံပါတ် ၃-အကွက်က၊ နံပါတ် ၄- အကွက်သို့ ကူးဆက်ခဲ့ရပြန်ပြီ။

နံပါတ် ၄- အကွက်မှာ ရလာတဲ့ ဇာတိဆိုတာ ဘဝခန္ဓာအသစ် စဖြစ်လာရတာပါပဲ။ ဘဝခန္ဓာတစ်ခု ဖြစ်လာပြီဆိုရင် အိုမင်းရင့်ရော်ခြင်း ဇရာ၊ သေဆုံးပျက်စီးခြင်း မရဏတို့ဟာ မဖိတ်ခေါ်ရဘဲ ရောက်လာကြမှာဖြစ်တဲ့အတွက် နံပါတ် ၄ အကွက် တစ်ကွက်လုံးမှာရှိတဲ့ ဇာတိ ဇရာမရဏ အားလုံးကို စက်ဝိုင်းအတွင်းထောက်ပြီး သစ္စာနဲ့ကြည့်မယ်ဆိုရင်ဒုက္ခသစ္စာ- ဆင်းရဲခြင်းအကျိုးတရား ဖြစ်နေတာ တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။

လူ့ဘုံ၊ နတ်ဘုံတွေမှာ ဖြစ်လာရတဲ့ သတ္တဝါမှန်သမျှ သေခါနီးကာလမှာ အကျိုးဆက်အနေနဲ့ စိုးရိမ်ခြင်း-သောက၊ မျက်ရည်ကျခြင်း-ပရိဒေဝ၊ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း- ဒုက္ခ၊ စိတ်ဆင်းရဲခြင်း- ဒေါမနဿ၊ အတွင်းလှိုက်ကာ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ပူလောင်ခြင်း-ဥပါယာသဆိုတဲ့ ဇာတိရဲ့ ဆိုးရွားလှတဲ့ နောက်ဆက်တွဲ အကျိုးတရား ၅ ပါး ဖြစ်ပွားရပြန်တယ်။

အဲသလို ဖြစ်ပွားရတာဟာ အာသဝေါတရား ၄ ပါးကြောင့် ဖြစ်ပါတယ်။ ကာမာသဝ ဆိုတဲ့ ကာမဂုဏ်အာရုံတွေကို တွယ်တာမက်မောမှု၊ ဘဝါသဝ ဆိုတဲ့ ဘဝတွေကို တွယ်တာမက်မောမှု၊ ဒိဋ္ဌာသဝ ဆိုတဲ့ နာမ်ရုပ် ခန္ဓာအမှန်တရားတွေကို မှားယွင်းစွာ အမြင်လွဲမှားမှု၊ အဝိဇ္ဇာသဝ ဆိုတဲ့ အမှားသိမြင်မှု၊ ဒီအာသဝေါတရား ၄ ပါးကို အခြေခံပြီးတော့ သစ္စာ ၄ ပါး အမှန်တရားကို မသိမှု အဝိဇ္ဇာ တရား ဖြစ်ရပြန်တယ်။

ဒီအဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရဆက်ဖြစ်ပြီး ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်ဝိုင်းပုံသဏ္ဍာန် ဘဝခန္ဓာစက်ရဟတ်ကြီး ပြန်လည်ရပြန်ပြီ။

ဒါဖြင့်ရင် ဦးဇင်းတို့နှင့်တကွ ဦးဇင်းတို့တကာ တကာမတွေ စဉ်းစားသာ ကြည့်ကြပါတော့၊ ခန္ဓာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒီဒုက္ခသံသရာစက်ကြီး ဘယ်သောအခါများ လည်တာ ရပ်နိုင်ပါတော့မလဲ။ မဆုံးနိုင်အောင် လည်ခဲ့ရပြန်လေပြီပေါ့။

ဒီဒုက္ခ စက်ရဟတ်ကြီး လည်ရတာဟာ လက်ရှိရနေတဲ့ ခန္ဓာ နာမ်ရုပ်ကြီးကို ယထာဘူတညာဏ်နဲ့ အမှန်ကိုအမှန်အတိုင်း မသိရလို့ မဆုံးနိုင်အောင် လည်နေကြရတာဖြစ်တယ်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်ဝိုင်းဒေသနာအပြင်က အပြာရောင်နှုတ်ခမ်းသားထဲမှာ ရေးထားတဲ့ နံပါတ် ၃ အကွက် ဧရိယာအထဲမှာ ဝေဒနာ ပစ္စယာ တဏှာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် လည်လမ်းလို့ ရေထားတာတွေ့ရလိမ့်မယ်။ အဲဒါကတော့ မိမိခန္ဓာထဲမှာ ဖြစ်ပေါ်ဆဲ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ခန္ဓာ နာမ်ရုပ်ရဲ့ ဖြစ်ပျက်သဘာဝကို ဝိပဿနာဉာဏ်နဲ့ မရှုလို့ ဝေဒနာ စသော ခန္ဓာတို့ရဲ့ အပြစ်ကို မမြင်တော့ဘဲ မက်မောစရာအဖြစ် အမြင်မှားမိရာက စက်ဝိုင်းဒေသနာ နံပါတ် ၃ အကွက် ဝေဒနာ က တဏှာသို့ ကူးဆက်သွားပြီး ခန္ဓပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒုက္ခစက်ကြီး လည်ဖို့ရာ အကြောင်းတရား ခန္ဓာထဲမှာ ဖြစ်ပွားရတာပါပဲ။ ဒုက္ခစက်လည်သွားပြီလို့ ပြောနိုင်ပါတယ်။

ဒုက္ခစက် မလည်ပတ်အောင် ဖြတ်ချင်တယ်ဆိုရင် ဆရာကောင်း သမားကောင်းတွေကို ဆည်းကပ်ကာ မိမိတို့ရဲ့ ဒီခန္ဓာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် လည်ပုံ ပြတ်ပုံကို နားလည်အောင် လေ့လာ သင်ကြား ထားရမှာဖြစ်ပါတယ်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒုက္ခစက် ဖြတ်ပုံကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်ဝိုင်းဒေသနာ နံပါတ် ၂ အကွက် အပြင်က အပြာရောင်နှုတ်ခမ်းသားဧရိယာအထဲမှာ ဝေဒနာ နိရောဓာ တဏှာ နိရောဓော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ထွက်လမ်းလို့ ရေးထားတာ တွေ့ရလိမ့်မယ်။

ခန္ဓာစက်လည်တာကို ဖြတ်ချင်ရင် နံပါတ် ၂ အကွက်ရှိ ဝေဒနာ စသော ခန္ဓာ ၅ ပါး၊ နာမ်ရုပ် ၂ ပါးတို့ရဲ့ ဖြစ်တာ ပျက်တာကို ဝိပဿနာဉာဏ်နဲ့ ရှုမှတ်ပွားများနေတဲ့ ယောဂီဟာ ခန္ဓာ ၅ ပါး နာမ်ရုပ်တရားတို့ရဲ့ ဖြစ်ပျက်နေတာကို မြင်နေတဲ့အချိန် လက်ရှိ ခန္ဓာအပေါ်မှာ တွယ်တာမက်မောတဲ့ တဏှာ မလာနိုင်ပါဘူး။

မက်မောတွယ်တာမှု ဖြစ်လာမည့် တဏှာကို ဝိပဿနာဉာဏ်က သတ်ဖြတ်နိုင်လို့ တဏှာ သေရတာဖြစ်တယ်။ တဏှာ သေရင် ဥပါဒါန်၊ ကံရော သေဆုံးရပြန်တယ်။ တဏှာ ဥပါဒါန် ကံ သေခဲ့သည်ရှိသော် သမုဒယသစ္စာကိုလည်း ပယ်သတ်ပြီးသား ဖြစ်ရပြန်တယ်။

အဲဒါကြောင့်မို့လို့ ဝေဒနာ နိရောဓာ တဏှာ နိရောဓော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ထွက်လမ်းလို့ အပြာရောင် နှုတ်ခမ်းသား ဆေးရောင်ထဲမှာ ရေးထားတာဖြစ်ပါတယ်။

ထိုသာဓကတွေကို မိမိတို့ရဲ့ ခန္ဓာသဘာဝထဲသို့ ရောက်အောင် ပို့ဆောင်တတ်မယ်ဆိုရင် စက်ဝိုင်းဒေသနာ နံပါတ် ၃ အကွက် သမုဒယသစ္စာကို ပယ်သတ်ရာ ရောက်တဲ့အတွက် နံပါတ် ၄ အကွက် ဒုက္ခသစ္စာဆိုတာလဲ ဖြစ်ပေါ်တော့မှာ မဟုတ်ဘူး။

ဒါကြောင့်မို့လို့ ဦးဇင်းတို့နဲ့တကွ ဦးဇင်းတို့ တကာ တကာမတွေ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်ဝိုင်းဒေသနာတော် လည်ပုံ ပြတ်ပုံကို နားလည်အောင် ဆရာကောင်း သမားကောင်းတွေရဲ့ထံမှာ လေ့လာမှတ်သားပြီး ခန္ဓာဉာဏ်ရောက် သစ္စာဆိုက်အောင်၊ အသေမဦးခင် ဉာဏ်ဦးအောင် အားထုတကြပါလို့ တိုက်တွန်းလိုက်ပါတယ်။

စက်ဝိုင်းဒေသနာ နံပါတ် ၂ အကွက်ထဲမှာ အာယတန ၆ ပါးကို လေ့လာမှတ်သားကြရအောင် . . .

နံပါတ် ၂ အကွက်ထဲမှာ သဠာယတန ပါဠိစကားလုံးကို ဆ+အာယတန လို့ ပုဒ်ခွဲရမယ်။ ဆ-ဆိုတာက ခြောက်ခု၊ အာယတန-ဆိုတာ တည်ရာ မှီရာ၊ တစ်နည်းအားဖြင့် အာယတနဆိုတာ သံသရာကို ချဲ့ထွင်တာ။ ဒီအာယတန ၆ ပါးကတော့ အတွင်းအာယတနကို ရည်ရွယ်ရေးထားတာဖြစ်တယ်။

အတွင်း အာယတန ၆ ပါးဆိုတာ . . .

- ၁။ မျက်စိအကြည်၊
- ၂။ နားအကြည်၊
- ၃။ နှာခေါင်းအကြည်၊
- ၄။ လျှာအကြည်၊
- ၅။ ကိုယ်အကြည်၊
- ၆။ စိတ်၊

အတွင်းအာယတနရှိသလို အပြင်အာယတနဆိုတာလည်း တွဲဘက်အနေနဲ့ ရှိရမှာဖြစ်လို့ အပြင်အာယတန ၆ ပါးကိုလည်း လေ့လာကြရအောင် . . .

အပြင်အာယတန-၆ ပါး . . .

- ၁။ အဆင်း (မြင်စရာမျိုးစုံ)၊

- ၂။ အသံ (ကြားစရာမျိုးစုံ)၊
- ၃။ အနံ့ (နံ့စရာမျိုးစုံ)၊
- ၄။ အရသာ (စားစရာမျိုးစုံ)၊
- ၅။ တွေ့ထိစရာ (တွေ့ထိစရာမျိုးစုံ)၊
- ၆။ ကြံတွေးစရာ(ဓမ္မာရုံ)။

ထိုအတွင်း အပြင် အာယတန ၂ ခု ပေါင်းဆုံမိကြလို့ ပေါ်ပေါက်လာတဲ့ တရားတွေကို သူ့သဘောကို သူ့ဆောင်ကာ သဘာဝအလျောက် ပေါ်ပေါက်လာတဲ့ တရားတွေမို့လို့ ဓာတု(ဓာတ်)လို့ ခေါ်တဲ့ တရားတွေဟာ ၁၈ မျိုး ပွားစီးလာရပါတယ်။ အဲဒီ ဓာတ် ၁၈ ပါးကို လေ့လာကြရအောင်. . .

ဓာတ် ၁၈ ပါး

အတွင်းအာယတန ၆ ပါးကို အခံဓာတ်ပြုလုပ်ပါ။ အပြင်အာယတန ၆ ပါးကို အတိုက်ဓာတ်ပြုလုပ်ပါ။ ထိုဓာတ်နှစ်ခု ပေါင်းဆုံမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ တရား ၆ ပါးကို အပွင့်ဓာတ်အနေဖြင့် မှတ်သားပါ။ အဲဒါဆိုရင် ဓာတ် ၁၈ ပါး ဖြစ်သွားရပါတယ်။

ဓာတ် ၁၈ ပါး

အခံဓာတ်(၆)ပါး	အတိုက်ဓာတ်(၆)ပါး	အပွင့်ဓာတ်(၆)ပါး
၁။ မျက်စိအကြည်	၁။ အဆင်း	၁။ မြင်စိတ်
၂။ နားအကြည်	၂။ အသံ	၂။ ကြားစိတ်
၃။ နှာခေါင်းအကြည်	၃။ အနံ့	၃။ နံစိတ်
၄။ လျှာအကြည်	၄။ အရသာ	၄။ စားစိတ်
၅။ ကိုယ်အကြည်	၅။ တွေ့ထိစရာ	၅။ ယားနာ ကောင်းစိတ်
၆။ စိတ်(ဘဝင်စိတ်)	၆။ ကြံတွေးစရာ	၆။ တွေးတောစိတ်

သဠာယတနကို လေ့လာပြီးရင် ဖဿ ကို လေ့လာကြစို့ . . .

ဖဿ-ဆိုတာ ပရမတ်တရားတွေတွေ့ဆုံမှုပါပဲ။ ဖဿရဲ့ ဥပမာကို သိလွယ်အောင် ဋီကာဆရာတွေက ရေးထားတာ တွေ့ရပါတယ်။

ချဉ်တဲ့ သရက်သီး(သို့မဟုတ်)သံပုရာသီးတွေကို လေးစိပ်စိတ်၊ ဆား တစ်စုစု၊ တစ်စတစ်ယောက်က သံပုရာသီးစိပ်တွေကို ဆားနဲ့တို့ကာ အားရပါးရ တပျပ်ပျပ် အသံမြည်ကာ စားပြမယ်ဆိုရင် ဦးဇင်းတို့နဲ့တကွ ဦးဇင်းတို့ တကာ တကာမတွေ ဘယ့်နှယ်နေမလဲ စဉ်းစားကြည့်ပါ။ အဲဒါကတော့ ဖဿ-တွေ့ဆုံမှုရဲ့ သဘော ဖြစ်ပါတယ်။

၁။ မျက်စိအကြည်က အခံဓာတ်၊

၂။ သံပုရာသီးနဲ့ဆားက အတိုက်ဓာတ်၊

ထိုတရား ၂ ပါး တွေ့ဆုံမိကြလို့ မျက်စိအကြည်ပေါ်မှာ မြင်သိစိတ် ဖြစ်ပေါ်ရပါတယ်။ မျက်စိအကြည်ရယ်+သံပုရာသီးနဲ့ဆားဆိုတဲ့ အဆင်းရယ်+မြင်သိစိတ်ရယ်= ပရမတ်တရား ၃ပါး ပေါင်းဆုံမှုဆိုတဲ့ ဖဿ၊ တွေ့ကြ မြင်ကြရသူတွေမှာ ဖဿဓာတ်ထိခိုက်မှုကြောင့် သရေတများများကျလာတဲ့ ခံစားမှု ဝေဒနာ ဖြစ်လာရပါတယ်။ အဲဒါကတော့ ဖဿ ကြောင့် ဝေဒနာ ဖြစ်လာတာပါပဲ။

ဖဿ ကလည်း ၆ မျိုးရှိပါတယ်။ ဖဿ-၆ ပါး . . .

- ၁။ မြင်တွေ့မှု - ဖဿ၊
- ၂။ ကြားတွေ့မှု - ဖဿ၊
- ၃။ နံတွေ့မှု - ဖဿ၊
- ၄။ စားတွေ့မှု - ဖဿ၊
- ၅။ ထိတွေ့မှု - ဖဿ၊
- ၆။ ကြံတွေ့မှု - ဖဿ။

ဖဿကြောင့် ခံစားမှု ဝေဒနာဖြစ်ရပါတယ်။ ဝေဒနာလည်း ၆-မျိုး ရှိပါတယ်။

ဝေဒနာ ၆ မျိုး . . .

- ၁။ မျက်စိ ခံစားမှု - ဝေဒနာ၊
- ၂။ နား ခံစားမှု - ဝေဒနာ၊
- ၃။ နှာခေါင်း ခံစားမှု - ဝေဒနာ၊
- ၄။ လျှာ ခံစားမှု - ဝေဒနာ၊
- ၅။ ကိုယ် ခံစားမှု - ဝေဒနာ၊
- ၆။ စိတ် ခံစားမှု - ဝေဒနာ။

တစ်နည်း ဝေဒနာ ၅ မျိုး . . .

- ၁။ သုခဝေဒနာ - ကိုယ်ပေါ်မှာ ချမ်းသာခံစားမှု။
- ၂။ ဒုက္ခဝေဒနာ - ကိုယ်ပေါ်မှာ ဆင်းဆင်းရဲရဲ ခံစားမှု။
- ၃။ ဥပေက္ခာဝေဒနာ - ချမ်းသာ ဆင်းရဲ အစွန်းနှစ်ဖက် မရောက်ဘဲ အလယ်အလတ် ကြားနေခံစားမှု။
- ၄။ သောမနဿဝေဒနာ - စိတ်ထဲမှာ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ခံစားမှု။
- ၅။ ဒေါမနဿဝေဒနာ - စိတ်ထဲမှာ ဆင်းဆင်းရဲရဲ ခံစားမှု။

ခံစားမှု ဝေဒနာကို ဖြစ်ပျက် ဒုက္ခသစ္စာအနေနဲ့ ဝိပဿနာ မရှုမိရင် ဝေဒနာ ပစ္စယာ တဏှာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဆက်သွားပြန်တယ်။ တဏှာဆိုတာ တပ်မက်မှု၊ တွယ်တာမှု ဖြစ်ပါတယ်။

တဏှာ- ၃ မျိုး

- ၁။ ကာမတဏှာ - အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ တွေ့ထိစရာမျိုးစုံတွေကို တပ်မက်မှု၊ လိုချင်မှု။
- ၂။ ဘဝတဏှာ - ဘဝအပေါ်မှာ တပ်မက်မှု၊ တွယ်တာမှု။
- ၃။ ဝိဘဝတဏှာ - သေပြီးနောက် ဘဝဆိုတာ မရှိတော့ဘူး၊ သေပြီးရင် အေးသွားတာပဲလို့ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိမျိုးနဲ့ တပ်မက်မှု၊ တွယ်တာမှု။

တဏှာကို အကြောင်းခံပြီးတော့ ဥပါဒါန်ဖြစ်ရတယ်။ ဥပါဒါန် ၄ မျိုး . . .

- ၁။ ကာမုပါဒါန် - ငါးပါးအာရုံ ကာမဂုဏ်အပေါ်မှာ စွဲလမ်းမှု။
- ၂။ ဒိဋ္ဌုပါဒါန် - အယူအဆ မှားယွင်းမှုအပေါ်မှာ စွဲလမ်းမှု။

၃။ သီလဗ္ဗတုပါဒါနိန် -နွား၊ ခွေး ဘဝတွေကို အားကျ အတုယူကာ နွားလိုနေ၊ ခွေးလိုနေ၊ နွားလိုကျင့်၊ ခွေးလိုကျင့်ပြီး သံသရာမှ လွတ်မြောက်မယ်ထင်လို့ အမှားကျင့်နေတဲ့ ဒိဋ္ဌိ အယူအဆ စွဲလမ်းမှု။

၄။ အတ္တဝါဒုပါဒါနိန် -အတ္တကောင် လိပ်ပြာကောင် ကိုယ်တွင်းမှာရှိနေတယ်လို့ ယူဆ စွဲလမ်းမှု။

ဥပါဒါနိန်ကြောင့် ဘဝဖြစ်ရပါတယ်။ ဘဝ ၂ မျိုး . . .

၁။ ကမ္မဘဝ -အနာဂတ်ဘဝ ဖြစ်ကြောင်း ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံ (အကြောင်းကံများ)။

၂။ ဥပပတ္တိဘဝ -အကြောင်းကံကြောင့် ဘွားခနဲ ခန္ဓာကိုယ်ကောင် ဖြစ်ပေါ်ရတဲ့ အကျိုးဘဝ။ (နတ်ပြည်၊ ငရဲပြည် စသည်၌ ဖြစ်ကြရတဲ့ ဥပပတ်ဘဝကို ဆိုလိုသည်)။

ကမ္မဘဝကို အကြောင်ဖြစ်တဲ့အတွက် နံပါတ် ၃ အကွက်မှာ ရေးပြီး ဥပပတ္တိဘဝကိုတော့ အကျိုးဖြစ်သွားတဲ့ အတွက် နံပါတ် ၄ -အကွက်မှာ ဇာတိ နဲ့ တွဲပြီး ရေးထားရပါတယ်။

ကမ္မဘဝ -အရ ဒုစရိုက်ကံ ၁၀ မျိုး၊ သုစရိုက်ကံ ၁၀ မျိုး၊

ဒုစရိုက်ကံ ၁၀ မျိုး

ကာယဒုစရိုက် ၃ မျိုး

၁။ ပါဏာတိပါတ -သူတစ်ပါးအသက် သတ်ဖြတ်မှု။

၂။ အဒိန္နာဒါန -သူတစ်ပါးပစ္စည်းကို မတရားရယူမှု။

၃။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ -သူတစ်ပါး သားမယားကို မတရားကာမဂုဏ်ကျူးလွန်မှု။

ဝစီဒုစရိုက် ၄ မျိုး

၁။ မုသာဝါဒ -လိမ်လည်ပြောဆိုမှု။

၂။ ပိသုဏဝါစာ -ဂုံးချောစကား ပြောဆိုမှု။

၃။ ဖရုသဝါစာ -ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်း ဆဲရေးပြောဆိုမှု။

၄။ သမ္မပ္ပလာပဝါစာ -မဂ်ဖိုလ်ရကြောင်း သုဂတိချမ်းသာကိုရကြောင်း ဘာတစ်ခုမှ ကျေးဇူးမပြု အဓိပ္ပါယ်မရှိ စကားပိန် စကားဖျင်း အကျိုးမရှိသော အတင်းအဖျင်း ရယ်စရာ မောစရာများကို ပြောဆိုမှု။

မနောဒုစရိုက် ၃ မျိုး

၁။ အဘိဇ္ဈာ -သူတစ်ပါးပိုင်ဆိုင်မှုတွေကို မတရားနည်းဖြင့် မိမိပိုင်ဆိုင်နိုင်အောင် ကြံစည်မှု။

၂။ ဗျာပါဒ -အမျက်ဒေါသ ထွက်မှု။

၃။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ -အယူအဆ မှားယွင်းမှု။

သုစရိုက်တရား ၁၀ ပါး

ကာယသုစရိုက် ၃ မျိုး

၁။ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ -သူတစ်ပါးအသက် သတ်ဖြတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြည်မှု။

၂။ အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏိ -သူတစ်ပါးပစ္စည်းကို မတရားရယူခြင်းမှ ရှောင်ကြည်မှု။

၃။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ဝေရမဏီ - သူတစ်ပါးသားမယားကို မတရားကာမဂုဏ်ကျူးလွန်ခြင်းမှ ရှောင်ကြည်မှု။

ဝစီဒုစရိုက် ၄ မျိုး

၁။ မုသာဝါဒါ ဝေရမဏီ - လိမ်လည်ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြည်မှု။

၂။ ပိသုဏဝါစာ ဝေရမဏီ - ဂုံးချောစကား ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြည်မှု။

၃။ ဖရုသဝါစာ ဝေရမဏီ - ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်း ဆဲရေးပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြည်မှု။

၄။ သမ္ပပ္ပလာပဝါစာ ဝေရမဏီ - မဂ်ဖိုလ်ရကြောင်း သုဂတိချမ်းသာကိုရကြောင်း ဘာတစ်ခုမှ ကျေးဇူးမပြု အဓိပ္ပါယ်မရှိ စကားပိန် စကားဖျင်းအတင်းအဖျင်း ရယ်စရာ မောစရာများကို ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြည်မှု။

မနောသုစရိုက် ၃ မျိုး

၁။ အနဘိဇ္ဈာ - သူတစ်ပါးပိုင်ဆိုင်မှုကို မတရားနည်းဖြင့် မိမိပိုင်ဆိုင်နိုင်အောင် ကြံစည်ခြင်းမရှိမှု။

၂။ အဗျာပါဒ - အမျက်ဒေါသ မထွက်မှု။

၃။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ - အယူအဆ မှန်ကန်မှု။

ကမ္မဘဝ ပစ္စယာ ဇာတိ အရ . . .

ဒုစရိုက် ကံ ၁၀ ပါး

သုစရိုက် ကံ ၁၀ပါးတို့ကိုအားထုတ်မှုကြောင့် သေပြီးသည်၏အခြားမဲ့မှာ

ဇာတိပဋိသန္ဓေဖြစ်ရပါတယ်။

ဇာတိ ပဋိသန္ဓေ ဆိုတာ ခန္ဓာငါးပါးဖြစ်ပေါ်လာမှု။

ဇာတိ ပဋိသန္ဓေ ၄ မျိုး

၁။ အဏ္ဏဇပဋိသန္ဓေ - ဥခုံအတွင်း၌ ပဋိသန္ဓေနေမှု။

၂။ ဇလာဗုဇပဋိသန္ဓေ - သားအိမ်အတွင်း၌ ပဋိသန္ဓေနေမှု။

၃။ သံသေဒဇပဋိသန္ဓေ - သစ်ခေါင်း၊ ပန်းပွင့်၊ ရွံ့ညွန် စသည်တို့၌ ပဋိသန္ဓေနေမှု။

၄။ ဥပပတ်ပဋိသန္ဓေ - အရွယ်ရောက်ပြီးသောကိုယ်ဖြင့် ကောင်းကင်မှဘွားခနဲအထင်အရှား ဖြစ်လာမ။

မှတ်ချက်။ ။ အဏ္ဏဇပဋိသန္ဓေနှင့် ဇလာဗုဇပဋိသန္ဓေတို့ကိုပေါင်း၍ ဂဟ္တသေယျကပဋိသန္ဓေ (အမိဝမ်းတွင်း၌ ပဋိသန္ဓေတည်မှု) ဟု ခေါ်ဆို နိုင်ပါတယ်။

ဇရဲသားတွေမှာ ဥပပတ်ပဋိသန္ဓေတစ်မျိုးနဲ့ ပဋိသန္ဓေနေကြရတယ်။ ပြိတ္တာနဲ့ အသူရကာယ်တွေမှာ ဇလာဗုဇပဋိသန္ဓေအမျိုးအစား နှစ်မျိုးနဲ့ ပဋိသန္ဓေနေကြရတယ်။ တိရစ္ဆာန်တွေမှာ အဏ္ဏဇ၊ ဇလာဗုဇ၊ သံသေဒဇ ပဋိသန္ဓေဆိုပြီးတော့ ပဋိသန္ဓေ ၄ မျိုးလုံးနဲ့ ပဋိသန္ဓေနေကြတယ်။

လူတွေမှာ ကမ္ဘာဦးအစက ဥပပတ်ပဋိသန္ဓေတစ်မျိုးနဲ့ ပဋိသန္ဓေနေခဲ့ကြတယ်။ နောက်ပိုင်းမှာ ဇလာဗုဇ၊ သံသေဒဇ ပဋိသန္ဓေနှစ်မျိုးနဲ့ ပဋိသန္ဓေတည်နေကြတယ်။

ဘုတ်၊ မှင်စာ၊ တစ္ဆေ၊ အစိမ်း၊ သရဲ၊ ဘီလူးနဲ့ ဘုမ္မဇိုင်း နတ်တွေမှာ လောဗုဒ္ဓနဲ့ ဥပပတ်ပဋိသန္ဓေ နှစ်မျိုးနဲ့ တည်နေကြတယ်။ အထက် နတ်ဗြဟ္မာတွေမှာတော့ ဥပပတ်ပဋိသန္ဓေတစ်မျိုးနဲ့ တည်နေကြတယ်။

ဇာတိ ကြောင့် ဇရာ မရဏ ဖြစ်ရပါတယ်။ ဇရာ ဆိုတာ ခန္ဓာငါးပါး ရင့်ရော်လာမှု၊ မရဏ ဆိုတာ ခန္ဓာငါးပါး ပျက်စီးမှု၊ သေဆုံးမှု။

ရန်သူကြီး ၃ ယောက်

ဇာတိ ရန်သူက ဦးဇင်းတို့ တကာ တကာမ တထွေကို တစ်ဘဝက တစ်ဘဝသို့ ရောက်အောင် ချော့မော့ပြီး မရ ရအောင် မြူဆွယ် ခေါ်ဆောင်သူနဲ့တူတယ်။ ဇာတိက ခေါ်ဆောင်လို့ မရဏက သတ်ပေးရပါတယ်။ ဇာတိရလာလို့ ဇရာ နဲ့ တွေ့ကြရပါတယ်။

ဇရာ ရန်သူကတော့ ရောက်ရာ ဘဝမှာ ဦးဇင်းတို့ တကာ တကာမ တထွေကို မထနိုင်အောင် ရိုက်နှက်သတ်ပုတ်၊ ညည်းဆဲ နှိပ်စက်တဲ့ ရန်သူနဲ့ တူပါတယ်။

မရဏ ရန်သူကတော့ ဇရာ နှိပ်စက်ထားတဲ့အတွက် မထနိုင်ဘဲ လဲကျနေတာကို လည်ပင်းကိုခားနဲ့ လှီးဖြတ် သတ်သူနဲ့တူပါတယ်။

ဇာတိအကြောင်းကြောင့် ဇရာ မရဏ ဖြစ်ရတာကတော့ ဇာတိရဲ့အကျိုးရင်းတရားတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ဇာတိဖြစ်သူတိုင်း အို၊ သေ ရတာ လုံးဝ ရှောင်လွှဲလို့ မရပါဘူး။ ဒါကြောင့် ဇရာ မရဏဟာ ဇာတိရဲ့အကျိုးရင်း တရားဖြစ်ပါတယ်။

ဇာတိ အကြောင်းကြောင့် အကျိုးဆက် ငါးမျိုးလည်း ဖြစ်ရတာ ရှိပါသေးတယ်။ အဲဒါကတော့ သောကာ၊ ပရိဒေဝ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပါယာသ တရား ငါးမျိုး ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီ ၅- မျိုးကတော့ ဇာတိ ဖြစ်သူတိုင်း ဖြစ်ကြသူရှိသလို မဖြစ်ကြသူများလည်းရှိတဲ့အတွက် ဇာတိရဲ့ အကြောင်းရင်းတော့ မဟုတ် အကျိုးဆက်မျှ ဖြစ်ပါတယ်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဇာတိ ဇရာ မရဏ အဆုံးနဲ့ တစ်ဖန် ပြန်ဆက်လိုလျှင် အာသဝေါတရား ၄ ပါး ကြားခံမှုကြောင့် အာသဝ သမုဒယာ+အဝိဇ္ဇာ သမုဒယော ပါဠိအရ အာသဝကြောင့် အဝိဇ္ဇာ ဖြစ်ပေါ်ရတဲ့အတွက် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အဝိဇ္ဇာက ပြန်စပြီး ပြန်လည်ရပါတယ်။

အကန်းကြီးလမ်းသွား ဥပမာ အင်္ဂါ ၁၂ ပါးဖြင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လည်ပုံ

ကျက်မှတ်စရာ ဆောင်ပုဒ်ကဗျာ
ကန်း၊ လျောက်၊ ချောက်ကျ၊ အနာရ၍၊ မန်းကြွ၊ ဆူးထိုး၊ ဝေဒနာမျိုးနှင့်၊ ကုရိုးဆေးမှား၊
သုတ်လိမ်းအားကြောင့်၊ တိုးပွားအနာ၊ ကွဲပျက်ရှာသည်၊ သေချာ မှတ်ကြ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်။

- ၁။ (ကန်း)   ဝမ်းတွင်းကန်း၊ ကန်းနေတဲ့ အကန်းကြီးတစ်ဦးရှိတယ်။(အဝိဇ္ဇာ)
- ၂။ (လျောက်)   အဲဒီအကန်းကြီး လမ်းသွားပါတယ်။(သင်္ခါရ)
- ၃။ (ချောက်ကျ)   မျက်စိ မမြင်တဲ့အတွက် ချော်လဲကာ ချောက်ထဲ ကျသွားတယ်။(ဝိညာဏ်)
- ၄။ (အနာရ၍)   ပြီးတော့ အနာရတယ်။(နာမ်ရုပ်)
- ၅။ (မန်းကြွ)   အနာကို ညှော်မိတဲ့အတွက် ငန်းမန်းတွေကြွကာ အနာဖူလုံး

- ခြောက်ခု ဖြစ်လာတယ်။(သဠာယတန)
- ၆။ (ဆူးထိုး) ဆေး ရှာရင်း အနာဖုလုံးတွေကို ဆူးထိုးမိတယ်။(ဖဿ)
- ၇။ (ဝေဒနာမျိုးနှင့်) ဆူးထိုးမိတော့ မခံမရပ်နိုင်အောင် နာကျင်တဲ့ ဝေဒနာမျိုးကို ခံစားရတယ်။(ဝေဒနာ)
- ၈။ (ကုရိုး) အနာကို ကုရိုးကုစဉ် ဆေးကုလိုတဲ့အတွက် အကန်းကြီး ဆေးရှာတယ်။(တဏှာ)
- ၉။ (ဆေးမှား) အကန်းကြီးဟာ ဆေးအမှားကြီးကို ရလာတယ်။(ဥပါဒါန်)
- ၁၀။(သုတ်လိမ်းအားကြောင့်) အဲဒီ အနာကို ကုသလိမ်းကျံတယ်။ (ကမ္မဘဝ)
- ၁၁။(တိုးပွားအနာ) ဆေးမှားတဲ့အတွက် အနာမပျောက်တဲ့အပြင် အနာတွေ ပိုမိုရင်းလာပြီးတော့ တိုးပွားဖြစ်လာတယ်။ (ဇာတိ)
- ၁၂။ (ကွဲပျက်ရှာသည်) အဲဒီ အနာကြောင့် အကန်းကြီးသေဆုံး ပျက်စီးရတယ်။(ဇရာ မရဏ)

ဦးဇင်းတို့နဲ့ ဦးဇင်းတို့ တကာ တကာမတွေ့ရဲ့ ဘဝသံသရာ ဘယ်ကစမှန်းမသိတာဟာ အဝိဇ္ဇာ တိမ်သလာကြီး မျက်စိထဲ ဖုံးကွယ်ခံထားရလို့ အမှန်တရားကို မမြင်တဲ့အတွက် ဦးဇင်းတို့နဲ့ ဦးဇင်းတို့ တကာ တကာမတွေ့ အားလုံးဟာ အကန်းကြီးနဲ့တူတယ်။

၁။ အကန်းကြီးနဲ့တူတဲ့ ဦးဇင်းတို့ တကာ တကာတို့တထွေဟာ အငြိမ်မနေကြဘူး။ ကုသလ် အကုသိုလ် သင်္ခါရ ခြေထောက်တွေနဲ့ လမ်းသွားခဲ့ကြပါတယ်။

၂။ အကန်းကြီးဆိုတော့ မမြင်မစမ်း လမ်းသွားရတာမို့ ချော်လဲကျလို့ ချောက်ထဲကျသလို ဦးဇင်းတို့ တကာ တကာမတို့ တထွေဟာ သင်္ခါရနဲ့ လဲကျသေပြီးတဲ့နောက် အမေ့ဗိုက်ချောက်ထဲကျပြီး ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်ရလာခဲ့ ကြတာ ဖြစ်တယ်။

၃။ ချောက်ထဲ လိမ့်ကျခဲ့လို့ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်နဲ့အတူ နာမ်ရုပ်အနာကိုလည်း ရလာခဲ့ကြပြန်တယ်။ မြတ်စွာဘုရားကလည်း နာမ်ရုပ် ရတာ အနာရောဂါကို ရလာကြတာပဲ လို့ ဟောထားတာ ရှိပါတယ်။ ရုပ်ကလည်း နာကျင်တတ်ပါတယ်။ နာမ်ကလည်း နာကျင်တတ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် နာမ်ရုပ်ရတာဟာ အနာရောဂါ ရတာပါပဲ။

၄။ နာမ်ရုပ်အနာရတဲ့ ပုထုဇဉ် အကန်းကြီးဟာ အငြိမ်မနေတော့ ငန်းမန်းကြွ ဥပမာလို ပွဲလမ်းသဘင်အာရုံအကြောင်း၊ ရွှေငွေ စသော ကာမဂုဏ် အာရုံအကြောင်းတွေနဲ့ ပတ်သက်လို့ ကြားရတာ သိရတာတွေဟာ ညော်နဲ့ ခံရတာနဲ့တူတယ်။ ညော်နဲ့ရတော့ အနာရထားတဲ့ အကန်းကြီးဟာ အနာဒဏ်ရာတွေ ဖူးရောင်ပြီး ငန်းမန်းကြွတာနဲ့ မျက်စိ၊ နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ် ဆိုတဲ့ အနာဖုကြီး ခြောက်လုံးပေါ်လာပါတယ်။

၅။ ထိုအနာဖုခြောက်ခုကို ထိန်းထိန်းသိမ်းသိမ်း မနေတတ်တော့ အာရုံ ၆ ပါးနဲ့ဆုံမိခြင်းဆိုတဲ့ ဖဿဆူး ခြောက်ခု ဆူးထိုးခံရပြန်တယ်။

- ၆။ မျက်စိအနာဖုကို မြင်စရာအဆင်း ဆူးက ထိုးမတယ်။
- နားအနာဖုကို ကြားစရာ အသံဆူးက ထိုးမိတယ်။
- နှာခေါင်းအနာဖုကို နံစရာ ဆူးက ထိုးမိတယ်။
- လျှာအနာဖုကို စားစရာ ရသာ ၆ ပါးဆူးက ထိုးမိတယ်။
- ကိုယ်အနာဖုကို တွေ့ထိစရာ ဆူးတွေက ထိုးမိတယ်။
- စိတ်အနာဖုကို တွေးစရာ ဓမ္မာရုံ ဆူးတွေက ထိုးမိတယ်။

ဆူးနဲ့ ထိုးမိသလို ဖြစ်ပုံကို စဉ်းစားကြည့်ရင် သိနိုင်ပါတယ်။ ဥပမာ ကိုယ့်ရန်သူတစ်ဦးကို စောစောစီးစီး မြင်ရ တွေ့ရပါက မြင်တာနဲ့ ဆူးစူးတာထက်တောင် နာကျင်နိုင်ပါတယ်။ ပကတိဆူးစူးရင် ကိုယ်ရေပြားပေါ်လောက်သာ နာကျင်နိုင်တယ်။

ရန်သူတစ်ဦးကို မြင်ရလို့ နာကျင်ရတာဟာ နှလုံးသားအထိ နာကျင်တာဖြစ်လို့ အရေပြား၊ အသား၊ အကြော တွေကို ဖောက်ထွင်းပြီး နှလုံးသားအထိ ရောက်သွားတယ်ဆိုတော့ ဘယ်လောက်ပြင်းတဲ့ ဆူးဖြစ်သလဲဆိုတာ စဉ်းစားသကြည့်ပေတော့။

နား၊ နှာခေါင်း စတဲ့ အနာဖူတွေကို စူးဝင်တဲ့ အာရုံနဲ့တွေ့ဆံပေးတဲ့ ဖဿဆိုတဲ့ ဆူးတွေကိုလဲ အလားတူ စဉ်းစားကာ သံဝေဂယူနိုင်ပါတယ်။

၇။ အကန်းကြီး ဆူးထိုးခံရတော့ မခံမရပ်နိုင်အောင် နာကျင်တဲ့အတွက် အနာသက်သာချင်လို့ ဆေးရှာရသလို ပုထုဇဉ်အကန်းကြီးလဲ အာယတန ၆ ပါး အနာဖူလုံးများတွေကို ဖဿ ဆူးထိုးခံရတဲ့အတွက် ဝေဒနာ နဲ့ နာကျင်နေပြီ။

၈။ အကန်းကြီးဟာ အနာဒဏ်ရာကို သက်သာလို့မူနဲ့ မမြင်မကန်း ဆေးလိုက်ရှာတာနဲ့ ပုထုဇဉ်အကန်းဟာ တဏှာနဲ့ အာရုံကို လိုက်ရှာတာနဲ့တူပါတယ်။

၉။ အကန်းကြီးဟာ အကန်းဖြစ်တဲ့အတွက် ဆေးအမှန်ကို ဘယ်မှာရနိုင်မှာလဲ။ ဆေးအမှားရတာပေါ့။ အဲဒီလိုပဲ ပုထုဇဉ်တွေဟာလဲ ဝေဒနာဒဏ်ရာကို သက်သာချင်လို့ တဏှာနဲ့ရှာတော့ ဘယ်ကလာ ဆေးအမှန်ကို ရနိုင်ပါမလဲ။ ဥပါဒါန်ဆေးမှားကြီးကို ရတာပါပဲ။

၁၀။ အကန်းကြီးဟာ ရလာတဲ့ဆေးမှားကို လိမ်းကျံသလို ပုထုဇဉ်အကန်းကြီးဟာလည်း ကမ္မဘဝကို ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် ဆေးမှားကြီးကို နေ့စဉ် လိမ်းကျံပါတယ်။

၁၁။ အကန်းကြီး လိမ်းကျံတဲ့အခါ ရောဂါမပျောက်တဲ့အပြင် ရောဂါပိုပြီး တိုးပွားသွားရပြန်တယ်။ အဲဒီ ဥပမာအတိုင်း ပုထုဇဉ်အကန်းကြီးဟာလည်း တဏှာနဲ့ရှာလို့ ရလာတဲ့ ဥပါဒါန်ဆေးမှားကြီးကို ကမ္မဘဝနဲ့ လိမ်းကျံကုသတဲ့အခါ အကန်းကြီးရဲ့ အနာမပျောက်တဲ့အပြင် ရောဂါတိုးပွားရသလို ပုထုဇဉ်အကန်းကြီးမှာ ဇာတိ ဆိုတဲ့ နောက်ထပ်အနာ တိုးပွားလာရပြန်တယ်။

၁၂။ အကန်းကြီးဟာ အနာတိုးပွား ပေါက်ကွဲလာတဲ့အတွက် အဲဒီ ဒဏ်ရာနဲ့ မရှုမလှ သေဆုံးပျက်စီးရသလို ပုထုဇဉ်အကန်းကြီးဟာလည်း ခန္ဓာအနာကြီးမှာ ဇရာနဲ့ ရင့်ရော်ပြီး မရဏသို့ရောက်ကာ သေကြေပျက်စီးရတော့တာပဲ။

အကန်းကြီး မျက်လုံးရောဂါ ဆေးကုခြင်း

ခန္ဓာငါးပါးရလာကြတဲ့ သူသူ ငါငါ အားလုံးတို့ဟာ ရောဂါသည်တွေဖြစ်ကြပါတယ်။ ရုပ်ရှိရင် ရုပ်အနာ၊ နာမ်ရှိရင် နာမ်အနာ၊ အမြဲနာကျင်နေကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။ အနာရောဂါသည် ဖြစ်ပေမဲ့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အနာရောဂါရှိတာကို မမြင်တာဟာ ဉာဏ်မျက်လုံးကန်းနေခြင်းဖြစ်တယ်။

မြတ်စွာဘုရားပေးတဲ့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ဉာဏ်မှန်ပြောင်းနဲ့ ကြည့်လိုက်မယ်ဆိုလျှင် ခန္ဓာငါးပါး၊ နာမ်ရုပ်တရားတို့ဟာ အဖြစ်မစဲ၊ အပျက်မစဲ၊ တသံသဲ၊ ဖြစ်ပျက်နေကြတယ်။ အလုပ်မဂ္ဂင် ငါးပါးနဲ့ ကြိုးစားအားထုတ်ကြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

သမာဓိမဂ္ဂင်နဲ့စောင့်ကြည့်၊ ပညာမဂ္ဂင်နဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချ၊ သမာဓိမဂ္ဂင် ၃ ပါးထဲက သမ္မာဝါယာမ မဂ္ဂင်နဲ့ ခန္ဓာကိုယ်အနေထားကို ငြိမ်သက်အောင် ပြုပြင်ပြီး ကြိုးစားထိုင်ရမယ်။ သမ္မာသတိမဂ္ဂင်နဲ့ ရုပ်အပေါ်၊ နာမ်အပေါ်မှာ သတိကပ်ထားရမယ်။

သမာဓိရလာပြီဆိုရင် ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာပေါ်တိုင်း ပေါ်တိုင်း ထုံကျင်၊ ကိုက်ခဲ၊ ညောင်းညာ၊ ပူအေး၊ ဆာလောင် စသော ပေါ်ခိုက်ပေါ်ခိုက် ရုပ်တရားများနဲ့ ခံစား၊ မှတ်သား၊ နှိုးဆော်၊ သိမှု ဆိုတဲ့ နာမ်တရားတွေ ပေါ်လာရင်လည်း ပေါ်ခိုက်ပေါ်ခိုက် နာမ်တရားတွေရဲ့ မြဲ-မမြဲ၊ ခိုင်-မခိုင်၊ ပျက်-မပျက်ကို စဉ်းစားဆင်ခြင်ပေးမှု သမ္မာသင်္ကပ္ပမဂ္ဂင်။ ပျက်သွားခိုက် ပျက်သွားခိုက်၊ ပျက်တာကို မြင်လိုက်နိုင်တဲ့ အမှန်မြင်ခြင်း သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်တွေနဲ့ ရှုပွားနိုင်မယ်ဆိုရင် ဦးဇင်းတို့နှင့်တကွ ဦးဇင်းတို့ တကာ တကာမတွေဟာ ဖြစ်ပျက် ဒုက္ခသစ္စာတွေကို ကိုယ်ပိုင်ညာဏ်နဲ့ ကိုယ်တိုင်ပဲ အမှန်မြင်တဲ့ဉာဏ် ရလာမှာဖြစ်ပါတယ်။

အဲသလို အမှန်မြင်တဲ့ဉာဏ် ရလာရင် အမှန်တရားကို မမြင်နိုင်အောင်ဖုံးကွယ်ထားတဲ့ အဝိဇ္ဇာ တိမ်သလာရောဂါကြီးဟာ ဉာဏ်မျက်လုံးထဲမှာ ဖုံးကွယ်နိုင်မှာ မဟုတ်တော့ဘူး။ အဲဒီလိုဆိုရင် အဝိဇ္ဇာချုပ်ပြီးတော့ ဝိဇ္ဇာဉာဏ်မျက်လုံး ပွင့်လာပါလိမ့်မယ်။ ဉာဏ်မျက်လုံးကောင်းသွားရင် အဝိဇ္ဇာချုပ်သွားပြီးတဲ့အတွက် သင်္ခါရနဲ့လမ်းသွားစရာ မရှိတော့ဘူး။ သင်္ခါရချုပ်ရင် ဝိညာဏ် ချောက်ထဲလည်းကျစရာမရှိတော့ဘူး။ ဒီလိုနဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒုက္ခစက်ကြီး မလည်နိုင်တော့ဘဲ ချုပ်ပျက် ကုန်ဆုံး သွားကြရပါတယ်။

ဒါကြောင့်မို့လို့ အနိစ္စဆေး၊ ဒုက္ခဆေး၊ အနတ္တဆေး၊ ဆေးတော်ကြီး ၃ လုံးကို မှန်မှန်သောက်သွားရင် ခန္ဓာအနာ၊ ရုပ်နာမ် အနာ၊ ထာဝရ ကင်းကာ ဒုက္ခချုပ်ငြမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ရရှိပိုင်ဆိုင်ပြီး အနာပျောက်ကင်းသူများ ဖြစ်နိုင်ကြပါမယ်။

ပေါက်ပင် ဘာကြောင့် ကိုင်းရတယ်
ဒီဥပမာဖြင့်လည်း နားလည်နိုင်ပါတယ်။ ကလေးကဗျာကို လေ့လာကြရအောင် . . .

- ပေါက်ပင် ကိုင်းတာဟာ ဗျိုင်းနားလို့ပါပဲ။
- ဗျိုင်းနားတာလည်း ငါးပေါ်တာ မြင်လို့ပါပဲ။
- ငါးပေါ်တာဟာလည်း ရေနေောက်သွားလို့ပါပဲ။
- ရေနေောက်တာဟာလည်း ကျွဲလူးလို့ပါပဲ။
- ကျွဲလူးရတာလည်း ဖြုတ်ကိုက်လို့ပါပဲ။
- ဖြုတ်ကိုက်ရတာလည်း မိုးရွာလို့ပါပဲ။
- မိုးရွာရတာလည်း ဖားအော်လို့ပါပဲ။
- ဖားအော်ရတာလည်း မြွေကိုက်လို့ပါပဲ။

ပေါက်ပင်ကိုင်းခြင်း၏ အဓိကအကြောင်းရင်းကို လိုက်ရှာရင် မြွေကိုက်ခံရတဲ့ အကြောင်းရင်းကို တွေ့ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ မြွေကို သတ်လိုက်ရင် အဆင့်အဆင့် အကျိုးတရားတွေ ငြိမ်းသွားရပါတယ်။

ထိုဥပမာအတိုင်းပဲ ခန္ဓာငါးပါး၊ ရုပ်နာမ်တရား ရရှိလာပြီး အို၊ နာ၊ သေ၊ ဖြစ်ရတာအားလုံးသည် မြွေနဲ့တူတဲ့ အဝိဇ္ဇာက မူလအကြောင်းရင်းဖြစ်ပါတယ်။ မူလအကြောင်းရင်းဖြစ်တဲ့ အဝိဇ္ဇာကို ဉာဏ်နဲ့ သတ်နိုင်ရင် အကျိုးဒုက္ခအားလုံး ချုပ်ငြိမ်းရပါတယ်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါ ၁၂ ပါး၏တရားကိုယ်၊ တရားသားများ

၁။ အဝိဇ္ဇာရဲ့ တရားကိုယ် တရားသားမှာ သစ္စာလေးပါးအမှန်တရားကို ဖုံးလွှမ်းတတ်တဲ့ မောဟဖြစ်ပါတယ်။

၂။ သင်္ခါရရဲ့ တရားကိုယ် တရားသားမှာ စေတနာကို ကောက်ရပါတယ်။(လောကီကုသိုလ်၊ အကုသိုလ် စေတနာ ၂၉ ခု)။

၃။ ဝိညာဏ်ရဲ့ တရားကိုယ် တရားသားမှာ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်(လောကီဝိပါက်စိတ် ၃၂ ခု)။

၄။ နာမ်ရုပ်ရဲ့ တရားကိုယ် တရားသားမှာ လောကီဝိပါက်စိတ် ၃၂ မျိုးနဲ့ယှဉ်တွဲသော စေတသိက်နဲ့ ကမ္မဇရုပ်။

၅။ သဠာယတရဲ့ တရားကိုယ် တရားသားမှာ မျက်စိအကြည်-စက္ကာယတန၊ နားအကြည်-သောတာယန၊ နှာခေါင်းအကြည်-ယာနာယတန၊ လျှာအကြည်-ဇိဝှိယတန၊ ကိုယ်အကြည်-ကာယာယတန၊ ဘဝင်စိတ်-မနာယတန။

၆။ ဖဿရဲ့ တရားကိုယ် တရားသားမှာ ဖဿ စေတသိက်။

၇။ ဝေဒနာရဲ့ တရားကိုယ် တရားသားမှာ ဝေဒနာ စေတသိက်။

၈။ တဏှာရဲ့ တရားကိုယ် တရားသားမှာ လောဘစေတသိက်။

၉။ ဥပါဒါန်ရဲ့ တရားကိုယ် တရားသားမှာ ကာမုပါဒါန် အရ လောဘကိုယူ ၊ ဒိဋ္ဌပါဒါန်အရ- ဒိဋ္ဌိကိုယူ၊ သီလဗ္ဗတုပ္ပါဒါန်အရ-ဒိဋ္ဌိကိုယူ၊ အတ္တဝါဒုပါဒါန်အရ- ဒိဋ္ဌိကိုယူ။ ဥပါဒါန်တရား ၄ ပါးလုံးရဲ့ တရားကိုယ် တရားသားမှာ လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ နှစ်မျိုးကိုယူ။

၁၀။ ဘဝရဲ့ တရားကိုယ် တရားသားမှာ ကမ္မဘဝအရ-စေတနာ ၂၉ နဲ့၊ ဘဝဂါမိကံ ၂၉ ခုကိုယူ၍ ဥပပတ္တိဘဝ အရ ဘဝကြီး ၉ ပါးကိုယူ။

သတ္တဝါသ ဘုံကိုးဝ နှင့် ဝိညာဏဌိတိ တည်ရှိ ခုနှစ်ပါး

သတ္တဝါသ ဘုံကိုးဝ နှင့် ဝိညာဏဌိတိ (၇)ပါးတို့ဟာ သဘောတူ ဆက်စပ်မှု ရှိနေ၍ တွဲစပ်ဖော်ပြပေးပါမည်။ သတ္တဝါအားလုံးတို့ရဲ့ နေထိုင်ရာ ဘုံသည် (၃၁)ဘုံ ရှိပါသည်။ ထို (၃၁)ဘုံကို ခန္ဓာကိုယ်အမျိုးအစား တူရာပုဂ္ဂိုလ်၊ ပဋိသန္ဓေစိတ် တူရာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ တူရာတူရာ ဘုံများကို ပေါင်းထည့်၍ ယူလိုက်သောအခါ အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် ဘုံ(၉)ဘုံသာ ရရှိတော့သည်။

ပထမအနေနဲ့ ဝိညာဏဌိတိ တည်ရှိ (၇)ပါးကို သိအောင် ပြောပြပေးပါမယ်။

ဝိညာဏဌိတိ (၇)ပါးဆိုတာအရ- ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်၏ တည်ရာခုနှစ်ပါး ဖြစ်သည်။

၁။ လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည် ခြောက်ထပ်၊ ဤခုနှစ်ရပ်သည် သတ္တဝါတို့၏ ကိုယ်သဏ္ဍာန်လည်း အထူးထူး (ကိုယ်သဏ္ဍာန်အားဖြင့်လည်းမတူကြ)၊ ပဋိသန္ဓေလည်း အထူးထူး(ပဋိသန္ဓေအားဖြင့်လည်း မတူကြ)၍ နာနတ္ထကာယ နာနတ္ထသည် မည်၏။

၂။ ပထမဈာန်သုံးဘုံ၊ အပါယ်လေးဘုံ၊ ဤခုနှစ်ဘုံသည် သတ္တဝါတို့ ကိုယ်သဏ္ဍာန်ကား အထူးထူး (ကိုယ်သဏ္ဍာန်အားဖြင့်လည်းမတူကြ)၊ ပဋိသန္ဓေကား ပထမဈာန်သုံးဘုံ၌ ပထမဈာန် ဝိပါက်စိတ်၊ အပါယ်လေးဘုံ၌ အကုသလဝိပါက် သန္တိရဏစိတ် တခုစီသာဖြစ်သဖြင့် (ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် တညီကြ)၍ နာနတ္ထကာယ ကေတ္တသည် မည်၏။

၃။ ဒုတိယဈာန် သုံးဘုံသည် သတ္တဝါတို့၏ ကိုယ်သဏ္ဍာန် အရောင်အဝါကား တူ၏။

ဒုတိယဈာန် ဝိပါက်၊ တတိယဈာန် ဝိပါက် ပဋိသန္ဓေ ထူးခြား၍ ဧကတ္တကာယ နာနတ္ထသညီ မည်၏။

၄။ တတိယဈာန်သုံးဘုံ , ဝေဟပိုလ်ဘုံ, သုဒ္ဓါဝါသ ငါးဘုံတို့သည် သတ္တဝါတို့ ကိုယ်သဏ္ဍာန်လည်း တူသည်။ ပဋိသန္ဓေလည်း စတုကနည်းအားဖြင့် စတုတ္ထဈာန် ဝိပါက်စိတ်တပါးသာဖြစ်၍ ဧကတ္တကာယ ဧကတ္ထသညီ မည်၏။

၅။ အာကာသာနဉ္စာယတန။

၆။ ဝိညာဏဉ္စာယတန။

၇။ အာကိဉ္စညာယတန

ဤအရူပ သုံးဘုံသည် သညာတပါးစီဖြစ်၍ တဘုံစီယူလျှင် ဝိညာဏဋ္ဌိတိ ခုနစ်ပါး ဖြစ်သည်။

ယင်းတွင် သညာရှိသည်လည်း မဟုတ်၊ မရှိသည်လည်း မဟုတ်သော နေဝသညာနာသညာဘုံနှင့် လုံးဝသညာ (စိတ်) မရှိသော အသညသတ်ဘုံကို မထည့်ဘဲ ထားရသည်။

သတ္တဝါသ ဘုံကိုးဝ ယူရာ၌ကား
နေဝသညာနာသညာဘုံကို တရပ်၊
အသညသတ်ဘုံကို တရပ် ထည့်၍ ကိုးပါးယူရသည်။
ဤသို့ သတ္တဝါသ ဘုံကိုးဝနှင့် ဝိညာဏဋ္ဌိတိ ခုနစ်ပါးကို မှတ်သားသငပါသည်။

ယင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ရှေးဆောင်ပုဒ်လင်္ကာမှာများကိုလည်း မှတ်သားနိုင်ပါသည်။

ဆောင်။ ။ လူပြည်နှင့်နတ်၊ သတ်လျှင်နာနာ၊
ပထမာဈာန်၊ လေးတန်ပါယ်ခွင်၊
သတ်လျှင် နာဧ၊
ဒွေဈာန် နှစ်ရပ်၊ ဧ နာဟတ်၊
အသညသတ်ပြည်၊ အသညီ၊
ကြွင်းပြည် နဝါ၊ ဧသော၊
အရူပါမှာ ဘုံလေးဝ၊
သတ္တဝါသာ၊ ဘုံကိုးရွာ။

ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

(ကိုးကား-အရှင်တိလောကသာရ (ရဝေထွန်း) ဘာသာရေးအမေးအဖြေကဏ္ဍမှ ပြန်လည် ဓမ္မဒါန ပြုလုပ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။)

နည်း ၄ ပါး
၁။ ဧကတ္ထနည်း

- ၂။ နာနာတ္တနည်း
- ၃။ အဗျာပါရနည်း
- ၄။ ဝေဓမ္မတာနည်း

၁။ မျိုးစေ့မှ အညောက်အပင် ဆက်ပြီး ဖြစ်ပွားသလို၊ အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရ၊ သင်္ခါရကြောင့် ဝိညာဏ်၊ ဒီလိုနဲ့ ဆက်ကာ ဆက်ကာ ဖြစ်တာဟာ ဧကတ္တနည်းလို့ ခေါ်ပါတယ်။ ဧကတ္တနည်းကို သဘောပေါက်ရင် သေပြီးနောက် ပြတ်သွားတယ်ဆိုတဲ့ ယူစွဲမှု ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ အယူကင်းသွားပါတယ်။

၂။ အဝိဇ္ဇာက တခြား၊ သင်္ခါရက တခြား၊ ဒီလို တခြားစီ၊ သဘောတမျိုးစီ ဖြစ်နေကြတဲ့ သဘောဟာ နာနာတ္တနည်းဖြစ်တယ်။ နာနာတ္တကိုနားလည်ရင် သဿတဒိဋ္ဌိ ကင်းစင်ပါတယ်။

၃။ သင်္ခါရကို ငါကဖြစ်စေရမယ်လို့ အဝိဇ္ဇာမှာ သင်္ခါရကို ဖြစ်ပေါ်စေအောင် ကြောင့်ကြဗျာပါရမျိုးမရှိ၊ ဝိညာဏ်စသည်ကို ငါကဖြစ်စေရမယ်လို့ သင်္ခါရစသည်မှာ ဝိညာဏ်ကိုဖြစ်ပေါ်စေဖို့ ကြောင့်ကြဗျာပါရမျိုး မရှိခြင်းသဘောဟာ အဗျာပါရနည်းဖြစ်ပါတယ်။

အဗျာပါရနည်းကို နားလည်ရင် ပြုပြင် စီရင်သူ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ မရှိတာကို နားလည်သွားတဲ့အတွက် အတ္တဒိဋ္ဌိ ကင်းလွတ်သွားတယ်။ ဒီသဘောကို နားမလည်ရင် အကိရိယဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သွားနိုင်တယ်။

၄။ ကြံရည်က နို့ဓမ်း၊ သဲက ဆီမဖြစ်သလို နို့ရည်ကမှ နို့ဓမ်း၊ နှမ်းကမှ ဆီ ဖြစ်တာ ဓမ္မတာဖြစ်သလို အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရ စသည်ဖြစ်ရတာ ဓမ္မတာသဘောဖြစ်တယ်။ ဒီလို ဓမ္မတာဖြစ်ခြင်းသဘောကို ဝေဓမ္မတာနည်း ဟုခေါ်ပါတယ်။

ဒီနည်းကို သဘောပေါက်ရင် အ-ဟေတုကဒိဋ္ဌိ၊ အ-ကိရိယဒိဋ္ဌိ အယူမှား ကင်းစင်ပါတယ်။ ဒီအကြောင်းနားမလည်ရင် ထိုဒိဋ္ဌိမှား ဖြစ်သွားနိုင်ပါတယ်။(နည်း ၄ ပါး-ညောင်လေးပင် ဆရာတော်ကြီး ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အရသာ။)

သုံးပါး အစပ်

- ၁။ နံပါတ် ၁ အကွက် သင်္ခါရ နှင့် နံပါတ် ၂-အကွက် ဝိညာဏ်ကြားမှာ တစ်စပ်။
- ၂။ နံပါတ် ၂ အကွက် ဝေဒနာနှင့် နံပါတ် ၃-အကွက် တဏှာကြားမှာ တစ်စပ်။
- ၃။ နံပါတ် ၃ အကွက် ကမဘဝနှင့် နံပါတ် ၄-အကွက် ဇာတိကြားမှာ တစ်စပ်။

တစ်နည်း။ ။ သစ္စာ နှင့် စပ်ရသော အစပ် ၃ ပါး

- ၁။ နံပါတ် ၁ အကွက် သမုဒယသစ္စာနှင့် နံပါတ် ၂ အကွက် ဒုက္ခသစ္စာကြားမှာ တစ်စပ်။
- ၂။ နံပါတ် ၂ အကွက် ဒုက္ခသစ္စာ နှင့် နံပါတ် ၃ အကွက် သမုဒယသစ္စာကြားမှာ တစ်စပ်။
- ၃။ နံပါတ် ၃ အကွက် သမုဒယသစ္စာနှင့် နံပါတ် ၄ အကွက် ဒုက္ခသစ္စာကြားမှာ တစ်စပ်။

တစ်နည်း။ ။ အလ္လှာ နှင့် စပ်ရသော အစပ် ၃ ပါး

- ၁။ နံပါတ် ၁ အကွက် အတိတ်အကြောင်းတလ္လှာနှင့် နံပါတ် ၂ အကွက် ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးတလ္လှာကြားမှာ တစ်စပ်။
- ၂။ နံပါတ် ၂ အကွက် ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးတလ္လှာနှင့် နံပါတ် ၃ အကွက် ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းတလ္လှာကြားမှာ တစ်စပ်။

၃။ နံပါတ် ၃ အကွက် ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းတလွှာနှင့် နံပါတ် ၄ အကွက် အနာဂတ်အကျိုးတလွှာကြားမှာ တစ်စပ်။

နံပါတ် ၁ နှင့် နံပါတ် ၂ အကွက် အစပ်ဟာ သေခဲ့ရပြီးတဲ့ အစပ်။

နံပါတ် ၂ နှင့် နံပါတ် ၃ အကွက် အစပ်ဟာ အရှင် အစပ်။

နံပါတ် ၃ နှင့် နံပါတ် ၄ အကွက် အစပ်ဟာ သေရဦးမည့် အစပ်။

နံပါတ် ၁ အကွက် သင်္ခါရဘက် မြှားအနီထိပ်မှာ သမုတိသစ္စာနဲ့ပြောရင် သေခဲ့တယ်၊ မသာချခဲ့ရတယ်၊ အလောင်းကို သုဿာန်ပို့ခဲ့ရတယ် လို့ ပြောရမယ်။ အဲဒါက အသေဆိုးနဲ့ သေခဲ့ရတဲ့သဘော။ သေပြီးတဲ့နောက် ဝိညာဏ်ဘက် မြှားအနီထိပ်မှာ အမိဝမ်းဗိုက်ထဲ လူဖြစ်ခဲ့ရတယ်ဆိုတော့ ကိုးလ၊ ဆယ်လ ဗိုက်ထဲမှာ အနေဆိုးနဲ့ နေခဲ့ရတဲ့ အစပ်။

ပရမတ္ထသစ္စာအပြောနဲ့ဆိုတော့ အဲဒီ နံပါတ် ၁ အကွက် သင်္ခါရဘက် မြှားအနီထိပ်မှာ စုတိစိတ်ကျပြီး အနန္တရအကြားမရှိဘဲ နံပါတ် ၂ အကွက် ဝိညာဏ်ဘက် မြှားအနီထိပ်မှာ ပဋိသန္ဓေစိတ်ဖြစ်ပေါ်တဲ့အနေနဲ့ စပ်ခဲ့ရတယ်။ အဲဒါကတော့ လူတိုင်းလူတိုင်း စုတိနှင့်ပဋိသန္ဓေစပ်ခဲ့ရတဲ့ အစပ်ဖြစ်တယ်။ အဲဒီအစပ်က ပြီးခဲ့ပြီဖြစ်တဲ့ အစပ်ပါပဲ။

နံပါတ် ၂ အကွက်မှာ ရရှိနေတဲ့ ခန္ဓာ ၅ ပါး၊ နာမ် ရုပ်တရားကို ဝိပဿနာဉာဏ်နဲ့ မသုံးသပ်ကြည့်ဘူးဆိုရင် ခံစားတဲ့ ဝေဒနာအပေါ်မှာ သာယာပြီးတော့ တဏှာဖြစ်ပွားကာ နံပါတ် ၂ အကွက် ဝေဒနာနဲ့ နံပါတ် ၃ အကွက် တဏှာ အချိန်တိုင်း ဘဝတိုင်း စပ်နေကြပါတယ်။

သောတာပန်ဖြစ်ချင်ရင် ဒီနံပါတ် ၂ အကွက်နဲ့ နံပါတ် ၃ အကွက် ဆက်ပေးတဲ့ ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ ကိလေသာ တရားတွေကို ဝိပဿနာဉာဏ်၊ မဂ်ဉာဏ်နဲ့ သတ်ဖြတ်ရပါတယ်။

သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာ ဖြစ်ချင်ရင်လည်း နံပါတ် ၂ နဲ့ နံပါတ် ၃ အကြားအစပ်ကိုပဲ ဝိပဿနာဉာဏ်၊ မဂ်ဉာဏ်နဲ့ ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကို ဖြတ်ရပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင်လည်း ဗောဓိပင်နှင့်ရွှေပလ္လင်မှာ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်တော်မြတ်နဲ့ နံပါတ် ၂ နဲ့ နံပါတ် ၃ အစပ်မှာ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကံ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တွေကို ဖြတ်ခဲ့ရပါတယ်။

နံပါတ် ၂ နှင့် နံပါတ် ၃ အစပ်ကို မဖြတ်နိုင်ဘဲ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကံ တွေဖြစ်နေရင် ဒီကံနဲ့ ကံကုန်လို့ သေတဲ့အခါ ကမ္မဘဝဘက် မြှားအနီထိပ်မှာ စုတိစိတ်(သို့မဟုတ်)သေစိတ်ပေါ်ပြီးတဲ့နောက် အလောင်းက သုဿာန်ပို့ အကျိုးပေးက ကမ္မဘဝ ပစ္စယာ ဇာတိ အရ-နံပါတ် ၄ အကွက် ဇာတိဘက်မြှားထိပ်အနီမှာ ပဋိသန္ဓေစိတ်ဆိုတဲ့ ဘဝဇာတိ ရလာပြီး စပ်ပေးလိုက်တဲ့အတွက် ခေါင်းပြောင်းသွားရပါတယ်။

ဒီအစပ်မှာပဲ တစ်ချို့တစ်ချို့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ သူဌေးခေါင်းက-ခွေးခေါင်းပြောင်းသွားတာ၊ ရဟန်းခေါင်းက -သန်းခေါင်းပြောင်းသွားရတာ၊ မိဖုရားခေါင်းက-နွားချေးပိုးခေါင်းပြောင်းရတာ၊ ဖားခေါင်းက -နတ်ခေါင်းပြောင်းရတာ ပုံစံအမျိုးမျိုး၊ ခေါင်းမျိုးမျိုး၊ ခန္ဓာပုံစံအမျိုးမျိုး ပြောင်းနေကြရတာပါပဲ။

နံပါတ် ၂ အကွက်နဲ့ နံပါတ် ၃ အကွက် အစပ်မှာ ငါကောင်းစားဖို့ဆိုပြီး တိုက်ကောင်းကောင်းဆောက်၊ ဥယျာဉ်ခြံတွေ ကောင်းကောင်းစိုက်၊ အိမ်တွင်း ပရိဘောဂ တီဗွီ၊ စန်းဒယား၊ ဂီတာ၊ ပန်းချီ၊ ပန်းပုအသုံးအဆောင် အစားကောင်း အဝတ်ကောင်း အနေကောင်းဆိုတဲ့ ကာမဂုဏ်တွေများစွာတွေနဲ့ ဇိမ်ခံ သာယာနေကြမယ်ဆိုရင် ဝေဒနာက တဏှာစပ်နေတဲ့အတွက်

ဘယ်တော့မှ ခန္ဓာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အစပ်တွေကို ဖြတ်နိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး။ ဝေဒနာ ပစ္စယာ တဏှာ ကို ကူးပြီးတော့ ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လည်နေကြမှာပဲ။

အဲသလို လည်နေကြရင် ကုသိုလ်လည်းမရှိပါက အနေဆိုးနဲ့ နေရာရောက်နေလို့ အသေဆိုးတွေ သေနေကြရဦးမှာပဲ။ မသေချင်လို့ရှိရင် နံပါတ် ၂ အကွက် ဝေဒနာနှင့်တကွ ပေါ်တဲ့ ပေါ်တဲ့ ခန္ဓာ နာမရုပ်တွေကို ပစ္စုပ္ပန်ပေါ်ခိုက် ပေါ်ခိုက်တွေမှာ ဝိပဿနာဉာဏ်နဲ့ ဖြစ်ပျက် ရှုနေရင်၊ ဝေဒနာ နိရောဓာ တဏှာ နိရောဓော၊ ခန္ဓာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် နံပါတ် ၂ အကွက်နဲ့ နံပါတ် ၃ အကွက် အစပ်ကို ဖြတ်တောက်နိုင်ပြီးပါက အသေဆိုး သေစရာ အနေဆိုး ဖြစ်စရာ မရှိတော့လို့ သံသရာမှာ ခန္ဓာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကြီး လုံးဝပြတ်စဲပြီး မအိုရာ မနာရာ မသေရာ နိဗ္ဗာန်ကို ဝင်စံနိုင်ကြမှာဖြစ်ပါတယ်။

ဝဋ်သုံးဝ

ဝဋ်ဆိုတာ လုံးလည်လိုက်ပြီး လည်နေရတဲ့ တရားပါပဲ။ ဥပမာ ချားရဟတ်တွေ လည်သလို လည်ပတ်နေတဲ့ တရားပါပဲ။

ဝဋ် ၃ ပါး . .

၁။ ကိလေသဝဋ် -ကိလေသာဆိုတာ စိတ်ကို ပူလောင်အောင် လုပ်တဲ့တရား၊ စိတ်ကိုညစ်နွမ်းအောင်လုပ်တတ်

တရား၊ ဝဋ်-ဆိုတာက လည်ပတ်စေတတ်တဲ့ တရား၊

၂။ ကမ္မဝဋ်- ပြုလုပ်မှုဖြင့် လည်ပတ်စေတတ်တဲ့ တရား။

၃။ ဝိပါကဝဋ်-အကျိုးတရားအနေနဲ့ လည်ပတ်စေတတ်တဲ့ တရား။

၁။ ကိလေသဝဋ် ၃ ပါး အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ ၊ ဥပါဒါန်။

၂။ ကမ္မဝဋ် ၂ ပါး သင်္ခါရ၊ ကမ္မဘဝ။

၃။ ဝိပါကဝဋ် ၈ ပါး - ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ ဇာတိ၊ ဇရာ မရဏ၊ ဥပပတ္တိဘဝ။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်ဝိုင်းဒေသနာ နံပါတ် ၁ အကွက် အပြာရောင် အနားပတ်မှာ ကိလေသဝဋ် ၃ ပါးလို့ ရေးထားပါတယ်။ အဲဒီ ၃ ပါးအရေအတွက်ကို အနီရောင်မြှားကြိုးလေးနဲ့ ဆက်သွယ်ပြီး ကြိုးလေးအတိုင်း အောက်ဘက်နား ကြိုးဝိုင်းအတွင်းမှာ အဝိဇ္ဇာ လို့ ရေးပြထားတာက ကိလေသဝဋ် ခေါင်းဆောင် ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီ ကြိုးနီလေးအတိုင်း အောက်ကို ဆင်းသွားရင် နံပါတ် ၃ အကွက် ကြိုးနီလေးဝိုင်းအတွင်းမှာ တဏှာ

နဲ့ ဥပါဒါန် ကိလေသဝဋ် ၂ ပါးကို တွေ့ရမှာဖြစ်ပါတယ်။

အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန် တရားတွေက ကိလေသဝဋ် ၃ပါးလို့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်စက်ဝိုင်းဒေသနာနဲ့ တွဲစပ်ပြီး လေ့လာ သိထားရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်ဝိုင်းဒေသနာ နံပါတ် ၁ အကွက် အပြာရောင် အနားပတ်မှာ ကမ္မဝဋ် ၂ ပါးလို့ ရေးထားပါတယ်။ အဲဒီ ၂ ပါးအရေအတွက်ကို အနီရောင်မြှားကြိုးလေးနဲ့ ဆက်သွယ်ပြီး ကြိုးလေးအတိုင်း အောက်ဘက်နား ကြိုးဝိုင်းအတွင်းမှာ သင်္ခါရ လ ရေးပြထားတာက ကမ္မဝဋ် ခေါင်းဆောင် ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီ မြားကြီးအတိုင်း ဆက်လက်ကြည့်ရင် နံပါတ် ၃ အတွက် အနီကြီးဝိုင်း လ ပုံသဏ္ဍာန် ကြီးကွင်းထဲမှာ ကမ္မ /ဘဝလို့ ရေးထားတာ တွေ့ရလိမ့်မယ်။ အဲဒါကတော့ ကမ္မဝဋ် ၂ ပါးကို ရေးပြထားတာဖြစ်ပါတယ်။

နံပါတ် ၂ အတွက်အတွင်းအဝိုင်းလေးနားကို ထောက်ကြည့်လိုက်တော့ ခန္ဓာ ၅ ပါး၊ ဒုက္ခသစ္စာ၊ အကျိုးတရား ဖြစ်သလို နံပါတ် ၄ အတွက် ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတနာ၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ ဇာတိ၊ ဇရာ မရဏ၊ ဥပပတ္တိဘဝ - ဝိပါကဝဋ် ၈ ပါး၊ ဒီတရားတွေဟာလည်း ဒုက္ခသစ္စာလို့ အတွင်းအပြာဝိုင်းလေးနားမှာ ရေးပြထားပါတယ်။

စက်ဝိုင်းဒေသနာနဲ့ ဝဋ် ၃ ပါးကို ဝေဖန် ပြရမယ်ဆိုရင် နံပါတ် ၁ အတွက် နဲ့ နံပါတ် ၃ အတွက်ဟာ ကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ် အကြောင်းတရားဖြစ်လို့ သမုဒယသစ္စာအနေနဲ့ နားလည်ထားရမယ်။

စက်ဝိုင်းဒေသနာ နံပါတ် ၂ အတွက် နဲ့ နံပါတ် ၄ အတွက်ထဲမှာရှိတဲ့ တရားတွေကိုတော့ ဝိပါကဝဋ် အကျိုးတရားဖြစ်လို့ ဒုက္ခသစ္စာအနေနဲ့ လေ့လာမှတ်သားထားရပါမယ်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်စက်ဝိုင်းဒေသနာ အတွက် ၄ ကွက်ရှိတဲ့အထဲမှာ နံပါတ် ၁ အတွက်မှာ တရားတွေကတော့ ဝဋ်နဲ့ပြောမယ်ဆိုရင် ကိလေသဝဋ် နဲ့ ကမ္မဝဋ် အကြောင်းတရားတွေ ဖြစ်ပါတယ်။

နံပါတ် ၂ အတွက်မှာ ရှိတဲ့ တရားတွေကတော့ ဝိပါကဝဋ် အကျိုးတရားတွေဖြစ်ပါတယ်။

နံပါတ် ၃ အတွက်မှာ ရှိတဲ့ တရားတွေကတော့ ကိလေသဝဋ် နဲ့ ကမ္မဝဋ် အကြောင်းတရားတွေဖြစ်ပါတယ်။

နံပါတ် ၄ အတွက်မှာရှိတဲ့ တရားတွေကတော့ ဝိပါကဝဋ် အကျိုးတရားတွေဖြစ်ပါတယ်။

ဒါတွေကို နားလည်မှ စက်ဝိုင်းဒေသနာတော်နဲ့ ရှင်းပြတဲ့ တရားတွေကို နာရတဲ့အခါမှာ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း နားလည်သွားမှာဖြစ်ပါတယ်။

ဝဋ်သုံးပါးနဲ့သံသရာလည်ပုံ ဒေသနာ

ဦးဇင်းတို့နှင့်တကွ ဦးဇင်းတို့ရဲ့ တကာ တကာမတွေ ဘဝသံသရာမှာ ဝဋ်သုံးပါးနှင့်လည်ပုံကို စက်ဝိုင်းဒေသနာနဲ့ တွဲကြည့်မယ်ဆိုရင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်ဝိုင်းဒေသနာ နံပါတ် ၁ အတွက် တရားတော်ထဲမှာ ကိလေသဝဋ် ၃ ပါးရဲ့ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်တဲ့ မသိမှု အဝိဇ္ဇာဆိုတဲ့ ကိလေသဝဋ်တရားကြောင့် ဘဝခန္ဓာရလို့မူအတွက် သင်္ခါရဆိုတဲ့ ကမ္မဝဋ်၊ အတိတ်အကြောင်းတရား သမုဒယသစ္စာကို ကြိုးစားခဲ့ကြလို့ သေပြီးသည်၏အခြားမဲ့၌ နံပါတ် ၂ အတွက်မှာ ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတနာ၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ အကျိုးတရား ဝိပါကဝဋ်၊ ဒုက္ခသစ္စာကြီးကို ရလာကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။

နံပါတ် ၂ အတွက်မှာ လက်ရှိရနေတဲ့ ခန္ဓာ ၅ ပါး အကျိုးတရား ဒုက္ခသစ္စာဖြစ်တဲ့ ဝိပါကဝဋ်တရားကြီးကို ဝိပဿနာဉာဏ်နဲ့ ဖြစ်ပျက် မရှုနိုင်ဘဲ နံပါတ် ၃ အတွက်မှာ ဘဝခန္ဓာတွေကို ခင်မင်တဲ့ တဏှာ၊ စွဲလမ်းတဲ့ ဥပါဒါန် ကိလေသဝဋ်၊ ဘဝခန္ဓာရလို့မူတွေနဲ့ ကြိုးစားအားထုတ်တဲ့ ကမ္မဝဋ်၊ ပစ္စုပန်အကြောင်းတရား သမုဒယသစ္စာကို ဆက်လက်ပြီး ကြိုးစားအားထုတ်နေကြမယ်ဆိုရင် သေပြီးသည်၏အခြားမဲ့ အနာဂတ်ဘဝမှာ ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတနာ၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ ဇာတိ၊ ဇရာ မရဏ၊ ဥပပတ္တိဘဝ အကျိုးတရား ဒုက္ခသစ္စာ ဝိပါကဝဋ်ကြီးကို ပြန်ရနေကြမှာဖြစ်ပါတယ်။

ဝဋ်သုံးပါး(၁၁-၈-၆၁)၊ မိုးကုတ်ဆရာတော်ကြီး တရားခွေမှ ကောက်နုတ်ချက်. . .

ကိလေသဝဋ် - မသိတာနဲ့ လိုချင်တာ။
ကမ္မဝဋ် - ပြုပြင်စီမံတာ။
ဝိပါကဝဋ် - ခန္ဓာ ၅ ပါး အပူ၊ အအေး၊ အဆာ၊ အဝ၊ ဒုက္ခရတာ ဝိပါကဝဋ်။

အဝိဇ္ဇာက - အမြစ်၊
သင်္ခါရက - ပင်စည်၊
ဝိပါကဝဋ်က - အသီး၊ အပွင့်။

ကိုယ့်အိမ် ကိုယ့်ယာမှာ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်နေကြတာ ဝဋ်လည်ဖို့ စီမံနေကြတာ ကိလေသဝဋ်က အဆိုပြုလို့ ဖြစ်ပါတယ်။ စီမံကိန်းချ ဆောင်ရွက်နေတာက ကမ္မဝဋ်၊ ပင်ပန်းကြရတာက ဝိပါကဝဋ်။

ဝဋ်ဖြတ်ချင်ရင် သုခ၊ ဒုက္ခ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ ၃ ပါးထဲက တပါးပါးကို ဖြစ်ပျက်ရှုရင် ဝဋ်ကျွတ်မယ်။

သုခဝေဒနာ ပေါ်တိုင်း ဖြစ်ပျက်မရှုနိုင်ရင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဝေဒနာ ပစ္စယာ တဏှာ အလယ်က လည်သွားတဲ့ အပြစ်သင့်ပါတယ်။

ဒုက္ခဝေဒနာကို ဖြစ်ပျက်မရှုနိုင်လျှင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေါသ၊ သောကာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အဆုံးက လည်သွားတဲ့ အပြစ်သင့်ပါတယ်။

ဥပေက္ခာဝေဒနာကို ဖြစ်ပျက်မရှုနိုင်လျှင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အစက လည်သွားတဲ့ အပြစ်သင့်ပါတယ်။ ကိုယ့်ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သံသရာကို ကိုယ့်ဉာဏ်နဲ့ဖြတ်၊ မဂ္ဂင် ၅ ပါးနဲ့ရှု၊ မဂ်က ကိလေသာကို ဖြတ်၊ ဖြစ်ပျက်နဲ့ မဂ်နဲ့ ကိုက်အောင်လုပ်၊ ကိလေသာ ကြားမခိုရင် မနက် အားထုတ် ညနေရ။

ကာလ သုံးဖြာ
ကာလ-ဆိုတာ ရှည်ကြာခြင်း၊(တစ်နည်း) စားမျိုးခြင်း၊

ကာလော ဃသတိ ဘတာနိ၊
သဗ္ဗာနေဝ သဟတ္တနာ။
ယော စ ကာလယသော ဘူတော၊
သ ဘူတပစနိ ပစိ။ (ဇာတက၊ဋ္ဌ၊၂ ၊ မူလပရိယာယဇာတ် နှာ-၃၂၇)

မြန်မာပြန်။ ။နေ့ နဲ့ ည ဆိုတဲ့ အချိန်ကာလဟာ သတ္တဝါအားလုံးတို့ရဲ့ အသက် အဆင်း ခွန်အားတွေကို လုံးပါးပါးအောင် နေ့စဉ်နေ့တိုင်း စားသောက် ဝါးမျိုးနေပါတယ်။

ထိုကာလဟာ မိမိအချိန်ကိုလည်း မိမိကိုယ်တိုင်ပင် ပြန်လည်ပြီး စားသောက် ဝါးမျိုးတတ်ပါသေးတယ်။

သို့သော် . . .

ပဋိသန္ဓေနေရာ၊ အိုရာ၊ နာရာ၊ သေရာ အချိန်ကာလကို ပြန်လည်စားသောက် ဝါးမျိုးပြီးဖြစ်တဲ့ ရဟန္တာဆိုသော အာဇာနည် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတစ်မျိုးကတော့ ထိုအချိန်ကာလကို အပြီးတိုင် စားသောက် ဝါးမျိုးပြီး

ဖြစ်တဲ့အပြင် . . .

သတ္တဝါတွေကို ငရဲဘုံသို့ ကျသွားအောင် ဖန်တီးပြီး ငရဲမီးနဲ့ လောင်မြိုက်တတ်တဲ့ တဏှာ-လောဘ ကိုပင် ဉာဏ်မီးနဲ့ ပြာကျသွားအောင် လောင်ကျွမ်းစေခဲ့ပြီ ဖြစ်ပါတယ်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်စက်ဝိုင်းဒေသနာတော်မှာ ဘဝသုံးပါး၊ ကာလသုံးဖြာ အနေနဲ့ လေ့လာကြရအောင်

• • •

စက်ဝိုင်းဒေသနာ နံပါတ် ၁ အကွက် လွန်လေပြီးသော အတိတ်ကာလ (အဝိဇ္ဇာနဲ့ သင်္ခါရ သမုဒယသစ္စာ)ကို အတိတ်ဘဝ အတိတ်ခန္ဓာအနေနဲ့ မှတ်သားထားပါ။

စက်ဝိုင်းဒေသနာ နံပါတ် ၂ နှင့် နံပါတ် ၃ အကွက် ယခုဖြစ်ခဲ့ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ(ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတနာ၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ---တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မဘဝ နှစ်ကွက်တွဲ ဒုက္ခသစ္စာနှင့် သမုဒယသစ္စာ)တို့ကို ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာအနေနဲ့ မှတ်သားထားပါ။

စက်ဝိုင်းဒေသနာ နံပါတ် ၄ အကွက် နောင်ဖြစ်လတဲ့ အနာဂတ်ကာလ (ဇာတိ၊ ဇရာ မရဏ၊ ဒုက္ခသစ္စာ)ကို အနာဂတ်ဘဝ အနာဂတ်ခန္ဓာအနေနဲ့ မှတ်သားထားပါ။

ကာလသုံးဖြာဆိုတာ . . .

၁။ လွန်လေပြီးသော အတိတ်ကာလ၊

၂။ ယခုဖြစ်ခဲ့ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၊

၃။ နောက်ဖြစ်တဲ့ အနာဂတ်ကာလ ပေါင်းလိုက်တော့ ကာလ သုံးဖြာ ဖြစ်ပါတယ်။

ပုဂ္ဂိုလ် ၂ မျိုး

ကာလနှင့်ပတ်သက်၍ . . .

၁။ (က) ကာလိက ပုဂ္ဂိုလ် သူ့ကိုယ်သူ ဝါးမျိုးစားသောက်သဖြင့် ကုန်လွန်သွားတာ။

(ခ) ကာလိက ပုဂ္ဂိုလ် အသက်၊ အဆင်း၊ ခွန်အား စတဲ့ သူတစ်ပါးကို ဝါးမျိုးစားသောက်သဖြင့် ကုန်လွန်သွားတာ။

၂။ အကာလိက ပုဂ္ဂိုလ် ကာလက မစားနိုင်ဘဲ ကာလကို ပြန်လည်ဝါးမျိုးစားသောက်သဖြင့် ကုန်လွန်သွားတာ။

ကာလ ၃ မျိုး

၁။ အတိတ်ကာလ -သတ္တဝါအမျိုးမျိုးတို့ကို ဝါးမျိုးစားသောက်ခဲ့ ပြီးခြင်း။

၂။ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ -သတ္တဝါအမျိုးမျိုးတို့ကို ဝါးမျိုးစားသောက်ခဲ့ ဖြစ်ခြင်း။

၃။ အနာဂတ်ကာလ- -သတ္တဝါအမျိုးမျိုးတို့ကို ဝါးမျိုးစားသောက်ပေလိမ့်ဦးမယ်။

ကာလရှည်ကြာခြင်းအရ သစ္စာလေးပါးအမှန်တရားကို မသိတဲ့ အဝိဇ္ဇာဦးစီးပြီး ဘဝခန္ဓာရကြောင်း သင်္ခါရအလုပ်တွေကို လွန်လေပြီးသောအတိတ်ကာလက သမုဒယသစ္စာနဲ့ ကြိုးစားအားထုတ်ခဲ့ကြလို့ ယခုဖြစ်ခဲ့ ပစ္စုပ္ပန်ကာလမှာ ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတနာ၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ ခန္ဓာ ၅ ပါး ဒုက္ခသစ္စာ တရားကို ရပါတယ်။

ယခု ဖြစ်ခဲ့ ပစ္စုပ္ပန်ကာလမှာ ရရှိနေတဲ့ ခန္ဓာ ၅ ပါးအကျိုးတရား ဒုက္ခသစ္စာကို ဝိပဿနာဉာဏ်နဲ့ အမှန်မြင်အောင် တရားအားမထုတ်ဘူးဆိုလျှင် လက်ရှိခန္ဓာ ၅ ပါးထဲက လိုချင်တဲ့ တဏှာ၊ စွဲလမ်းတဲ့

ဥပါဒါန်၊ ဘဝရအောင် အားထုတ်တဲ့ ကံ၊ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းတရားအင်္ဂါ ၃ ပါး၊ သမုဒယသစ္စာ ပေါက်ဖွားရှင်သန်နေကြပါတယ်။

ယခုဖြစ်ဆဲ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ ဒီဘဝမှာ တရားအားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့အချိန် နံပါတ် ၂ အကွက် ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဗ္ဗာယတနာ၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ အကျိုးတရား၊(ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါ ၅ ပါး)ပဲ ရှိပြီးတော့ နံပါတ် ၃ အကွက် တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မဘဝ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အကြောင်းအင်္ဂါ ၃ ပါး မဖြစ်ပေါ်နိုင်ဘဲ ချုပ်ငြိမ်းနေတဲ့အတွက် ယခုဘဝ တရားအားထုတ်နေတဲ့သူတွေမှာ ခန္ဓာ ၅ ပါးသာ ရှိပြီးတော့ ကိလေသာ ၃ ပါး၊ ယာယီ ချုပ်နေပါတယ်။

ယခုဖြစ်ဆဲ ပစ္စုပ္ပန်ကာလမှာ တရားအားမထုတ်တဲ့သူများမှာတော့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်စက်ဝိုင်းဒေသနာ နံပါတ် ၂ အကွက်ရှိ အင်္ဂါ ၅ ပါးအကျိုးတရား နှင့် နံပါတ် ၃ အကွက်က အင်္ဂါ ၃ ပါး အကြောင်းတရားများ တပေါင်းတည်းဖြစ်ပြီးတော့ အင်္ဂါ ၈ ပါးနဲ့ နေထိုင်နေကြရပါတယ်။

ထိုကဲ့သို့ အင်္ဂါ ၈ ပါးနှင့်နေထိုင်သူတွေမှာ ဒီဘဝ ဒီခန္ဓာသေပြီးသည်၏အခြားမဲ့၌ နောင်ဖြစ်လတဲ့ အနာဂတ်ကာလမှာ ဇာတိ ဇရာမဏ ဆိုတဲ့ ခန္ဓာ ၅ ပါး၊ ဒုက္ခသစ္စာအကျိုးတရားများကို ရရှိကြမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီလိုနဲ့ ကာလ သုံးဖြာ အားဖြင့် လည်ပတ်ကြရတဲ့အတွက် မိမိတို့ရဲ့ ဘဝခန္ဓာတွေဟာ မရေမတွက်နိုင်အောင် ကာလအနေနဲ့လည်း ရှည်ကြာခဲ့ကြရပါပြီ။

ကာလစားမျိုးခြင်း

မြွေများဟာ သားကောင်တွေကို ဝါးမျိုးသလို မိမိတို့ ဘဝကိုလည်း စက္ကန်၊ မိနစ်၊ နာရီ၊ ရက်၊ လ၊ နှစ်၊ အချိန်ကာလတွေက ဝါးမျိုးနေကြပါတယ်။ အတိတ်ကာလကလည်း ဝါးမျိုးခံခဲ့ကြရပြီ။ ယခုဖြစ်ဆဲ ပစ္စုပ္ပန်ကာလမှာလည်း ဝါးမျိုးခံရဆဲ။ နောင်ဖြစ်လတဲ့ အနာဂတ်ကာလမှာလည်း ဝါးမျိုးခံကြရပါလိမ့်ဦးမယ်။

ဒီလို အချိန်ကာလရဲ့ ဝါးမျိုးခြင်းကို မခံချင်ဘူးဆိုရင် (သို့မဟုတ်) အချိန်ကာလ ဝါးမျိုးခြင်းဘေးအန္တရာယ်က လွတ်မြောက်ချင်ပါတယ်ဆိုရင် ပစ္စုပ္ပန်ကာလမှာ ဖြစ်ပေါ်ဆဲ ချမ်း၊ ပူ၊ ဆာ၊ ဝ၊ ညောင်း၊ ညာ၊ ကိုက်၊ ခဲ၊ ထုံ၊ ကျင်၊ စသော ပြောင်းလဲနေတဲ့ ရုပ်တရားတို့ရဲ့ ဖြစ်ပျက်နေမှုနဲ့ မြင်စိတ်၊ ကြားစိတ်၊ နှစ်စိတ်၊ စားစိတ်၊ ယားနာကောင်းစိတ်၊ တွေးတောကြံစည်စိတ် စသော နာမ်တရားတွေရဲ့ ဖြစ်ပျက်နေမှုတွေကို ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင် ပွားများ အားထုတ်နေနိုင်မှ အချိန်ကာလ စားမျိုးခံခြင်း ဘေးမှ လွတ်မြောက်နိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။

ဥပမာအားဖြင့် ကြည့်ကြမယ်ဆိုရင်...

တစ်လသား အရွယ်ရှိတဲ့ ကလေးကို အချိန်ကာလက တစ်လအနေနဲ့ စားမျိုးထားပါပြီ။ တစ်နှစ်သားအရွယ်ရှိတဲ့ ကလေးဟာလည်း အချိန်ကာလက တစ်နှစ်ဝါးမျိုးထားပြန်ပြီ။ အနှစ် ၂၀ ရှိတဲ့ လူငယ်ကိုလည်း တရားအားမထုတ်ဘူးဆိုရင် အချိန်ကာလက အနှစ် ၂၀ ဝါးမျိုးထားခြင်းကို ခံနေရပါပြီ။ အနှစ် ၅၀ ရှိတဲ့ လူကြီးတွေလဲ တရားမကိန်းဘူးဆိုရင် အနှစ် ၅၀ အထိ ကာလက ဝါးမျိုးထားပြန်ပြီ။ အသက် ၇၀ ရှိတဲ့ လူကြီးတွေဟာလဲ တရားမကိန်းဘူးဆိုရင် အချိန်ကာလက နှစ် ၇၀ အထိ ဝါးမျိုးထားပြန်ပြီ။ ဉာဏ်နဲ့ ကြည့်လိုက်မယ်ဆိုရင် တစ်ကိုယ်လုံးကို ဝါးမျိုးဖို့ အလွန်နီးကပ်သွားပါပြီ။ ကာလ အမျိုးခံထားရတာ အသက် ၇၀ ရှင် လူကြီးများတွေဟာ လည်ပင်းနားထိ အမျိုးခံနေရပါပြီ။ နောက်ထပ် နည်းနည်းအမျိုးခံရရင် သေခြင်းဆိုနဲ့ သေကြရပါတော့မယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ သတိ သံဝေဂဉာဏ်နဲ့

ထိတ်လန့်စရာအဖြစ် ရှုမြင်သုံးသပ်ကာ ရှည်ကြာခြင်းဆိုတဲ့ ဒုက္ခသံသရာက အပြီးတိုင် လွတ်မြောက်အောင် ကြိုးစားသင့်ပါတယ်။

လောက ၃ ပါး
သတ္တလောက
ဩကာသလောက
သင်္ခါရလောက

အခြင်းအရာ ၂၀

အခြင်းအရာဆိုတာ ပြည့်စုံခြင်း အဓိပ္ပာယ်ကို ခေါ်ပါတယ်။ အခြင်းအရာ ၂၀ ဆိုတာ . . .

- ၁။ အတိတ်အကြောင်းအခြင်းအရာ ၅ပါး
- ၂။ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးအခြင်းအရာ ၅ပါး
- ၃။ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းအခြင်းအရာ ၅ပါး
- ၄။ အနာဂတ်အကျိုးအခြင်းအရာ ၅ပါး
- ပေါင်းလိုက်ရင် အခြင်းအရာ ၂၀ ဖြစ်ပါတယ်။

- ၁။ အတိတ်အကြောင်းအခြင်းအရာ ၅ ပါး ဆိုတာ- အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝ။
- ၂။ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးအခြင်းအရာ ၅ ပါးဆိုတာ- ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ။
- ၃။ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းအခြင်းအရာ ၅ ပါးဆိုတာ- တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝ၊ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ။
- ၄။ အနာဂတ်အကျိုးအခြင်းအရာ ၅ ပါးဆိုတာ- ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ။

အတိတ်ဘဝ အတိတ်ကာလက သစ္စာ ၄ ပါးအမှန်တရားကို မသိတဲ့ အဝိဇ္ဇာ၊ ဘဝလိုချင်စိတ်နဲ့ လှူဒါန်းခဲ့တဲ့ သင်္ခါရ၊ လူ့ဘဝကို ရောက်ရပါလို့၏ ဆုတောင်းခဲ့တဲ့ တဏှာ၊ မရ မနေ စွဲလမ်းခဲ့တဲ့ ဥပါဒါန်၊ ကာယကံနဲ့ လက်အုပ်ချီ ၊ ဝစီကံနဲ့ ရွတ်ဆို၊ မနောကံနဲ့တွေးတော ကံ ၃ ပါးကို အားထုတ်ခဲ့မှုဆိုတဲ့ ဘဝ၊ အတိတ်အကြောင်းအခြင်းအရာ ၅ ပါးကို ဦးဇင်းတို့နှင့် ဦးဇင်းတို့ တကာ တကာမတွေ့ စက်ဝိုင်းဒေသနာ နံပါတ် ၁ မှာ ဖော်ပြထားတဲ့ အတိတ်အကြောင်းအခြင်းအရာ ၅ ပါး၊ သမုဒယသစ္စာ တရားကို ကြိုးစားအားထုတ်ခဲ့ကြလို့ သေပြီးသည်၏အခြားမဲ့၌ စက်ဝိုင်းဒေသနာ နံပါတ် ၂ အကွက်မှာ ရေးပြထားတဲ့ ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးအခြင်းအရာ ၅ ပါး ဒုက္ခသစ္စာတရားကို ရရှိလာကြတယ်။

ယခုလက်ရှိ ရထားတဲ့ ခနာ ၅ ပါး၊ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးအခြင်းအရာ ၅ ပါး ဒုက္ခသစ္စာတရားကို ပစ္စုပ္ပန် အဝိဇ္ဇာက အမှန်မသိအောင် ဖုံးကွယ်လိုက်တဲ့အခါ ဒီခန္ဓာ ၅ ပါးကို ငါကောင်၊ သူကောင်၊ အထည် အနေနဲ့ထင်ပြီးတော့ တဏှာနဲ့ ခင်မင်၊ ဥပါဒါန်နဲ့ စွဲလန်း၊ ကံ ၃ ပါးနဲ့ အားထုတ်ရတဲ့ ဘဝ ၊ ကိုယ်အားထုတ်တာကို ဘဝရကြောင်း သံသရာလည်ကြောင်းအလုပ်ရယ်လို့ မသိအောင်ဖုံးတဲ့ အဝိဇ္ဇာ၊ စေတနာနဲ့ တွန်းအားပေးပြီးတော့ မနားမနေ ပြုလုပ်တဲ့ သင်္ခါရ၊ ဒီလုပ်ရိုး လုပ်စဉ် ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းအခြင်းအရာ ၅ ပါး သမုဒယသစ္စာတွေကို ထပ်ပြီးတော့ ကြိုးစားအားထုတ်ကြပြန်တော့

သေပြီးသည်၏အခြားမဲ့မှာ ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ ဆိုတဲ့ အနာဂတ်အကျိုးအခြင်းအရာ ၅ ပါး ဒုက္ခသစ္စာတရားကို ပြန်ကြည့်ပြီးမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါဖြင့်ရင် အခြင်းအရာ ၂၀ နဲ့လည်း ခန္ဓာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်စက်ဝိုင်းဒေသနာတရားဟာ လည်ပတ်နေပြန်တယ်။

အခြင်းအရာအနေနဲ့ မလည်ပတ်ချင်ရင် စက်ဝိုင်းဒေသနာ နံပါတ် ၂ အကွက်မှာ ရရှိနေတဲ့ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး အခြင်းအရာ ခန္ဓာ ၅ ပါး ဒုက္ခသစ္စာတရားကို ဝိပဿနာဉာဏ်နဲ့ အမှန်အတိုင်း ရှု-ပွား ဆင်ခြင်ရပါမယ်။

အမှန်ကတော့ ခန္ဓာ ၅ ပါး ရလာတဲ့ လူတိုင်းဟာ ပဋိသန္ဓေရလာကတည်းက အမိဝမ်းဗိုက်ထဲကစပြီး ကိုးလ ဆယ်လ ဒုက္ခိတဖြစ်ခဲ့ကြရပါတယ်။

အမိဝမ်းဗိုက်ထဲမှာ အရည်၊ အရွဲ၊ သွေး၊ ပြည်၊ သလိပ်၊ အစာဟောင်း၊ အစာသစ်၊ ပတ်ရှာလည်ဝိုင်းပြီး ကျဉ်းကျဉ်း ကျွတ်ကျွတ်၊ ပူပူ လောင်လောင်၊ နံနံ စော်စော်၊ ကိုးလ ဆယ်လအထိ နေခဲ့ရတာဟာ ဦးဇင်းတို့နှင့်တကွ ဦးဇင်းတို့တကာ တကာမတွေ့ဟာ ချမ်းသာခဲ့ရတယ်လို့ ပြောမလား၊ ဆင်းရဲခဲ့ရတယ်လို့ ပြောမလား။

မွေးဖွားလာပြန်တဲ့အခါကြတော့လည်း မွေးတဲ့ အမေလည်း သုဿာန်ကို မျက်စောင်းထိုးကာ မွေးပေးခဲ့ရတဲ့အပြင် အဖေဖြစ်သူနဲ့တကွ မိဘ ဆွေမျိုးများပါ စိတ်ပူပန် ကြောင်းကြမှု များစွာနဲ့ မွေးခဲ့ကြရတာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒါဟာလည်း ချမ်းသာလို့ပြောမလား၊ ဆင်းရဲလို့ပြောမလား။

လူ့ဘဝရလာပြန်တဲ့အခါ လက်တွေ့၊ ခြေထောက်တွေ အစံအလင်ပါပေမဲ့ ဆာတာလည်းမပြောတတ်၊ နာတာကိုလည်း မပြောတတ်၊ ထားသလိုနေ၊ ငိုတဲ့အသံပေးတာကလွဲလို့ ကိုယ့်ဟာကိုယ်လည်း မသုတ်သင်နိုင်တဲ့ ဒုက္ခိတဘဝကလေးအဖြစ်နဲ့ နှစ်တွေချီပြီးတော့ နေကြရပြန်တယ်။ ချမ်းသာလို့ပြောမလား၊ ဆင်းရဲလို့ပြောမလား။

နည်းနည်း သွားတတ်၊ လာတတ်၊ ပြောတတ်၊ ဆိုတတ်၊ ဒိုးဒိုး၊ ဒေါက်ဒေါက်၊ လှုပ်ရှားတတ်တဲ့အရွယ် ရောက်လာခဲ့ပြန်တော့ သင်လိုက်ရတဲ့ စာတွေ က၊ ခ၊ ကစပြီးတော့ တက္ကသိုလ်ကျောင်းရောက်သည်အထိ ဒုက္ခမျိုးစုံ ရင်ဆိုင်ပြီးတော့ ဖြတ်သန်းခဲ့ရတဲ့ဘဝ၊ ပင်ပန်းခဲ့ရတဲ့အဖြစ်၊ ဉာဏ်နဲ့ဆင်ခြင်သုံးသပ်ကြည့်မယ်ဆိုရင် ချမ်းသာတယ်လို့ပြောမလား၊ ဆင်းရဲတယ်လို့ ပြောမလား။

အရွယ်ရောက်လာပြန်တော့ ကိလေသာပူလောင်မှုကြောင့် တစ်ဦးတည်းနေလို့မရ လက်တွဲအဖော် ရှာကြရပြန်တော့ ကိုယ့်စိတ်အလိုကျ မနေရဘဲ ဒုက္ခမျိုးစုံ ရင်ဆိုင်ကာ မိသားစု၊ အသိုက်အမြုံအတွက် အသက်နဲ့ရင်းကာ ကြိုးစားခဲ့ရတဲ့ဘဝ ဉာဏ်နဲ့ပြန်တွေးကြည့်ရင် ချမ်းသာတယ်လို့ပြောမလား၊ ဆင်းရဲတယ်လို့ ပြောမလား။

အခုပြောခဲ့တာတွေက သမရိုးကျ ဒုက္ခတွေဖြစ်ပါတယ်။ သံဝေဒဒုက္ခလို့လည်း ခေါ်ပါတယ်။ ဒုက္ခအစစ် မဟုတ်သေးပါဘူး။

ခန္ဓာရလာသူတိုင်း အိုဘေး ဆိုတာ မဖိတ်ခေါ်ရဘဲ ရောက်လာပြန်ပါတယ်။ အိုဘေးနဲ့အတူ နာဘေးမျိုးစုံကလည်း ဖိတ်ခေါ်စရာမလိုဘဲ အချိန်တန်ရင် ခန္ဓာထဲသို့ ဆိုက်ဆိုက်မြိုက်မြိုက် ရောက်ရှိလာကြပြန်တယ်။ ၉၆-ဖြာ အနာရောဂါမျိုးစုံ ထင်တိုင်းကျကာ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို နှိပ်စက်ခြင်းမျိုးစုံနဲ့ နှိပ်စက်ကြပြန်တာပဲ။ ဉာဏ်နဲ့ကြည့်လိုက်ရင် နှိပ်စက်ခံနေကြရတဲ့ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို ချမ်းသာတယ်လို့ပြောမလား၊ ဆင်းရဲတယ်လို့ပြောမလား။

ဒီဆင်းရဲကလည်း ဒုက္ခသစ္စာ ဆင်းရဲ အစစ် မဟုတ်သေးပါဘူး။ ဒုက္ခသစ္စာသရုပ်ကို မြတ်စွာဘုရားရှင် ဓမ္မစကြာထဲမှာ ဟောထားတာက ဘဝဖြစ်လာရခြင်း ဇာတိဒုက္ခ၊ အိုရခြင်း ဇရာဒုက္ခ၊

အနာရောဂါဖြစ်ရခြင်း ဗျာဓိ ဒုက္ခ၊ သေရခြင်း မရဏ ဒုက္ခ၊ ရှင်တုန်းမှာ မုန်းတဲ့လူတွေနဲ့ အတူတွဲနေရတဲ့ ဒုက္ခ၊ ချစ်ရ မြတ်နိုးရတဲ့ လူတွေနဲ့ အတူတူမနေရတဲ့ တစ်ပြည် တရွာစီ ခွဲခွါနေရတဲ့ ဒုက္ခ၊ ကိုယ်ဖြစ်ချင်တဲ့ ဆန္ဒအတိုင်း ဖြစ်ခွင့်မရဘဲ မဖြစ်ချင်တာတွေချည်းဘဲ ဖြစ်နေရခြင်း ဒုက္ခ၊ စတဲ့ ဒုက္ခမျိုးစုံကို အကျဉ်းချုပ်ဟောပြထားတာ တွေ့နိုင်ပါတယ်။

အားလုံးပြောပြခဲ့တဲ့ ဒုက္ခမျိုးစုံ အကုန်လုံး ရရှိနေကြတာဟာ စွဲလမ်းစရာ၊ ဒီခန္ဓာ ၅ ပါးကို ရလာကြလို့ ဒုက္ခမျိုးစုံ ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရတာဖြစ်ပါတယ်။

စက်ဝိုင်းဒေသနာ နံပါတ် ၂ အကွက်မှာ သာဓကရေးပြထားတဲ့ ထိုခန္ဓာက တစ်ဆင့် မိမိတို့ရဲ့ ခန္ဓာ ၅ ပါး နှစ်ရပ်တရားအပေါ်မှာ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ နှစ်ရပ် သဘာဝတွေကို ဝိပဿနာဉာဏ်နဲ့ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ရှုပွားနိုင်မယ်ဆိုရင် ဒီခန္ဓာအပေါ်မှာ တပ်မက်တဲ့ တဏှာ၊ စွဲလမ်းတဲ့ ဥပါဒါန်၊ ခန္ဓာရအောင် အားထုတ်တဲ့ ဘဝ၊ မသိမှု ဆိုတဲ့ အဝိဇ္ဇာ၊ ဘဝရအောင် နှိုးဆော်ပြုလုပ်တဲ့ သင်္ခါရဆိုတဲ့ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းအခြင်းအရာ ၅ ပါး၊ သမုဒယသစ္စာအကြောင်းတရားလည်းမဖြစ်တော့ဘဲ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အကြောင်းတရားသေသွားမယ်ဆိုရင် နံပါတ် ၄ အကွက် အနာဂတ်အကျိုးအခြင်းအရာ ၅ ပါး ဒုက္ခသစ္စာတရားလည်း ပြန်ဖြစ်စရာ မရှိတော့ဘဲ ခန္ဓာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် လည်ပတ်ရခြင်း ဒုက္ခ ကုန်ဆုံးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ခြင်းရာ ၂၀ ဖြစ်လာပုံ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာမှာ ဘုရားရှင်က အင်္ဂါ ၁၂ ပါးတည်း ဟောထားပါလျက် ဘာကြောင့် ခြင်းရာ ၂၀ ဖြစ်လာရသလဲ ဆိုရင်... ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာ နံပါတ် ၁ အကွက်မှာ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရ အင်္ဂါ ၂ ပါးကို အမေ အဖေ ဥပမာသဘောထားပါ။ အဝိဇ္ဇာက အဖေ၊ သင်္ခါရက အမေ ဆိုတော့ နံပါတ် ၁ အကွက်ကို အိမ်တစ်လုံးလို သဘောထားကာ ဧည့်သည်တစ်ဦး ထိုအိမ်သို့ အလည်လာတယ်ဆိုပါစို့၊ ထိုဧည့်သည်က အဖေဖြစ်သူ

ဦး-အဝိဇ္ဇာကို ခင်ဗျားတို့ မိသားစုမှာ နှစ်ဦးတည်းပဲရှိလား။

မဟုတ်ရပါဘူး ကျွန်ုပ်မှာ သားနှစ်ယောက်လည်းရှိပါသေးတယ်။ တဏှာ နဲ့ ဥပါဒါန်ဆိုတဲ့ အကျွန်ုပ်၏သား နှစ်ယောက်ကို နံပါတ် ၃ ရပ်ကွက်ထဲမှာ သမုဒယ ကုမ္ပဏီခွဲ ထူထောင်ပေးထားပါတယ်လ ဖြေကြားပါတယ်။

အဲဒီတော့ အဝိဇ္ဇာကို စာရင်းယူရင် သူ့သားနှစ်ယောက်ဖြစ်တဲ့ တဏှာ နဲ့ ဥပါဒါန်ကိုပါ ယူရတာဖြစ်လို့ ၃ ပါးရပါတယ်။ ဒေါ် သင်္ခါရကလည်း ကျွန်မမှာ သမီးတစ်ယောက်ရှိပါသေးတယ်။ ကျွန်မ သမီးနာမည်က မ-ကမ္မဘဝ ဖြစ်ပါတယ်။ သူ့ကိုလည်း နံပါတ် ၃ ရပ်ကွက်မှာ သားတွေနဲ့အတူတူ သမဒယကုမ္ပဏီခွဲမှာ အလုပ်လုပ်ခိုင်းထားပါတယ်။

ဒီလိုဆိုတော့ အဝိဇ္ဇာကိုယူရင် တဏှာ ဥပါဒါန် ပါပြီးသား၊ သင်္ခါရကိုယူရင် ဘဝ ပါပြီးသားဖြစ်လို့

••

-နံပါတ် ၁ အကွက်မှာ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရ တဏှာ ဥပါဒါန် ဘဝ ဆိုပြီးတော့ အတိတ်အကြောင်း အခြင်းအရာ ၅ ပါးဖြစ်သွားရပါတယ်။

-နံပါတ် ၂ အကွက်မှာ ၅ ပါးပြည့်ပြီးသားဖြစ်လို့ အထူးပြောပြစရာ မလိုတော့ပါဘူး။

-နံပါတ် ၃ အကွက် မှာလည်း ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါ ၃ ပါးသာရှိပြီးတော့ ဘာလို့ ၅ ပါးဖြစ်လာရသလဲ ဆိုရင်

•••

တဏှာ ဥပါဒါန်ကို ယူရင် သူ့အဖေဖြစ်တဲ့ ဦး-အဝိဇ္ဇာကိုပါ ယူရတာဖြစ်လို့ ၃ ပါး ရေတွက်ရပါမယ်။ ကမ္မဘဝကိုယူရင် သူ့အမေဖြစ်တဲ့ ဒေါ်-သင်္ခါရကိုပါ ယူရတာဖြစ်လို့ ၂ ပါး ရေတွက်ရပါမယ်။

ဒါဖြင့်ရင် အဲဒီ နံပါတ် ၃ အတွက်မှာ ပေါင်းလိုက်သောအခါ အရေအတွက် ၅ ပါး ရပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီလို နည်းဖြင့် တဏှာ ဥပါဒါန် ဘဝ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရဆိုပြီးတော့ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း အခြင်းအရာ ၅ ပါးဖြစ်လာရတာ ဖြစ်ပါတယ်။

နံပါတ် ၄ အတွက် မှာလည်း ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါ ဇာတိ နှင့် ဇရာ မရဏ နှစ်ပါးသာရှိပြီးတော့ ဘာလို့ ၅ ပါးဖြစ်လာရသလဲ ဆိုရင် . . .

ဇာတိနှင့် ဇရာ မရဏ ဆိုတာ ခန္ဓာ ၅ ပါးရဲ့ ဂုဏ်ပုဒ်ဖြစ်ပါတယ်။ ဘဝတစ်ခုဖြစ်လာရင် ဇာတိက စ ရပါတယ်။ ပစ္စုပ္ပန်ကရဘုံမှာတော့ ဇာတိ ဆိုတာ ခန္ဓာ ၅ ပါး ဖြစ်လာတာပါပဲ။ ဇရာ အိုတယ် ၊ မရဏ သေတယ်ဆိုတာလည်း ခန္ဓာ ၅ ပါးပဲ အိုခြင်း၊ သေခြင်း ဖြစ်တာပါပဲ။

အဲဒီတော့ ဥပမာအားဖြင့် အပြာရောင် အင်္ကျီကို ယူလာပေးပါဆိုရင် အပြာရောင်က ဂုဏ်၊ အင်္ကျီကဒြပ် ဆိုတော့ အပြာရောင်ကို ယူလာလို့ မရပါဘူး။ အင်္ကျီကိုပဲ ယူလာပေးရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် နံပါတ် ၄ အတွက်မှာ အင်္ဂါအနေနဲ့ ဇာတိ နဲ့ ဇရာ မရဏကို ဂုဏ်အနေနဲ့ ပြထားပေမဲ့ ဂုဏ်ကိုမယူရဘဲ ဒြပ်ဖြစ်တဲ့ ခန္ဓာ ၅ ပါး ဝိညာဏ် နာမ်ရုပ် သဠာယတန ဖဿ ဝေဒနာ ကို ယူရတာဖြစ်လို့ အနာဂတ်အကျိုးအခြင်းအရာ ၅ ပါး ဖြစ်လာရတာဖြစ်ပါတယ်။

ဒါဖြင့်ရင် အတွက် ၄ ကွက် ပေါင်းလိုက်သောအခါ အခြင်းအရာ ၂၀ ဖြစ်လာရပါတော့တယ်။

- အရုပ်မျိုးစုံ ကုန်ထုတ်ရုံ ဥပမာဖြင့် အခြင်းအရာ ၂၀
- ၁။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်စက်ဝိုင်းဒေသနာကြီးသည် မြို့နယ်တစ်ခုနှင့် တူပါသည်။
- ၂။ ၁- အတွက်သည် အိမ်ကြီးနှင့် တူပါသည်။
- ၃။ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရ ၂ ပါးသည် မိဘ နှစ်ပါးနှင့် တူပါသည်။
- ၄။ အတိတ်အကြောင်း အခြင်းအရာ ၅ ပါးသည် မိသားစု ငါးဦးနှင့် တူပါသည်။
- ၅။ ကိလေသဝဋ် ၃ ပါးသည် အမျိုးသား သုံးဦးနှင့် တူပါသည်။
- ၆။ ကမ္မဝဋ် ၂ ပါးသည် အမျိုးသမီး နှစ်ဦးနှင့် တူပါသည်။
- ၇။ သမုဒယသစ္စာ ပန်းပုအရုပ်ထုလုပ်သော ကုမ္ပဏီလုပ်ငန်းဌာနနှင့် တူပါသည်။
- ၈။ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး အခြင်းအရာ ၅ ပါးနှင့် အနာဂတ်အကျိုး အခြင်းအရာ ၅ ပါးတို့သည် ပန်းပုရုပ်မျိုးစုံတို့နှင့်တူပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ တရားဟောပြောချင်သူများအတွက် အခြေခံ ကုန်ကြမ်းအနေနဲ့ ရထားပြီးလျှင် မိမိဉာဏ်ဖြင့် ချဲ့ထွင်ကာ နာရီပေါင်းများစွာ ဟောပြောနိုင်ပါလိမ့်မယ်။

အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာ ရင်းခံ၊ ဥပါဒါန်၊ ကံကြောင့် ရုပ်နာမ် ပေါ်၊ အပင်မှ မျိုး၊ မျိုးမှအပင်၊ အမျှင်မပြတ်၊ ဆက်စပ်သည့်ဟန်၊ ကံကြောင့်နာမ်ရုပ်၊ နာမ်ရုပ်ကြောင့် ကံ၊ အဖန်ဖန်ဖြစ်ပြန် နည်းအလျှောက်၊ ဗြဟ္မာ-သိကြား၊ စသည်များက၊ ထင်ရှားပြုပြင်၊ စီရင်ဖန်ဆင်း၊ အကြောင်းရင်းကြောင့်၊ လူနတ်များစွာ၊ သတ္တဝါတို့ ၊ဖြစ်လာရမှု၊ မဟုတ်ဟု၊ ဉာဏ်ဖြင့်ရှု၍ မျှော်။

ဤလင်္ကာကို ဒိဋ္ဌိဖြုတ်လင်္ကာဟု ဟောပြောတော်မူကြပါသည်။ အခြင်းအရာ ၂၀ ကို အခြေခံထား၍ ရှင်းပြလေ့ရှိကြပါသည်။

နံပါတ် ၁ အကွက် အခြင်းအရာ ၅ ပါးထဲမှာ အမှန်တရားကို မသိတဲ့ အဝိဇ္ဇာ၊ ဘဝကို လိုချင်တဲ့ တဏှာအရင်းခံပြီးတော့ ဥပါဒါန်နဲ့ ဘဝကို စွဲလန်းပြီးတော့ (စေတနာ သင်္ခါရ) ကံ ဆိုတဲ့ အတိတ်အကြောင်းအခြင်းအရာ ၅ပါးကို အတိတ်ကာလက ကြိုးစားအားထုတ်ခဲ့ကြလို့ သေပြီးသည်၏အခြားမဲ့ ဌာနံပါတ် ၂ အကွက်မှာ (ဝိညာဏ်)နာမ်ရုပ် (သဠာယတန ဖဿ ဝေဒနာ ခန္ဓာ ၅ ပါး ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး အခြင်းအရာ ၅)ပါးကို ရရှိလာကြပါတယ်။

အတိတ်အကြောင်းအခြင်းအရာ ၅ ပါးက မျိုးစေ့နဲ့တူပြီး၊ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးအခြင်းအရာ ၅ပါး နာမ်ရုပ် ၂ ပါးက ပင်စည်နဲ့တူပါတယ်။

သူ့သူငါငါ သတ္တဝါအားလုံးတို့ဟာ ပစ္စုပ္ပန်ကာလမှာ ရနေတဲ့ နာမ်ရုပ် ၂ ပါးကို ဖြစ်ပျက် ဒုက္ခသစ္စာလို့ ဝိပဿနာဉာဏ်နဲ့ မြင်အောင်မရှုနိုင်လို့ရှိရင် လက်ရှိရနေတဲ့ ခန္ဓာ ၅ ပါး နာမ်ရုပ် ၂ ပါး ပင်စည်က လိုချင်တဲ့ တဏှာ၊ စွဲလန်းတဲ့ ဥပါဒါန်၊ အားထုတ်တဲ့ ဘဝ၊ မသိတဲ့ အဝိဇ္ဇာ၊ နှိုးဆော်ပြုလုပ်တဲ့ သင်္ခါရဆိုတဲ့ မျိုးစေ့ ပြန်ကျပါတယ်။

ဒါဖြင့်ရင် သေပြီးသည်၏အခြားမဲ့ဌာနံပါတ် ၃ အကွက် မျိုးစေ့ကြောင့် နံပါတ် ၄ အကွက် ခန္ဓာ ၅ ပါး နာမ်ရုပ် ၂ ပါးဆိုတဲ့ ခန္ဓာပင် ပြန်ပေါက်ပါတယ်။

အဲဒီတော့ ကံတရားမျိုးစေ့ကြောင့် ခန္ဓာ နာမ်ရုပ် အပင်ပေါက်၊ ခန္ဓာ နာမ်ရုပ် အပင်က ကံမျိုးစေ့ ပြန်ကျ၊ ကံတရားမျိုးစေ့ကြောင့် ခန္ဓာ နာမ်ရုပ် အပင်ပြန်ပေါက်၊ ခန္ဓာ နာမ်ရုပ် အပင်က ကံမျိုးစေ့ ပြန်ကျ၊ ကံတရားမျိုးစေ့ကြောင့် ခန္ဓာ နာမ်ရုပ် အပင်ပြန်ပေါက်ဆိုတော့ ကြက်ဥဘယ်က-ရ၊ ကြက်မက-ရ၊ ကြက်မဘယ်ကဖြစ် ကြက်ဥက ဖြစ်၊ ကြက်ဥဘယ်က-ရ ဖြစ်စဉ်နှင့် အုန်းသီးဘယ်က-ရ၊ အုန်းပင်က-ရ၊ အုန်းပင်ဘယ်ကဖြစ် အုန်းသီးကဖြစ် ဆိုတဲ့ ဖြစ်စဉ်ကို ဘယ်တော့မှ ဘဝသံသရာဒုက္ခ မဆုံးနိုင်ပါဘူး။

အဲဒီလို လူနတ်များစွာ သတ္တဝါတို့ ဖြစ်ပေါ်လာရတာဟာ ဗြဟ္မာ သိကြား ထာဝရ ဘုရားများက ဖန်ဆင်းလို့ ဖြစ်လာရတာ မဟုတ်ပါဘူး။ အကြောင်းကံကြောင့် အကျိုးရုပ်နာမ်တွေ ဖြစ်နေကြတာ အမှန်ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလို အမှန်အတိုင်းသိရင် ဖန်ဆင်းရှင်ကို ယုံကြည်တဲ့ ဣဿရ နိမ္မာန ဒိဋ္ဌိ၊ အကြောင်းမရှိလို့ ယူစွဲနေတဲ့ အဟေတုကဒိဋ္ဌိ၊ သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ စတဲ့ ငရဲမျိုးစေ့ ဒိဋ္ဌိတွေ ကင်းစင်သွားပါတယ်။

အာသဝေါ ဝင်ရိုးချိုး

ကျေးဇူးတော်ရှင် မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဒီပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို နွားလှည်းဘီးတစ်ခုလို ဥပမာပေးကာ လည်ပတ်နေပုံနဲ့ ရှင်းပြထားတာ ဖြစ်ပါတယ်။

လှည်းဘီးတစ်ခုကို ဖွဲ့စည်းချင်ရင် အင်္ဂါ ၄ ခုနဲ့ ဖွဲ့စည်းရပါမယ်။

- ၁။ ဝင်ရိုး၊
- ၂။ ပဒေါင်း၊
- ၃။ ဒေါက်၊
- ၄။ သံပတ်ခွေ၊

ဒီစက်ဝိုင်းဒေသနာမှာ အပေါ်က အနီရောင်မြှားကြီး အောက်သို့စိုက် ပြထားခြင်းဟာ ဝင်ရိုးသဘောကို ပြသထားပါတယ်။

အောက်က အနီရောင်မြှားကြီးကတော့ သံသရာ ထွက်လမ်းကို ညွှန်ပြထားပါတယ်။ စက်ဝိုင်းဒေသနာ ဘေးပတ်လည်မှာ မြှား ၄ စင်း ပြထားတာဟာ ဘဝသံသရာ လည်ပတ်နေခြင်းသဘောကို ပြသထားပါတယ်။

အလယ်က အပြာရောင်အဝိုင်းကလေးကတော့ ပဒေါင်း ဥပမာကို ညွှန်ပြထားပါတယ်။

ပဒေါင်းမှာ စိုက်ထားတဲ့ အပြာရောင် ၄ ခုကတော့ ဒေါက် ၄ ခု ဥပမာကို ညွှန်ပြထားပါတယ်။

အပြာရောင် ဒေါက် ၄ ခု အဆုံးမှာ အနားကွပ်ထားတဲ့ အပြာရောင် အနားဝိုင်းကြီးကတော့ သံပတ်ခွေ ဥပမာကို ညွှန်ပြထားပါတယ်။

- လှည်းဘီး ဝင်ရိုးကို အာသဝတရား ၄ ပါးလို့ မှတ်သားရပါမယ်။ အာသဝတရား ၄ ပါးမှာ . . .
- ၁။ ကာမာသဝ - ငါးပါးအာရုံကာမဂုဏ်ကို ခုံမင်စုံမက နှစ်သက်တဲ့ တဏှာ၊ လောဘ။
  - ၂။ ဘဝါသဝ - မိမိရရှိထားတဲ့ ဘဝကို ကျေနပ် နှစ်သက်တဲ့ တဏှာ၊ လောဘ။
  - ၃။ ဒိဋ္ဌာသဝ - ခန္ဓာရုပ်နာမ်ကို အတ္တကောင်၊ လိပ်ပြာကောင်၊ ဝိညာဏ်ကောင် အနေနဲ့ အကောင်အထည် ခိုင်မြဲတယ်လို့ စွဲလန်းခြင်း ဒိဋ္ဌိ။
(သက္ကာယဒိဋ္ဌိ မူလကံ သဿတုစ္ဆေဒါယော- ဒိဋ္ဌိ-၆၂။)
  - ၄။ အဝိဇ္ဇာသဝ - သစ္စာ ၄ ပါး အမှန်တရားကို မသိမှု(သို့မဟုတ်) အမှားသိမှု မောဟ။

အနှစ်ချုပ်အနေနဲ့ လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မောဟ-ပါပဲ။ ဒီတရား ၃ပါးတို့နဲ့ ဦးဇင်းတို့နှင့်တကွ ဦးဇင်းတို့တကာ တကာမတွေ မဆုံးနှိုင်အောင် သံသရာလည်ခဲ့ရပါတယ်။

ပဒေါင်းပုံစံ အလယ်က အပြာဝိုင်းကလေးကတော့ အဝိဇ္ဇာနဲ့တဏှာကို ကိုယ်စားပြုထားပါတယ်။ အဝိဇ္ဇာနှင့်တဏှာ သဘောကို ရေးပြထားခဲ့ပြီ ဖြစ်ပါတယ်။

- အပြာရောင် ဒေါက် ၄ ခု ကတော့ သင်္ခါရတွေကို ကိုယ်စားပြု ပြထားပါတယ်။
- ၁။ လှူပြည်ရောက်ကြောင်း ပုညာဘိသင်္ခါရ ကုသိုလ်ဒေါက် ၁ ခု၊
  - ၂။ နတ်ပြည်၊ ဗြဟ္မာပြည် ရောက်ကြောင်း ပုညာဘိသင်္ခါရ ကုသိုလ်ဒေါက် ၁ ခု၊
  - ၃။ အရူပဗြဟ္မာပြည် ရောက်ကြောင်း အာနေဇ္ဇာဘိသင်္ခါရ ဈာန်ကုသိုလ်ဒေါက် ၁ ခု၊
  - ၄။ အပါယ် ၄ ပါးကို ရောက်ကြောင်း အပုညာဘိသင်္ခါရ အကုသိုလ်ဒေါက် ၁ ခု၊
- အဲဒီ သင်္ခါရ ဒေါက် တွေကို ကိလေသာ အာသဝ မကင်းကြသေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ လုပ်ကြပါတယ်။ ရဟန္တာတွေတော့ မလုပ်တော့ဘူး။

- တစ်နည်း။ ။
- ၁။ ကာမဒေါက်
  - ၂။ ရူပဒေါက်
  - ၃။ အရူပဒေါက်

၄။ အပါယဒေါက်

အပြာဒေါက် ၄ ခု အဆုံးမှာ အနားကွပ်ထားတဲ့ စက်ဝိုင်း အပြင်က အပြာရောင်အဝိုင်းကြီးကတော့ ဇရာ၊ မရဏကို ကိုယ်စားပြုထားပါတယ်။

ဘဝတစ်ခုကို ရလာတဲ့ ဘယ်သူမဆို ဇရာ၊ မရဏ မှာ ခေါင်းဆိုက်ကြရပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ သူ့သူ ငါငါ သတ္တဝါအားလုံးတွေဟာ သံပတ်ခွေနှံ့တူတဲ့ ဇရာ၊ မရဏ၊ အို၊ သေ တွေနှဲ့ ကွပ်ထားတာ ခံနေကြရပါတယ်။

အာသဝေါတရား ၄ ပါးဟာ အတော်နယ်ကျယ်ပါတယ်။ ဘုံအနေနဲ့ ဘဝင်အထိ၊ ဓမ္မအနေနဲ့ သောတာပတ္တိမဂ်ရဲ့ ရှေ့နား ဂေါတြဘုတိုင်အောင် လွှမ်းမိုးအုပ်ချုပ်ထားပါတယ်။

သောတာပန်ဖြစ်ပြီးမှ ဒိဋ္ဌာသဝကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်နိုင်ပါတယ်။ ဒိဋ္ဌာသဝကို မပယ်နိုင်သေးက အပါယ်ရောက်ကြောင်းဖြစ်တဲ့ ဝင်ရိုးမချိုးနိုင်၊ ပဒေါင်းမကွဲနိုင်၊ ဒေါက်မကျိုးနိုင်၊ သံပတ် မပြတ်နိုင်၊ ဝင်ရိုးက လှည့်ပေးတော့ သံသရာမပြတ် သုဂတိအပါယ် တလယ်လယ်နဲ့ လည်နေပေးတော့ . . . ။

ရဟန္တာဖြစ်မှ ဝင်ရိုးကျိုး၊ ပဒေါင်းကွဲ၊ ဒေါက်ကျိုး၊ သံပတ်ပြတ် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လှည်းဘီးကြီး အကုန်ပြုကျပြီး နိဗ္ဗာန်ကို ဝင်စံကြရတော့တာပဲ။

ဒေသနာအကျဉ်းချုပ်

ဦးဇင်းတို့နှင့်တကွ ဦးဇင်းတို့တကာ တကာမတွေ အတိတ်ဘဝတုန်းက ဘယ်သူတွေနဲ့ အတူနေခဲ့ကြတုန်းဆိုရင် ရပ်သုံး ရွာသုံး အဖြေကတော့ သားသမီး ဇနီး ခင်ပွန်းတွေနဲ့ပေါ့ . . . ။

ဓမ္မအနေနဲ့ဖြေဆိုရမယ်ဆိုရင် အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရနဲ့ နေခဲ့ကြတာပါ။

အဝိဇ္ဇာနဲ့ ပေါင်းပြီးတော့ ငါ ကောင်းစားရေး ဒိဋ္ဌာသဝ ဝင်ရိုးအပေါ် အခြေခံပြီးတော့ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ပဒေါင်းအပေါ်မှာ သံသရာလည်ကြောင်း ဒေါက်သဖွယ် သင်္ခါရကုသိုလ်၊ သင်္ခါရအကုသိုလ်ဆိုတဲ့ ကောင်းတာရော ၊ မကောင်းတာရော လုပ်ခဲ့ကြတာပေါ့။

ပါဠိတော်နဲ့ကြည့်လိုက်တော့ အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ သင်္ခါရာ။ ကိုယ်လုပ်ခဲ့တဲ့ အလုပ်ကို သစ္စာနဲ့ကြည့်လိုက်တော့ သမုဒယသစ္စာဖြစ်နေတာပဲ။

ကုသိုလ်လုပ်တဲ့အခါ ဉာဏ်မဦးစီးနိုင်တော့ သသရာလည်ကြောင်းကုသိုလ်နဲ့ သေပြီးသည်၏အခြားမဲ့၌ သင်္ခါရ ပစ္စယာ ဝိညာဏ်- ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်နှင့်အတူ ဘဝခန္ဓာတွေကို ရလာကြပါတယ်။

လှည်းဘီးနဲ့တူတဲ့ ဘဝခန္ဓာရလာတော့ သံပတ်ခွေနှံ့တူတဲ့ အိုခြင်း-ဇရာ၊ သေခြင်း-မရဏ-တွေနဲ့ အုပ်ချုပ်ပတ်ခွေထားတာကို ခံနေရကြတာပေါ့။

တစ်ချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ နတ်ပြည်ရောက်ကြောင်းဒေါက်၊ ဗြဟ္မာပြည်ရောက်ကြောင်းဒေါက်၊ အပါယ်ဆင်းကြောင်းဒေါက်၊ ဒေါက်အသီးသီးတွေကို အာသဝတရား အခြေခံပြီး၊ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ ကို အဖော်ပြုကာ ပြုလုပ်ခဲ့ကြတာနဲ့အညီ နတ်တွေ၊ ဗြဟ္မာတွေ၊ အပါယ်ဘုံသားတွေအဖြစ် လှည်းဘီးနဲ့တူတဲ့ ဘဝခန္ဓာမျိုးစုံကို ရရှိကြလေတော့ မိမိတို့ရကြတဲ့ ဘဝမှာ သံပတ်ခွေနှံ့တူတဲ့ ဇရာ၊ မရဏ တွေက ပတ်ခွေထားတာကို ခံကြရပြန်တယ်။

ဘဝခန္ဓာ ရလာပြန်တော့ အိုကြရ၊ နာကြရ၊ သေကြရပြန်တယ်။ သစ္စာနဲ့ကြည့်လိုက်တော့ ဒုက္ခရောက်ပြီး ဒုက္ခသစ္စာဖြစ်နေကြတယ်။

ဘဝခန္ဓာကို ဒုက္ခသစ္စာလို့ မသိနိုင်ကြတဲ့ အန္ဓဗာလ ပုထုဇဉ်တွေပြောနေတာက . . . နင်တို့ကတော့ စားမကုန်၊ သောက်မကုန်၊ သုံးမကုန်၊ စွဲမကုန်၊ ကျိကျိတက် ချမ်းသာလိုက်ကြတာ နင်တို့လိုဘဝ ငါတို့များ အားကျလိုက်တာတဲ့ . . . ။

အမှန်ကတော့ ဉာဏ်နဲ့ကြည့်လိုက်ရင် ခန္ဓာရလာတော့ သူ့ကိုလည်း အိုဘေး၊ နာဘေး၊ သေဘေး နှိပ်စက်နေ၊ ငါ့ကိုလည်း အဘေး၊ နာဘေး၊ သေဘေး နှိပ်စက်နေ၊ ဒုက္ခရောက်နေကြတဲ့ ဒုက္ခသည်တွေ အချင်းချင်း ချီးမွမ်းနေကြလိုက်တာ၊ အားကျနေလိုက်ကြတာ . . . ။

ပြောတဲ့သူရော အပြောခံရတဲ့သူတွေရော မအိုဘဲ ဒီအတိုင်းနေရဦးမှာလား၊ မနာဘဲ၊ မသေဘဲ၊ ဒီအတိုင်းနေရဦးမှာလား . . . ။

ဉာဏ်နဲ့ကြည့်ရင် သူဌေးကလဲ ဒုက္ခသစ္စာ၊ လူ၊ နတ်၊ အပါယ် ၄ ဘုံသား၊ အကုန်သူ ဘဝခန္ဓာ ရလာသူတိုင်း ဒုက္ခသစ္စာ။

မြတ်စွာဘုရားက (ကပန ဇန သဒိသ ဒုက္ခ ဒဿနေန)အို၊ နာ၊ သေ-နှိပ်စက်ခံရတဲ့အခါ အထီးကျန် တစ်ကောင်ကြွက် ငမဲ့၊ လူဆင်းရဲ-လို့ ဟောထားပါတယ်။

အို၊ နာ၊ သေ၊ နှိပ်စက်ခံရတဲ့အခါ အမေက သားကို မကယ်နိုင်၊ သားက အမေကို မကယ်နိုင်၊ ဘယ်သူက ဘယ်သူ့ကိုမှ မကယ်နိုင်၊ ကိုယ်ဖြစ်ရင် ကိုယ်သာခံရတဲ့ ကိုယ်စားခံပေးလို့မရတဲ့အတွက် အထီးကျန် တစ်ကောင်ကြွက် . . . ။

ဘယ်လောက်ပဲ ချမ်းသာ ချမ်းသာ၊ ရောဂါဖြစ်နေရတဲ့အတွက် မစားနိုင် မသောက်နိုင်၊ သူများစားတာ ကြည့်ပြီးတော့ အငတ်ခံနေရတဲ့အတွက် ငမဲ့၊ ငပြာ၊ လူဆင်းရဲ ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်ကို ဆိုလိုတဲ့ သဘောပါ။

- အာသဝေါ မကင်းကြသေးတဲ့ သူတွေမှန်သမျှ သေခါနီးကာလ သား၊ သမီး၊ ဇနီး၊ ခင်ပွန်း၊ အိုး၊ အိမ်၊ တိုက်တာ၊ စည်းစိမ်ချမ်းသာတွေကို မခွဲချင် မက်မောတဲ့ - ကာမာသဝ၊
- ဒီဘဝလေးကို တွယ်တာနေတဲ့ - ဘဝါသဝ၊
- ခန္ဓာ ၅ ပါး ဒုက္ခသစ္စာကို ငါ လို့ ထင်နေတဲ့ - ဒိဋ္ဌာသဝ၊
- သစ္စာ ၄ ပါး အမှန်တရားကို မသိမှု ဖြစ်နေတဲ့ - အဝိဇ္ဇာသဝ။

အာသဝေါ ဝင်ရိုးကို အခြေခံပြီးတော့ သေခါနီးမှာ သားသမီး မြေး၊ မြစ်-တွေအတွက် စိုးရိမ်ပူပန်ရတဲ့ - သောကာ၊ ငိုရတဲ့ - ပရိဒေဝ၊ ကိုယ်ဆင်းရဲပင်ပန်းရတဲ့ - ဒုက္ခ၊ စိတ်ဆင်းရဲရတဲ့ - ဒေါမနဿ၊ ရင်တွင်းထဲမှာ တအုံးနွေးနွေး လှိုက် . . လှိုက် . . ပူရတဲ့ - ဥပါယာသ တရားတွေဟာ သစ္စာမသိတဲ့ အန္ဓဗာလပုထုဇဉ်တွေမှာ ဖြစ်ကြရပါတယ်။

ဒီလိုဖြစ်ကြတာဟာ အာသဝေါတရားတွေ ရှိနေကြတဲ့အတွက် ဖြစ်ရတာဖြစ်လို့ အာသဝေါ သမုဒယာ . . . အဝိဇ္ဇာ သမုဒယော - အာသဝေါကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ အဝိဇ္ဇာပြန်ဖြစ်ပြီး၊ အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရကျိပြုလုပ် ဒီလိုနဲ့ ခန္ဓာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် လှည်းဘီးကြီး မရပ်မနား တစ်ပတ်ပြီးတစ်ပတ် မဆုံးနိုင်အောင် လည်နေတော့တာပဲ။

လှည်းဘီးကြီးနဲ့တူတဲ့ ခန္ဓာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကြီးကို ဖျက်ဆီးချင်ရင် ဆရာကောင်း သမားကောင်းကိုဆည်းကပ်ပြီး ခန္ဓာ ၅ ပါး၊ နာမ်ရုပ်တရားကို ဖြစ်ပျက် မြင်အောင်၊ ဖြစ်ပျက် မုန်းအောင်၊ ဖြစ်ပျက် ဆုံးသွားအောင် ဝိပဿနာဉာဏ်က တစ်ဆင့် မဂ်ဉာဏ်ပေါ်အောင် အားထုတ်နိုင်မယ်ဆိုရင် အဝိဇ္ဇာက ဝိဇ္ဇာဖြစ်၊ အာသဝေါ ဝင်ရိုးကျိုး၊ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ပဒေါင်းကွဲ၊ သင်္ခါရ ဒေါက်တွေကျိုး၊ ဇရာ

မရဏ သံပတ်ခွေတွေပြတ်ပြီး ခန္ဓာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လည်းဘီးကြီး လုံးဝ ပြိုကျ ပျက်စီးကာ ဒုက္ခခပ်သိမ်း အေးငြိမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ အစစ်ကို ပိုင်ဆိုင် ရနိုင်ကြမှာဖြစ်ပါတယ်။

=====

သံယောဇဉ် ၁၀ ပါးကို မဂ် ၄ ပါးဖြင့် ပယ်သတ်ပုံ

သတ္တဝါဝေနေယျတို့ကို ၃၁ ဘုံက မလွတ်ရလေအောင် ချည်နှောင်တတ်တဲ့တရားကု သံယောဇဉ်လို့ ခေါ်ရမယ်။ သံယောဇဉ်တရားရှိနေသူ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအားလုံး ၃၁ ဘုံ နယ်ပယ်ထဲက မလွတ်ကျွတ်နိုင်ပဲ တလယ်လယ်နဲ့ လည်နေရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

နွား ၂ ကောင် ဥပမာနဲ့ သိနိုင်ပါတယ်။ နွားအဖြူနဲ့ နွားအနက် နှစ်ကောင်ကို ကြိုးတစ်ချောင်းနဲ့ ချည်ထားရင် နွားဖြူဆွဲရာကို နားနက်က လိုက်ပါရသလို နွားနက်ဆွဲရာကိုလည်း နွားဖြူက လိုက်ပါနေရပါတယ်။

နွား တစ်ကောင်နဲ့ တစ်ကောင်ကြောင့် ဒီလိုဖြစ်နေတာ မဟုတ်ဘူး။ ကြိုးကြောင့် ဖြစ်နေတာ ဖြစ်တယ်။ ကြိုးကိုဖြတ်လိုက်ရင် ထိုဒုက္ခ မဖြစ်တော့ပါဘူး။ ကြိုးက သံယောဇဉ်နဲ့ တူပါတယ်။

နွားက သံယောဇနိယနဲ့တူပါတယ်။ ချည်နှောင်စရာကြိုးနဲ့ ချည်နှောင်ခံရတဲ့အရာ ဘယ်ဟာကို ပယ်သတ်သင့်တယ်ဆိုတာ နားလည်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။

လူ့အသိုင်းဝိုင်းမှာလည်း မိသားစု၊ အသိုင်းအဝိုင်းက ချည်နှောင်ခံရတဲ့ အရာဖြစ်ပြီး မခွဲနိုင် မခွါရက် ခင်မင်နေမှုတွေက ချည်နှောင်တတ်တဲ့ သံယောဇဉ်ကြိုးဖြစ်ပါတယ်။

သယောဇဉ်တရားဆိုတာ စိတ်ဆိုတဲ့ နာမ်ဓာတ်ကလေးမှာ တွယ်နေတဲ့ ကြိုးသဖွယ် နာမ်တရားဖြစ်ပါတယ်။

မြင်လည်း မမြင်ရ အထည်သဘောမရှိ သတ္တိသဘောနဲ့ စိတ်ကို မှီနေတာဖြစ်ပါတယ်။ ပုထုဇဉ်ဘဝမှ သောတာပန် အရိယာဖြစ်ချင်ရင် သံယောဇဉ်ကြိုး ၅ ချောင်းကို ဖြတ်ရပါလိမ့်မယ်။

ထို ကြိုး ၅ ချောင်းမှာ . . .

- ၁။ ဒိဋ္ဌိသံယောဇဉ်ကြိုး - တကယ်ရှိတဲ့ ရုပ်နာမ်ကို ငါကောင် သူကောင် ထင်နေတဲ့ သဘော။
- ၂။ ဝိစိကိစ္ဆာသံယောဇဉ်ကြိုး - ရတနာ ၃ ပါးနဲ့ ရုပ်နာမ်အပေါ်မှာ ယုံမှားသံသယ ဖြစ်တတ်တဲ့ သဘော။
- ၃။ သီလဗ္ဗတပရာမာသံယောဇဉ်ကြိုး - အကျင့်မှားဖြစ်တဲ့ နွားတွေ ခွေးတွေကို ပုံတူ ကူးယူးပြီး ကျင့်တတ်တဲ့သဘော။
- ၄။ ဣဿာသံယောဇဉ်ကြိုး - ကိုယ့်ထက် အရာရာ သာနေတဲ့ လူတွေအပေါ် မနာလိုတဲ့သဘော။
- ၅။ မစ္ဆရိယသံယောဇဉ်ကြိုး - ကိုယ်ပစ္စည်း ဥစ္စာတွေကို အလျော့မခံလို မထိပါးစေလိုတဲ့ နှမ္မောလွန်း ဝန်တိုလွန်းတဲ့ သဘော။

မှတ်ချက်။ ။ (၄-နံပါတ် မနာလိုတဲ့ သဘောကို ဒီလို ဆင်ခြင်လျင် သက်သာရာ ရပါလိမ့်မယ်။ လောကမှာ ကိုယ်တစ်ယောက်တည်း လှချင်လို့၊ ဘွဲ့ရပညာတတ် ဖြစ်ချင်လို့၊ သူငွေးဖြစ်ချင်လို့၊ တော်လွန်းသူ၊ တတ်လွန်းသူဖြစ်ချင်လို့၊ ပညာရှိဖြစ်ချင်လို့ မရပါဘူး။ လူတိုင်းလူတိုင်း ကိုယ်က နဲ့ ကိုယ် ဖြစ်လာကြတာဖြစ်တယ်။

ဤကဲ့သို့ ဆင်ခြင်နိုင်လျှင် သက်သာရာ ရပါလိမ့်မယ်။ အမြစ်ပြတ်အောင်ကတော့ ဝိပဿနာဉာဏ်၊ မဂ်ဉာဏ်နဲ့ သတ်မှ အမြစ်ပြတ် သေမှာ ဖြစ်ပါတယ်။)

အနာဂါမ်အတွက် ၂ ချောင်းထပ်ဖြတ်ရန်

ထို ၂ ချောင်းမှာ . . .

၁။ ကာမရာဂသံယောဇဉ်ကြီး - အာရုံ ၅ ပါး ကာမဂုဏ်တရားတွေကို တပ်မက်စွဲလမ်းတဲ့သဘော။

၂။ ပဋိယသံယောဇဉ်ကြီး - စိတ်ဆိုး အမျက်ဒေါသထွက်မှုသဘော။

ရဟန္တာအတွက် ၃ ချောင်းဖြတ်ရန်

ထို ၃ ချောင်းမှာ . . .

၁။ မာနသံယောဇဉ်ကြီး - မောက်မာတတ်ကြွ၊ ထောင်လွှားဝါကြွားခြင်းသဘော။

၂။ ဘဝရာဂသံယောဇဉ်ကြီး - ဘဝ ၃ ပါး၊ ဘုံ ၃ ပါးအပေါ်မှာ တွယ်တာမက်မောတဲ့ သဘော။

၃။ အဝိဇ္ဇာသံယောဇဉ်ကြီး - သစ္စာ ၄ ပါး အမှန်တရားကို မသိဘဲ အမှားသိတဲ့ သဘော။

ပညာဗဟုသုတ ရှာမှီးလိုကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သူမြတ်တွေအတွက် စာရေးသူ ငယ်ငယ်က မှတ်သားထားတဲ့ မှတ်စု စာအုပ်ပါ မှတ်သားစရာကောင်းတဲ့ အဝိဇ္ဇာ နှင့် ပတ်သက်သော အဓိပ္ပါယ်များကို အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း မှတ်သားနိုင်ကြပါတယ်။

အဝိဇ္ဇာ

- မလုပ်ထိုက်တဲ့ ဆင်းရဲပင်ပန်းကြောင်းကို ဒုစရိုက် ၁၀ ပါးကို လုပ်ခိုင်းတာ အဝိဇ္ဇာ။
- သုစရိုက် ၁၀ ပါး ချမ်းသာကြောင်း အလုပ်ကို ကဖျက် ယဖျက် မလုပ်ဖြစ်အောင် ခိုင်းတာ အဝိဇ္ဇာ။
- ခန္ဓာ၏ အစုသဘောက မသိအောင်ဖုံးတာ အဝိဇ္ဇာ။
- ဓာတ်သဘာဝတို့ရဲ့ ပုဂ္ဂလ၊ သတ္တ၊ ဇီဝ အတ္တမှ ကင်းဆိတ်တဲ့ သဘောကို မသိအောင်ဖုံးတာ အဝိဇ္ဇာ။
- အာယတနတို့၏ ချဲ့ထွင်ခြင်းသဘော မသိအောင်ဖုံးတာ အဝိဇ္ဇာ။
- ဣန္ဒြေတို့ရဲ့ အစိုးရခြင်းသဘော မသိအောင်ဖုံးတာ အဝိဇ္ဇာ။
- သစ္စာတို့၏ အမှန်သဘောကို မသိအောင်ဖုံးတာ အဝိဇ္ဇာ။
- သစ္စာလေးချက်ကို မသိအောင် မသိအောင်ဖုံးတာ အဝိဇ္ဇာ။
- အဆုံးအစမရှိ ဘဝသံသရာမှာ လည်နေအောင် လှည့်ထားတာကို မသိအောင်ဖုံးတာ အဝိဇ္ဇာ။
- ပရမတ်အားဖြင့် ထင်ရှားမရှိ ငါ့သူတစ်ပါး၊ ယောက်ျား မိန်းမ ပညတ်တွေကို အရှိထင်အောင် မသိအောင်ဖုံးတာ အဝိဇ္ဇာ။
- ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိတဲ့ ခန္ဓာ၊ အာယတန စသည်ကို ပျောက်အောင်ဖုံးတာ အဝိဇ္ဇာ။
- စက္ခု နှင့် ရူပါရုံ ဆုံတွေ့ခိုက် မြင်စိတ်ပေါ်တာကို ရုပ်နာမ်မှန်းမသိအောင်ဖုံးတာ အဝိဇ္ဇာ။
- ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အကြောင်း၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အကျိုးကို မသိအောင်ဖုံးတာ အဝိဇ္ဇာ။

အကြမ်းဖက်နာမည်ကြီး လူဆိုးကြီးတယောက်ရဲ့ မိုက်ပြစ်တွေကို သိသူက အကုန်ဖော်ပြတော့ ကြားရသူတွေ အကုန်အံ့ဩ ၊ အဝိဇ္ဇာအယုတ်တမာ မကောင်းဆိုးရွားက လျှို့ဝှက်ဖုံးကွယ်ထားတဲ့ မိုက်ပြစ်ကို ဗုဒ္ဓကသိလို့ ကျကျနန ဖော်ပြလိုက်တော့ အံ့ဩကြရပါတယ်။

လမိုက်ခေါင်ချုပ်

ဆောင်ပုဒ်ကဗျာ

လကွယ် သန်းခေါင်၊ မိုးမှောင် တောအုပ်၊

လောက ပကတိ အမှောင်သည် ကြောက်စရာကောင်းပါ၏။ သို့သော် မီးထွန်းလျှင်
လောကအမှောင်ကား ပြေပျောက်နိုင်ပါ၏။ မီးထွန်းသော်လည်း လောက အမှောင်သည်
နေထွက်လာပါက နေရောင်ခြည်အလင်းကြောင့် ပြေပျောက်နိုင်ပါ၏။ လရောင်ကြောင့်လည်း

ပြေပျောက်နိုင်ပါ၏။ အဝိဇ္ဇာအမှောင်သည်ကား အရိယာမဂ်မရသေးသမျှ အလင်းရဖူးသည်ဟူ၍ မရှိ။
ထို့ကြောင့် ပုထုဇဉ်တို့၏ စိတ်သည် အဝိဇ္ဇာကြောင့် အမြဲတမ်း မှောင်မိုက်နေပါသည်။

အမှောင်ထဲမှာ မျက်စိလည်

မျက်စိလည်သူဟာ အရှေ့ကို အနောက်၊ တောင်ကိုမြောက်၊ အနောက်ကို အရှေ့၊ မြောက်ကိုတောင်
အလွဲလွဲအမှားမှား မြင်တတ်ပါတယ်။

အဝိဇ္ဇာဟာလည်း အမှန်ကို အမှန်တိုင်းမသိ-အပွဋိပတ္တိအဝိဇ္ဇာ၊ အမှန်ကို အမှားလို့သိတဲ့
မိစ္ဆာပဋိပတ္တိအဝိဇ္ဇာ အမြင်နဲ့ လွဲမှားဖောက်ပြန်ပြီး သိနေပါတယ်။

မျက်မှန်စိမ်း အဝိဇ္ဇာ

နွေရာသီမှာ မြင်းပိုင်ရှင်က လှည်းဆွဲတဲ့ မြင်းတွေကို မျက်မှန်စိမ်းတပ်ပြီး မြက်ခြောက်များကို
ရေဖြန်းကျွေးသောအခါ မျက်မှန်စိမ်းကြောင့် မြင်းတွေက မြက်ခြောက်တွေကို မြက်စို့၊ မြက်နု-ထင်ကာ
အားရပါးရ စားကြသလို။

အဝိဇ္ဇာ မျက်မှန်စိမ်း တပ်ထားတဲ့ ပုထုဇဉ်တွေလည်း သတ္တလောက၊ ဩကာသလောက၊ သင်္ခါရလောက
လောကသုံးပါးကို နိစ္စ၊ သုခ၊ အတ္တ၊ သုဘ-လို့ ထင်နေကြပါတယ်။

အဝိဇ္ဇာဟာ မျက်စိကွယ်နေတဲ့သူနဲ့လည်း တူပါတယ်။

မျက်စိကွယ်နေသူဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုလည်း မမြင်၊ ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ရှိတာတွေကိုလည်းမမြင်၊

အဝိဇ္ဇာဟာ သူ့ဟာသူ မိုက်မှောင်တာကို မိုက်မှောင်မှန်းမသိ အဝိဇ္ဇာက အဝိဇ္ဇာကိုမမြင်၊

အဝိဇ္ဇာရဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်မှာရှိတဲ့ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ-စတဲ့ အကုသိလ်
ကိလောသာတို့ရဲ့ ပင်ကိုယ်အပြစ်သဘောကိုလည်းမမြင်။

မျက်စိကန်းသူက သူ့ကိုယ်သူ ကန်းမှန်းသိပါတယ်။ အဝိဇ္ဇာက ဒီလိုမသိ၊ ကန်းမှန်းသိခဲ့ရင်
ဝိဇ္ဇာခေါ်ရမယ်။

(ဝိဇ္ဇာဖြစ်ဖို့ အဝိဇ္ဇာကို ပိုင်းခြားသိရမယ်- သ မောဟစိတ္တံ သ မောဟစိတ္တန္တိ ပဇာနာတိ-သတိပဋ္ဌာန်ပါဠိ။)

သစ္စာလေးပါး အမှန်တရားကို မမြင်တာ အဝိဇ္ဇာ

(တတ္ထ ကတမာ အဝိဇ္ဇာ-ဒုက္ခေ အညာဏံ၊

။ ဒုက္ခသမုဒယေ အညာဏံ၊

။ ဒုက္ခနိရောဓေ အညာဏံ၊

။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါယ အညာဏံ အယံ ဝုစ္စတိ အဝိဇ္ဇာ။)

၁။ ဒုက္ခသစ္စာဟာ ခန္ဓာကိုယ်တွင်းမှာရှိပါတယ်။

-မျက်စိနဲ့ မြင်နေရတာ ဒုက္ခသစ္စာ။

-နားနဲ့ ကြားနေရတာ ဒုက္ခသစ္စာ။

-နှာခေါင်းနဲ့ နံနေရတာ ဒုက္ခသစ္စာ။

-လျှာနဲ့ စားနေရတာ ဒုက္ခသစ္စာ။

-ကိုယ်ပေါ်မှာ အကောင်းအဆိုး ထိလို့ သိနေရတာ ဒုက္ခသစ္စာ။

-ကြံစည် စိတ်ကူးနေရတာ ဒုက္ခသစ္စာ။

-ကွေးလိုက် ဆန့်လိုက် ထိုင်လိုက် ထလိုက် သွားလိုက် လာလိုက် လှုပ်ရှားနေရတာ ဒုက္ခသစ္စာ။
-ပါးစပ်က တတွတ်တွတ် ပြောဆိုနေရတာ ဒုက္ခသစ္စာ။

ဒီဆင်းရဲအမျိုးမျိုးကို ပုထုဇဉ်တွေက မြဲတယ်။ ကောင်းတယ်၊ ချမ်းသာတယ်။ သူကောင်း၊ ငါကောင်း၊ ထင်နေကြတယ်။ ဆင်းရဲဒုက္ခလို့ မမြင်ကြဘူး၊ အဲဒါဟာ ဒုက္ခ အညာဏံ ပါပဲ။

၂။ ပုထုဇဉ်တွေဟာ ချစ်စရာ ခင်စရာ နှစ်သက်စရာမရှိရင် ဘဝတောင်မရှိစေချင်တဲ့ လူစားမျိုး၊ ခုံမင် အားတက နှစ်သက်စရာမရှိသော နေရာကို ပျင်းစရာထင်ကြတယ်။ ငြီးငွေ့စိတ်ပျက်စရာကောင်းတဲ့ နေရာလို့ ယူဆ သတ်မှတ်ကြတယ်။

ဒါကြောင့် အလှအပ အဆန်းတကြယ် ကြည့်ရှုစရာ အဆင်းအာရုံတွေကို မရ ရအောင်ရှာကြ၊ ဖန်တီးထုတ်လုပ်ကြတယ်။ အသံကောင်းကောင်း အနံ့မွှေးမွှေး အရသာရှိရှိ အတွေ့နုနု အတွေးယဉ်ယဉ်ကလေးတွေကိုပဲ လိုချင်ကြ၊ ရှာကြ၊ ဖွေကြ၊ ဖန်တီးကြတယ်။

ဆန္ဒပြည့်ဝတော့ အားရကျေနပ် ပျော်ရွှင်ကြတယ်၊ ဆန္ဒမပြည့်ဝကြတဲ့အခါ စိတ်ဓာတ်ကျပြီးတော့ အရုပ်ကြီးပြတ်၊ အားအင်ကုန်းခန်း၊ မျက်နှာကလေး ဇီးရွက်လောက်နဲ့ ဒါလေးမျိုးတောင်မှ မစားရ၊ မဝတ်ရ၊ မသောက်ရရင် သေရတာကမှ ကောင်းသေးတယ် လို့ အရှက်မရှိ ပြောဆိုပြီး ငြီးတွားကြတယ်။

မက်မောလို့မဆုံး မီးပုံကြီးဟာ လောင်းစာဖြင့် မရောင့်ရဲနိုင်သလို လောဘမီးကလည်း ကာမအာရုံလောင်စာကို မရောင့်ရဲနိုင်ဘဲ ထည့်လေ လောင်လေပါပဲ။

အတိုချုပ်ပြောရရင် မြင်ရ၊ ကြားရ၊ နံရ၊ စားရ၊ တွေ့ထိရ၊ ကြံစည်ရ-လို့ အာရုံ ၆ ပါးနဲ့ စပ်ပြီးဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ နှစ်သက်သာယာမှုကို ဆင်းရဲကြောင်းလို့ မသိတာ အဝိဇ္ဇာ။

ဒီဆင်းရဲကြောင်းတရားတွေ ပုထုဇဉ်တွေမှာ နေ့တိုင်းဖြစ်နေကြတယ်။ အမှန်အတိုင်းသိနိုင်ခဲ့တယ်၊ မြင်နိုင်ခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် နက်နဲသော သစ္စာတရားလို့ ဆိုလိုတာပေါ့။

၃။ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း အကုန်ငြိမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို အမှန်အတိုင်းမသိတာ အဝိဇ္ဇာ။ လောကီချမ်းသာလို့ မြိန်မြိန်ယှက်ယှက် ခံစားစရာမဟုတ်လို့ ပုထုဇဉ်တွေ မကောင်းထင်ကြတာ မမြတ်ဘူးလို့ထင်ကြတာ အဝိဇ္ဇာကြောင့်ပါပဲ။

၄။ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ အလုပ်ကို ကောင်းစားချမ်းသာကြောင်း အကျင့်လို့ မသိတာ အဝိဇ္ဇာ။

ထိုအကျင့်မြတ်ကို ဆင်းရဲကြောင်း၊ အကျိုးမရှိသောအလုပ်(ညောင်း ညာ ကိုက်ခဲ-တာ သာ အဖတ်တင်)လို့ထင်တာ အဝိဇ္ဇာ။

ချမ်းသာအစစ်နိဗ္ဗာန်နဲ့ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းအကျင့်မှန် မဂ္ဂသစ္စာတရားဟာ ပုထုဇဉ်အတွက် အလွန်အသိခက်တဲ့တရား၊ မြင့်မိုရ်တောင်ကြီးနဲ့ ဖိထားတဲ့ မုန်ညှင်းစေ့လိုပါပဲ။

အဝိဇ္ဇာ ၃-မျိုး

၁။ ပရိယုဋ္ဌာန အဝိဇ္ဇာ၊

၂။ ဝီတိက္ကမ အဝိဇ္ဇာ၊ နံပါတ် ၁ နှင့် နံပါတ် ၂ ကို ဒါန၊ သီလ၊ သမထ နှင့် ပယ်သတ်နှိုင်းပါတယ်။

၃။ အနုသယ အဝိဇ္ဇာ ကိုတော့ သတိ၊ ဉာဏ်၊ ဝိပဿနာဖြင့် ပယ်သတ်နှိုင်း။

ဆင်းရဲဒုက္ခအားလုံးရဲ့ ပင်ရင်းမူလက အဝိဇ္ဇာ နှင့် တဏှာ၊ အဝိဇ္ဇာရှိရင် တဏှာရှိ၊ အဝိဇ္ဇာ မရှိရင် တဏှာမရှိ။

(အဝိဇ္ဇာ ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမာပတ္တိယာ။ မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်၊ အဝိဇ္ဇာသုတ် ။)

တရားအားထုတ်တဲ့ ယောဂီဟာ ဉာဏ်မရင့်သေမီ အဝိဇ္ဇာ နှင့် ဝိဇ္ဇာ၊ ဘတစ်ပြန် ကျားတစ်ပြန်၊ နပန်းလုံးနေကြတယ်။ ဉာဏ်ရင့်ကျက်လာပြီးတဲ့အချိန်မှာတော့ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်နဲ့ အပြတ်ရှင်းတော့မှ အငုတ်မကျန် ရှင်းလင်းပြီးတော့ မရေမတွက်နိုင်တဲ့ သံသရာတလျှောက်လုံး ဆင်းရဲမျိုးစုံကို ဖန်တီးပေးနေတဲ့ အဝိဇ္ဇာကို ဝိဇ္ဇာက (သမုစ္ဆေဒ နဲ့) အပြတ်ရှင်းနိုင်တော့ အကြီးမြတ်ဆုံးအောင်ပွဲကို ဖန်ဆင်းရလိုက်နိုင်တော့တာပဲ။

(ဦးကလျာဏ-ဆင်ကောင်း)၊ ဓမ္မဗျူဟာ အတွဲ-၃၆/အမှတ်-၁၁(၉၈-ဧပြီလ)ကို မှီငြမ်းသည်။

ပါဝါကြီးမား အာသဝေါတရား

အာသဝေါတရား အုပ်ချုပ်လွှမ်းမိုးသော နယ်မြေသည် အလွန်ကျယ်ပြောလှ၏။ ဘုံအားဖြင့် ဘဝဂ်ထိပ်ဖျား နေဝသညာနာသညာယတနဆိုသော အမြင့်ဆုံး ဗြဟ္မဘုံအထိ အာသဝေါတရားက ယိုစီးစေကာ လွှမ်းမိုးအုပ်ချုပ်ထား၏။

ဓမ္မနယ်ပယ်တွင်လည်း သောတာပတ္တိမဂ်၏ ရှေ့နား ဂေါတြဘူဉာဏ်အထိ လွှမ်းမိုးအုပ်ချုပ်ထားပြန်၏။ ဩဇာတိက္ကမ ကြီးမားလွန်းပေစွ . . . ။

အာသဝေါတရားကို အရေအတွက်အားဖြင့် ၄ ပါး ဟောကြားထား၏။

- ၁။ ကာမာသဝ၊
- ၂။ ဘဝါသဝ၊
- ၃။ ဒိဋ္ဌာသဝ၊
- ၄။ အဝိဇ္ဇာသဝ၊

၁။ ငါးပါးအာရုံ ကာမဂုဏ်တွေမှာ ယိုစီးတွယ်တာနေတာ- ကာမာသဝ။ ချမ်းသာပြီးရင်း ချမ်းသာချင်ရင်း မနားမနေလုပ်ခိုင်းနေတာ သူ့လက်ချက်ပါပဲ။ ပြောကြသေးတယ် ခြင်္သေ့တောင် အိပ်နေရင်း ပါးစပ်ထဲသို့ သားကောင်တွေ အလိုလိုဝင်လာတာ မဟုတ်ဘူး။ မိုးရွာလည်း လုပ်ရမှာပဲ၊ နေပူလည်း လုပ်ရမှာပဲ၊ ဒါမှ လူ့အောက်ကို ကျမသွားမှာပေါ့-ဆိုပြီးတော့ လက်မလည်အောင် ဒေါင်ချာစိုင်းနေအောင် ခိုင်းနေတာလဲ သူ့လက်ချက်ပါပဲ။ မောလို့ မောမှန်းမသိ၊ ပန်းလို့ ပန်းမှန်းမသိ၊ ဂျမ်းထိုးမှောက်ခန့်ဖြစ်အောင် ဘယ်လောက်ပဲ လုပ်ရ လုပ်ရ ဒီနေ့တော့ ပင်ပန်းရကျိုးနပ်တယ် လို့ ကျေနပ်နေတာလည်း သူ့ခိုင်းတာပါပဲ။

၂။ လက်ရှိဘဝလေးမှာ သားသမီး ဇနီး ခင်ပွန်းတွေနဲ့ ကျေနပ်ပျော်ရွှင်နေတာ ဘဝါသဝရဲ့ လက်ချက်ပါပဲ။ ဒီဘဝတွေမက နောက်ဘဝ နောက်ဘဝတွေ ကောင်းစားအောင် ဒါနလုပ်တဲ့အခါမှာတောင် ရေဗူးနဲ့ ဘိနပ်မပါလျှင် နွေခါမှ သိမယ်။ ဒါန နဲ့ သီလ မပါလျှင် သေခါမှ သိမယ်-ဆိုပြီးတော့ နောက်ဘဝ ဒီထက် ချမ်းသာအောင် ဈေးနားနီးနီး တိုက်ကြီးကြီးနဲ့

လူချမ်းသာကြီးဖြစ်ပါရစေ၊
ဘဝါသဝရဲ့လက်ချက်ပါပဲ။

နတ်ချမ်းသာကြီးဖြစ်ပါရစေ၊

ဗြဟ္မာချမ်းသာကြီးဖြစ်ပါရစေ-ဆိုတာ

၃။ ကုသိုလ်လုပ်ရမှာတောင် ဒီရက်မကောင်းဘူး၊ ဒီရက်ကောင်းတယ် ၊ ပြဿဒါး၊ ရက်ရာဇာ၊ ရွေးရွေးပြီးတော့ ပြုလုပ်နေကြတာဟာလည်း ဒီဌာသဝ လက်ချက်ပါပဲ။ မြတ်စွာဘုရားကတော့ သုနက္ခတ္တံ သုမင်္ဂလံ-နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ကုသိုလ်ပြုလုပ်တာ ဘယ်အချိန်ပဲလုပ်လုပ် ကောင်းမြတ်သောနက္ခတ်၊ ကောင်းမြတ်သောမင်္ဂလာ၊ ပြည့်စုံခြင်းပဲ-လို့ ဟောထားပါလျက် မြတ်စွာဘုရားဟောတာကို ဘေးချိတ် အာသဝေါတရားဟောတာကိုမှ အမှန်ထင် ဒိဋ္ဌိစွဲတွေနဲ့ ဒုက္ခရောက်ကြောင်း ကုသိုလ်တွေကို လုပ်နေကြတာ သူ့လက်ချက်မှ သူ့လက်ချက်ပါပဲ။

၄။ ဘဝခန္ဓာ ရလာသူတိုင်း ရပ်တရားက နှိပ်စက်လို့ ပူရ၊ အေးရ၊ ကိုက်ရ၊ ခဲရ၊ ရင်ပူ၊ ခေါင်းကိုက်၊ နှာစေး၊ ဆာလောင်မွတ်သိပ် စသော ဖောက်ပြန်ခြင်း၊ ပြောင်းလဲခြင်း၊ ပျက်စီးခြင်း၊ ယိုယွင်းခြင်း၊ မတည်မြဲခြင်း၊ နေ့တိုင်း အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ အသုဘ- ပြဿနေပါလျက် အနိစ္စကိုလည်းမမြင်၊ ဒုက္ခကိုလည်းမမြင်၊ အနတ္တကိုလည်းမမြင်၊ အသုဘကိုလည်းမမြင် နှလုံးသွင်းမှာတွေနဲ့ဘုရားဟောကို ကျောခိုင်း အာသဝဟောတာကိုကျတော့ လိုက်နာတာ အဝိဇ္ဇာသဝ လက်ချက်ပါပဲ။ အာသဝေါ ဂုဏော အနန္တောလို့တောင် ပြောရမလိုဖြစ်နေတယ်။

ဒီအာဝသရဲ့အပြစ်ကို မမြင်သမျှ အာသဝစီမံရာကို လိုက်လုပ်နေသမျှ သံသရာမှာ ဘဝခန္ဓာတွေရပြီး သေခြင်းဆိုးတွေသေကာ အလောင်းချင်းထက် မျက်ရည်ချင်းစပ်အောင် အရှက်တကွဲ အကျိုးနည်းနေကြဦးမှာပဲရ။ ဒါကြောင့် အာသဝအပြစ်ကို မြင်အောင် ဉာဏ်နဲ့ကြည့်ပြီး ရလာတဲ့ခန္ဓာကို အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ အသုဘ လို့ ဝိပဿနာဉာဏ်နဲ့ ရှုပွားပြီး အာသဝနယ်က လွတ်အောင် ကြိုးစားနိုင်လျှင် အိုစရာမရှိ၊ နာစရာမရှိ၊ သေစရာမရှိ၊ အရိုးတောင်နေ ပုံစရာမရှိသော နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကြီးကို ဒီ မြတ်ဘုရားသာသနာအတွင်းမှာ ရအောင် အားထုတ်နိုင်ကြပါစေ။
အားလုံး ဓမ္မမိတ်ဆွေများ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ကျန်းမာချမ်းသာကြပါစေ။(ဖေ့ဘုတ်-အွန်လိုင်းတင်ပြီး)

ဝိပုလ္လာသ တရား ၁၂ ပါး

	အနိစ္စ	ဒုက္ခ	အနတ္တ	အသုဘ
သညာဝိပုလ္လာသ		၁	၄	၁
စိတ္တဝိပုလ္လာသ	၁	၄	၁	၃
ဒိဋ္ဌိဝိပုလ္လာသ	၁	၁	၁	၁

- ၁။ အမှတ် ၁ ကို သောတာပတ္တိမဂ်က ပယ်သည်။
- ၂။ အမှတ် ၂ ကို သောတာပတ္တိမဂ်(သကဒါဂါမိမဂ်)က ပယ်သည်။
- ၃။ အမှတ် ၃ သည် အာနဂါမိမဂ်က ပယ်သည်။
- ၄။ အမှတ် ၄ သည် အရဟတ္တမဂ်က ပယ်သည်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားကိုယ်များရဲ့ လက္ခဏာဒီစတုက္က

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားကိုယ် ပရမတ် တရားများကို အချက်အလက် ၄ မျိုးနဲ့ ဝေဖန်ပြထားတာကို လေ့လာကြရအောင် . . .

၁။ လက္ခဏာ- တိကျသော အမှတ်အသားလက္ခဏာ။

၂။ ရသ- တိကျသော ပြုမှု ဆောင်ရွက်ချက်။

၃။ ပစ္စုပဋ္ဌာန်- ထင်သာ မြင်သာရှိပုံ။

၄။ ပဒဋ္ဌာန်- အခြေခံ အစစ်ဖြစ်သော အကြောင်းရင်းတရား။

ဤအချက်အလက် ၄ မျိုးနဲ့ ဝေဖန်ထားတဲ့ သဘော အဓိပ္ပါယ်တွေကို လေ့လာမှတ်သားနှိုင်းအောင် မူရင်း အဘိဓမ္မာပိဋကတ်၊ အဋ္ဌကထာများမှာ လာရှိသော တရားများကို အဆင်သင့် ရေးပြီးသားဖြစ်တဲ့ ဖားအောက်တောရ ဆရာတော်ရေး နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းကျင့်စဉ်အတွဲ (၈)မှ ရေးသားဖော်ပြပါမယ်။

၁။ အဝိဇ္ဇာ

၁။ အညာဏလက္ခဏာ အဝိဇ္ဇာ။

၂။ သမ္မောဟနရသာ၊

၃။ ဆာဒနပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊

၄။ အာသဝပဒဋ္ဌာနာ။

(အဘိဋ္ဌ၊ ၂၊ ၁၂၉။ ဝိသုဒ္ဓိ၊ ၂၊ ၁၅၉။)

၁။ ပရမတ္ထ ဓမ္မသဘာဝမှန်ကို မသိခြင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊

တစ်နည်း - ပရမတ္ထ ဓမ္မသဘာဝမှန်ကို သိတတ်သောဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်

ဖြစ်ခြင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊

၂။ ယှဉ်ဖက်သမ္ပယုတ်တရားတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ထိုအဝိဇ္ဇာနှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်းကောင်း၊

ပြင်းစွာတွေဝေစေခြင်း . . . (ကိစ္စ) ရသာ၊

၃။ ပရမတ္ထဓမ္မအာရုံ၏ သဘောမှန်ကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော သဘောတရား . . . ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊

၄။ အာသဝေါတရား (၄)ပါး . . . ပဒဋ္ဌာန်။

၂။ သင်္ခါရ

၁။ အဘိသင်္ခါရဏလက္ခဏာ သင်္ခါရာ။

၂။ အာယူဟနရသာ၊

၃။ စေတနာပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊

၄။ အဝိဇ္ဇာပဒဋ္ဌာနာ။

(အဘိဋ္ဌ၊ ၂၊ ၁၂၉။ ဝိသုဒ္ဓိ၊ ၂၊ ၁၅၉။)

၁။ (ကံဖြစ်အောင်ပြုလုပ်ခြင်း) ပြုပြင်ခြင်း ပြုစီမံခြင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊

၂။ ပဋိသန္ဓေကို ဖြစ်စေခြင်းငှာ အားထုတ်ခြင်း ကြောင့်ကြဗျာပါရပြုခြင်း . . . (ကိစ္စ) ရသာ၊

တစ်နည်း- ဝိညာဏ် နှာမ်ရုပ်ဟူသော အကျိုးတရားကို ပေါင်းစု ရုံးစည်းခြင်း . . . (ကိစ္စ) ရသာ၊

တစ်နည်း- အပေါင်းအစု ဖြစ်သော ဝိညာဏ် နှာမ်ရုပ် အကျိုးတရားကို ဖြစ်စေခြင်း . . . (ကိစ္စ) ရသာ၊

၃။ စေတနာပဓာနဟု ယောဂီဉာဏ်တွင် ရှေးရှုထင်ခြင်း သဘောတရား . . . ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊

၄။ အဝိဇ္ဇာ . . . ပဒဋ္ဌာန်။

၃။ ဝိညာဏ်

၁။ ဝိဇာနနလက္ခဏံ ဝိညာဏံ။

၂။ ပုဗ္ဗင်္ဂမရသံ။

၃။ ပဋိသန္ဓိ ပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊

၄။ သင်္ခါရ ပဒဋ္ဌာနံ၊ ဝတ္ထာရမ္မဏ ပဋ္ဌာနံ ဝါ။

(အဘိ၊ ဋ္ဌ၊ ၂၊ ၁၂၉။ ဝိသုဒ္ဓိ၊ ၂၊ ၁၅၉။)

၁။ အာရုံကို သိခြင်း = အာရုံကို ရယူခြင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊

၂။ နာမ်ရုပ်တို့၏ ပဓာန ရှေ့သွားခေါင်းဆောင် ဖြစ်ခြင်း . . . (ကိစ္စ) ရသ၊

၃။ ရှေးဘဝနှင့်တကွ ဆက်စပ်တတ်သော သဘောတရား . . . ပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊

၄။ သင်္ခါရ တစ်နည်း မှီရာဝတ္ထုရုပ်နှင့် ထင်လာသောအာရုံ . . . ပဒဋ္ဌာနံ။

၄။ နာမ်ရုပ်မှ - နာမ် = စေတသိက်

၁။ နမနလက္ခဏံ နာမံ။

၂။ သမ္ပယောဂရသံ၊

၃။ အဝိနိဗ္ဗောဂပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊

၄။ ဝိညာဏပဒဋ္ဌာနံ။

(အဘိ၊ ဋ္ဌ၊ ၂၊ ၁၂၉။ ဝိသုဒ္ဓိ၊ ၂၊ ၁၅၉။)

၁။ အာရုံသို့ ညွတ်ခြင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊

၂။ ဝိညာဏ်နှင့် အတူတကွလည်းကောင်း၊ အချင်းချင်းလည်းကောင်း ယှဉ်စပ်ခြင်း . . . (ကိစ္စ) ရသ၊

၃။ အသီးအသီး ခွဲခြား၍ မရသော = ခွဲခြား၍ မဖြစ်သော သဘောတရား . . . ပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊

၄။ ဝိညာဏ် . . . ပဒဋ္ဌာနံ။

(နာမ်-ရုပ်မှ) ရုပ်

၁။ ရူပနလက္ခဏံ ရူပံ၊

၂။ ဝိကိရဏရသံ၊

၃။ အဗျာကတပစ္စု ပဋ္ဌာနံ၊

၄။ ဝိညာဏပဒဋ္ဌာနံ။

(အဘိ၊ ဋ္ဌ၊ ၂၊ ၁၂၉။ ဝိသုဒ္ဓိ၊ ၂၊ ၁၅၉။)

၁။ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊

၂။ (သမ္ပယောဂလက္ခဏာ မရှိသောကြောင့်) ရုပ်အချင်းချင်းမတွဲ ဖရိုဖရဲ ကျဲခြင်း . . . (ကိစ္စ) ရသ၊

၃။ ကုသိုလ် အကုသိုလ် မဟုတ်သော အဗျာကတ သဘောတရား . . . ပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊

တစ်နည်း - အာရုံကို မယူတတ်သော သဘောတရား . . . ပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊

၄။ ဝိညာဏ် . . . ပဒဋ္ဌာနံ။

၅။ သဠာယတန

၁။ အာယတနလက္ခဏံ သဠာယတနံ။

၂။ ဒဿနာဒိရသံ၊

၃။ ဝတ္ထု ဒွါရ ဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊

၄။ နာမရူပ ပဒဋ္ဌာနံ။

(အဘိဋ္ဌ၊ ၂၊ ၁၂၉။ ဝိသုဒ္ဓိ၊ ၂၊ ၁၅၉။)

၁။ ထိခိုက်ခြင်း = အားထုတ်ခြင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊

တစ်နည်း - အာယမည်သော စိတ်စေတသိက်တို့ကို ချဲ့ထွင်ခြင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊

၂။ မြင်ခြင်း (ကြားခြင်း၊ နံခြင်း၊ လျက်ခြင်း၊ တွေ့ထိခြင်း၊ သိခြင်း) . . . (ကိစ္စ) ရသ၊

၃။ ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ ပဉ္စဝိညာဏဓာတ် မနောဓာတ် မနောဝိညာဏဓာတ်တို့၏ မှီရာဝတ္ထုအဖြစ်၊

ဝင်ထွက်ရာ ဒွါရအဖြစ် ဖြစ်ခြင်းသဘောတရား . . . ပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊

၄။ နာမ် + ရုပ် . . . ပဒဋ္ဌာနံ။

ဤတွင် အာယတန (၆)ပါးလုံးကို ပေါင်းစု၍ ရေးသားထားသဖြင့် ခွဲ၍ရှုခဲ့သော် အောက်ပါအတိုင်း ရှုပါ။

စက္ခာယတန

၁။ အာယတနလက္ခဏံ စက္ခာယတနံ။

၂။ ဒဿနရသံ၊

၃။ ဝတ္ထုဒွါရဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊

၄။ နာမရူပပဒဋ္ဌာနံ။

၁။ ရူပါရုံ၏ ရှေးရှုထိခိုက်ခြင်းငှာ ထိုက်သောသဘော . . . လက္ခဏာ၊

တစ်နည်း - အာယ မည်သော စက္ခာဒွါရဝီထိ မနောဒွါရဝီထိ။

စိတ်စေတသိက်တို့ကို ချဲ့ထွင်ခြင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊

၂။ ရူပါရုံကို မြင်ခြင်း = ရူပါရုံကို ရယူခြင်း . . . (ကိစ္စ) ရသ၊

(အာရုံယူ၍ရခြင်း ဟူလို - မဟာဋီ၊ ၂၊ ၂၅၄။)

၃။ စက္ခာဝိညာဏ်၏ မှီရာဝတ္ထု၊ စက္ခာဒွါရ ဝီထိနာမ်တရားစု၏ ဝင်ထွက်ရာဖြစ်ကြောင်း

ဒွါရဖြစ်ခြင်းသဘောတရား . . . ပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊

၄။ နာမ် + ရုပ် . . . ပဒဋ္ဌာနံ။

သောတာယတန

၁။ အာယတနလက္ခဏံ သောတာယတနံ၊

၂။ သဝနရသံ၊

၃။ ဝတ္ထု ဒွါရ ဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊

၄။ နာမ ရူပ ပဒဋ္ဌာနံ။

၁။ သဒ္ဓါရုံ၏ ရှေးရှု ထိခိုက်ခြင်းငှာ ထိုက်သောသဘော . . . လက္ခဏာ၊

တစ်နည်း - အာယမည်သော သောတဒွါရဝီထိ မနောဒွါရဝီထိ စိတ်စေတသိက်တို့ကို

ချဲ့ထွင်ခြင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊

၂။ သဒ္ဓါရုံကို ကြားခြင်း = သဒ္ဓါရုံကို ရယူခြင်း . . . (ကိစ္စ) ရသ၊

၃။ သောတဝိညာဏ်၏ မှီရာဝတ္ထု၊ သောတဒွါရဝီထိ နာမ်တရားစု၏ဝင်ထွက်ရာဖြစ်ကြောင်း

ဒွါရဖြစ်ခြင်းသဘောတရား . . . ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊
၄။ နာမ် + ရုပ် . . . ပဒဋ္ဌာန်။

ယာနာယတန

- ၁။ အာယတနလက္ခဏံ ယနာယတနံ၊
- ၂။ ယာယနရသံ၊
- ၃။ ဝတ္ထု ဒွါရ ဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာန်၊
- ၄။ နာမ ရူပ ပဒဋ္ဌာန်။
- ၁။ ဂန္ဓာရုံ၏ ရှေးရှု ထိခိုက်ခြင်းငှာ ထိုက်သောသဘော . . . လက္ခဏာ၊
တစ်နည်း - အာယမည်သော ယာနဒွါရဝီထိ မနောဒွါရဝီထိ စိတ်စေတသိက်တို့ကို
ချဲ့ထွင်ခြင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊
- ၂။ ဂန္ဓာရုံကို နံခြင်း = ဂန္ဓာရုံကို ရယူခြင်း . . . (ကိစ္စ) ရသ၊
- ၃။ ယာနဝိညာဏ်၏ မှီရာဝတ္ထု၊ ယာနဒွါရဝီထိနာမ်တရားစု၏ ဝင်ထွက်ရာဖြစ်ကြောင်း
ဒွါရဖြစ်ခြင်းသဘောတရား . . . ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊
- ၄။ နာမ် + ရုပ် . . . ပဒဋ္ဌာန်။

ဇိဝှိယတန

- ၁။ အာယတနလက္ခဏံ ဇိဝှိယတနံ၊
- ၂။ သာယနရသံ၊
- ၃။ ဝတ္ထု ဒွါရ ဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာန်၊
- ၄။ နာမ ရူပ ပဒဋ္ဌာန်။
- ၁။ ရသာရုံ၏ ရှေးရှု ထိခိုက်ခြင်းငှာ ထိုက်သောသဘော . . . လက္ခဏာ၊
တစ်နည်း - အာယမည်သော ဇိဝှိဒွါရဝီထိ မနောဒွါရဝီထိ စိတ်စေတသိက်တို့ကို
ချဲ့ထွင်ခြင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊
- ၂။ ရသာရုံကို လျက်သိခြင်း = ရသာရုံကို ရယူခြင်း . . . (ကိစ္စ) ရသ၊
- ၃။ ဇိဝှိဝိညာဏ်၏ မှီရာဝတ္ထု၊ ဇိဝှိဒွါရဝီထိ နာမ်တရားစု၏ ဝင်ထွက်ရာဖြစ်ကြောင်း
ဒွါရဖြစ်ခြင်းသဘောတရား . . . ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊
- ၄။ နာမ် + ရုပ် . . . ပဒဋ္ဌာန်။

ကာယာယတန

- ၁။ အာယတနလက္ခဏံ ကာယာယတနံ၊
- ၂။ ဖုသနရသံ၊
- ၃။ ဝတ္ထု ဒွါရ ဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာန်၊
- ၄။ နာမ ရူပ ပဒဋ္ဌာန်။
- ၁။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၏ ရှေးရှု ထိခိုက်ခြင်းငှာ ထိုက်သောသဘော . . . လက္ခဏာ၊
တစ်နည်း - အာယမည်သော ကာယဒွါရဝီထိ မနောဒွါရဝီထိ စိတ်စေတသိက်တို့ကို
ချဲ့ထွင်ခြင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊

- ၂။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို ထိသိခြင်း = ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို ရယူခြင်း . . . (ကိစ္စ) ရသ၊
- ၃။ ကာယဝိညာဏ်၏ မှီရာဝတ္ထု၊ ကာယဒွါရဝီထိ နာမ်တရားစု၏ ဝင်ထွက်ရာ ဖြစ်ကြောင်း ဒွါရဖြစ်ခြင်းသဘောတရား . . . ပစ္စုပ္ပန်၊
- ၄။ နာမ် + ရုပ် . . . ပဒဋ္ဌာန်။

မနာယတန

- ၁။ အာယတနလက္ခဏံ မနာယတနံ၊
- ၂။ ဝိဇာနရသံ (ပုဗ္ဗင်္ဂမရသံ)၊
- ၃။ ဒွါရ ဘာဝ ပစ္စုပ္ပန်၊
- ၄။ နာမ ရူပ ပဒဋ္ဌာန်။
- ၁။ ဓမ္မာရုံ၏ ရှေးရှု ထင်ခြင်းငှာ ထိုက်သောသဘော . . . လက္ခဏာ၊
တစ်နည်း - အာယမည်သော မနောဒွါရဝီထိ စိတ်စေတသိက်တို့ကို ချဲ့ထွင်ခြင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊

- ၂။ ဓမ္မာရုံကို သိခြင်း = ဓမ္မာရုံကို ရယူခြင်း . . . (ကိစ္စ) ရသ၊
တစ်နည်း - အာရုံကို သိမှု၌ ပဓာနရှေ့သွားခေါင်းဆောင်ဖြစ်ခြင်း . . . (ကိစ္စ) ရသ၊
- ၃။ မနောဝိညာဏ် နာမ်တရားစု၏ = မနောဒွါရဝီထိနာမ်တရားစု၏ ဝင်ထွက်ရာဖြစ်ကြောင်း ဒွါရဖြစ်ခြင်းသဘောတရား . . . ပစ္စုပ္ပန်၊
- ၄။ နာမ် + ရုပ် . . . ပဒဋ္ဌာန်။

အာယတနလက္ခဏံ ယဋ္ဌနလက္ခဏံ အာယာနံ တနနလက္ခဏံ ဝါ။
 အာယတနံ ယဋ္ဌနန္တိ စ တံတံ ဒွါရိကဓမ္မပ္ပဝတ္တနမေဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။
 (အနုဋီ၊ ၂၊ ၉၅။ မဟာဋီ၊ ၂၊ ၂၅၄။)

၆။ ဖဿ

- ၁။ ဖုသနလက္ခဏော ဖဿော။
- ၂။ သယ်ဋ္ဌနရသော၊
- ၃။ သင်္ဂတိပစ္စုပ္ပန်နော၊
- ၄။ သဠာယတနပဒဋ္ဌာနော။
(အဘိဋ္ဌ၊ ၂၊ ၁၂၉။ ဝိသုဒ္ဓိ၊ ၂၊ ၁၅၉။)
- ၁။ အာရုံကို တွေ့ထိခြင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊
= အာရုံကို တွေ့ထိသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊
- ၂။ အာရုံကို ပွတ်ချုပ်ထိပါးခြင်း = အာရုံ၌ ထိခတ်ခြင်း . . . (ကိစ္စ) ရသ၊
- ၃။ ဝတ္ထု+အာရုံ+ဝိညာဏ် သုံးပါးတို့၏ ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော သဘောတရား . . . ပစ္စုပ္ပန်၊
- ၄။ သဠာယတန . . . ပဒဋ္ဌာန်။

စက္ခုသမ္ပဿ

၁။ ဖုသနလက္ခဏော စက္ခုသမ္ပယော။

၂။ သယ်ဋ္ဌနရသော၊

၃။ သင်္ဂတိပစ္စုပ္ပန်နော၊

၄။ စက္ခုယတနပဒဋ္ဌာနော။

၁။ ရူပါရုံကို တွေ့ထိခြင်းသဘော = ရူပါရုံကို တွေ့ထိသော အခြင်းအရာအားဖြင့်
ဖြစ်ခြင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊

၂။ ရူပါရုံကို ပွတ်ချုပ်ထိပါးခြင်း = ရူပါရုံ၌ ထိခတ်ခြင်း . . . (ကိစ္စ) ရသ၊

၃။ စက္ခုဝတ္ထု+ရူပါရုံ+စက္ခုဝိညာဏ် သုံးပါးတို့၏ ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့်
ဖြစ်ပေါ်လာသောသဘောတရား . . . ပစ္စုပ္ပန်၊

၄။ စက္ခုယတန . . . ပဒဋ္ဌာန်။

သောတသမ္ပဿ

၁။ ဖုသနလက္ခဏော သောတသမ္ပယော။

၂။ သယ်ဋ္ဌနရသော၊

၃။ သင်္ဂတိပစ္စုပ္ပန်နော၊

၄။ သောတာယတနပဒဋ္ဌာနော။

၁။ သဒ္ဓါရုံကို တွေ့ထိခြင်းသဘော = သဒ္ဓါရုံကို တွေ့ထိသော အခြင်းအရာအားဖြင့်
ဖြစ်ခြင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊

၂။ သဒ္ဓါရုံကို ပွတ်ချုပ်ထိပါးခြင်း = သဒ္ဓါရုံ၌ ထိခတ်ခြင်း . . . (ကိစ္စ) ရသ၊

၃။ သောတဝတ္ထု+သဒ္ဓါရုံ+သောတဝိညာဏ် သုံးပါးတို့၏ ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့်
ဖြစ်ပေါ်လာသော သဘောတရား . . . ပစ္စုပ္ပန်၊

၄။ သောတာယတန . . . ပဒဋ္ဌာန်။

ဃာနသမ္ပဿ

၁။ ဖုသနလက္ခဏော ဃာနသမ္ပယော။

၂။ သယ်ဋ္ဌနရသော၊

၃။ သင်္ဂတိပစ္စုပ္ပန်နော၊

၄။ ဃာနာယတနပဒဋ္ဌာနော။

၁။ ဂန္ဓာရုံကို တွေ့ထိခြင်းသဘော = ဂန္ဓာရုံကို တွေ့ထိသော အခြင်းအရာအားဖြင့်
ဖြစ်ခြင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊

၂။ ဂန္ဓာရုံကို ပွတ်ချုပ်ထိပါးခြင်း = ဂန္ဓာရုံ၌ ထိခတ်ခြင်း . . . (ကိစ္စ) ရသ၊

၃။ ဃာနဝတ္ထု+ဂန္ဓာရုံ+ဃာနဝိညာဏ် သုံးပါးတို့၏ ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့်
ဖြစ်ပေါ်လာသော သဘောတရား . . . ပစ္စုပ္ပန်၊

၄။ ဃာနာယတန . . . ပဒဋ္ဌာန်။

ဒိဝှိသမ္ပဿ

၁။ ဖုသနလက္ခဏော ဒိဝါသမ္ပဿော။

၂။ သယံဋ္ဌနရသော၊

၃။ သင်္ဂတိပစ္စုပဋ္ဌာနော၊

၄။ ဒိဝှိယတနပဒဋ္ဌာနော။

၁။ ရသာရုံကို တွေ့ထိခြင်းသဘော = ရသာရုံကို တွေ့ထိသောအခြင်းအရာအားဖြင့်
ဖြစ်ခြင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊

၂။ ရသာရုံကို ပွတ်ချုပ်ထိပါးခြင်း = ရသာရုံ၌ ထိခတ်ခြင်း . . . (ကိစ္စ) ရသ၊

၃။ ဒိဝှိဝတ္ထု+ရသာရုံ+ဒိဝှိဝိညာဏ် သုံးပါးတို့၏ ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့်
ဖြစ်ပေါ်လာသော သဘောတရား . . . ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊

၄။ ဒိဝှိယတန . . . ပဒဋ္ဌာန်။

ကာယသမ္ပဿ

၁။ ဖုသနလက္ခဏော ကာယသမ္ပဿော။

၂။ သယံဋ္ဌနရသော၊

၃။ သင်္ဂတိပစ္စုပဋ္ဌာနော၊

၄။ ကာယာယတနပဒဋ္ဌာနော။

၁။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို တွေ့ထိခြင်းသဘော = ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို တွေ့ထိသော
အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊

၂။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို ပွတ်ချုပ်ထိပါးခြင်း = ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၌ ထိခတ်ခြင်း . . . (ကိစ္စ) ရသ၊

၃။ ကာယဝတ္ထု+ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ+ကာယဝိညာဏ် သုံးပါးတို့၏ ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့်
ဖြစ်ပေါ်လာသော သဘောတရား . . . ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊

၄။ ကာယာယတန . . . ပဒဋ္ဌာန်။

မနောသမ္ပဿ

၁။ ဖုသနလက္ခဏော မနောသမ္ပဿော။

၂။ သယံဋ္ဌနရသော၊

၃။ သင်္ဂတိပစ္စုပဋ္ဌာနော၊

၄။ မနာယတနပဒဋ္ဌာနော။

၁။ ဓမ္မာရုံကို တွေ့ထိခြင်းသဘော = ဓမ္မာရုံကို တွေ့ထိသော အခြင်းအရာအားဖြင့်
ဖြစ်ခြင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊

၂။ ဓမ္မာရုံကို ပွတ်ချုပ်ထိပါးခြင်း = ဓမ္မာရုံ၌ ထိခတ်ခြင်း . . . (ကိစ္စ) ရသ၊

၃။ မနောဒွါရ+ဓမ္မာရုံ+မနောဝိညာဏ် သုံးပါးတို့၏ ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့်
ဖြစ်ပေါ်လာသော သဘောတရား . . . ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊

၄။ မနာယတန . . . ပဒဋ္ဌာန်။

၇။ ဝေဒနာ

၁။ အနုဘဝနလက္ခဏာ ဝေဒနာ။

၂။ ဝိသယရသ သမ္ဘောဂရသာ၊

၃။ သုခဒုက္ခပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊

၄။ ဖဿပဒဋ္ဌာနာ။

(အဘိဋ္ဌ၊ ၂၊ ၁၂၉။ ဝိသုဒ္ဓိ၊ ၂၊ ၅၅၉။)

၁။ အာရုံ၏ အရသာကို ခံစားခြင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊

၂။ အာရုံ၏ အရသာကို သုံးဆောင်ခြင်း . . . (ကိစ္စ) ရသ၊

၃။ သုခသဘောတရား၊ ဒုက္ခသဘောတရား . . . ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊

၄။ ဖဿ . . . ပဒဋ္ဌာန်။

စက္ခုသမ္မဿဇာ ဝေဒနာ

၁။ ရူပါရမ္မဏနုဘဝနလက္ခဏာ စက္ခုသမ္မဿဇာ ဝေဒနာ။

၂။ ဝိသယရသ သမ္ဘောဂရသာ၊

၃။ သုခ ဒုက္ခ ပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊

၄။ စက္ခုသမ္မဿပဒဋ္ဌာနာ။

၁။ ရူပါရုံကို = ရူပါရုံ၏ အရသာကို ခံစားခြင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊

၂။ ရူပါရုံ၏ အရသာကို သုံးဆောင်ခြင်း . . . (ကိစ္စ) ရသ၊

၃။ သုခသဘောတရား

(ကုသလဝိပါက် စက္ခုဝိညာဏ်နှင့်ယှဉ်သောဝေဒနာ)ဒုက္ခသဘောတရား

(အကုသလဝိပါက် စက္ခုဝိညာဏ်နှင့်ယှဉ်သော ဝေဒနာ) . . . ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊

၄။ စက္ခုသမ္မဿ . . . ပဒဋ္ဌာန်။

သောတသမ္မဿဇာ ဝေဒနာ

၁။ သဒ္ဓါရမ္မဏနုဘဝနလက္ခဏာ သောတသမ္မဿဇာ ဝေဒနာ။

၂။ ဝိသယရသ သမ္ဘောဂရသာ၊

၃။ သုခ ဒုက္ခ ပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊

၄။ သောတသမ္မဿပဒဋ္ဌာနာ။

၁။ သဒ္ဓါရုံကို = သဒ္ဓါရုံ၏ အရသာကို ခံစားခြင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊

၂။ သဒ္ဓါရုံ၏ အရသာကို သုံးဆောင်ခြင်း . . . (ကိစ္စ) ရသ၊

၃။ သုခသဘောတရား

(ကုသလဝိပါက် သောတဝိညာဏ်နှင့်ယှဉ်သော ဝေဒနာ)၊ ဒုက္ခသဘောတရား

(အကုသလဝိပါက် သောတဝိညာဏ်နှင့်ယှဉ်သော ဝေဒနာ) . . . ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊

၄။ သောတသမ္ဗုဒ္ဓိ . . . ပဒဋ္ဌာန်။

ယာနသမ္ဗုဒ္ဓိ ဝေဒနာ

၁။ ဂန္ဓာရမ္မဏာနုဘဝနလက္ခဏာ ယာနသမ္ဗုဒ္ဓိ ဝေဒနာ။

၂။ ဝိသယရသ သမ္ဘောဂရသာ၊

၃။ သုခ ဒုက္ခ ပစ္စုပ္ပန်၊

၄။ ယာနသမ္ဗုဒ္ဓိ ပဒဋ္ဌာန်။

၁။ ဂန္ဓာရုံကို = ဂန္ဓာရုံ၏ အရသာကို ခံစားခြင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊

၂။ ဂန္ဓာရုံ၏ အရသာကို သုံးဆောင်ခြင်း . . . (ကိစ္စ) ရသ၊

၃။ သုခသဘောတရား

(ကုသလဝိပါက် ယာနဝိညာဏ်နှင့်ယှဉ်သော ဝေဒနာ) ဒုက္ခသဘောတရား

(အကုသလဝိပါက် ယာနဝိညာဏ်နှင့်ယှဉ်သော ဝေဒနာ) . . . ပစ္စုပ္ပန်၊

၄။ ယာနသမ္ဗုဒ္ဓိ . . . ပဒဋ္ဌာန်။

ဇိဝှိသမ္ဗုဒ္ဓိ ဝေဒနာ

၁။ ရသာရမ္မဏာနုဘဝနလက္ခဏာ ဇိဝှိသမ္ဗုဒ္ဓိ ဝေဒနာ။

၂။ ဝိသယရသ သမ္ဘောဂရသာ၊

၃။ သုခ ဒုက္ခ ပစ္စုပ္ပန်၊

၄။ ဇိဝှိသမ္ဗုဒ္ဓိ ပဒဋ္ဌာန်။

၁။ ရသာရုံကို = ရသာရုံ၏ အရသာကို ခံစားခြင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊

၂။ ရသာရုံ၏ အရသာကို သုံးဆောင်ခြင်း . . . (ကိစ္စ) ရသ၊

၃။ သုခသဘောတရား

(ကုသလဝိပါက် ဇိဝှိဝိညာဏ်နှင့်ယှဉ်သော ဝေဒနာ)၊ ဒုက္ခသဘောတရား

(အကုသလဝိပါက် ဇိဝှိဝိညာဏ်နှင့်ယှဉ်သော ဝေဒနာ) . . . ပစ္စုပ္ပန်၊

၄။ ဇိဝှိသမ္ဗုဒ္ဓိ . . . ပဒဋ္ဌာန်။

ကာယသမ္ဗုဒ္ဓိ ဝေဒနာ

၁။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရမ္မဏာနုဘဝနလက္ခဏာ ကာယသမ္ဗုဒ္ဓိ ဝေဒနာ။

၂။ ဝိသယရသ သမ္ဘောဂရသာ၊

၃။ သုခ ဒုက္ခ ပစ္စုပ္ပန်၊

၄။ ကာယသမ္ဗုဒ္ဓိ ပဒဋ္ဌာန်။

၁။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို = ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၏ အရသာကို ခံစားခြင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊

၂။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၏ အရသာကို သုံးဆောင်ခြင်း . . . (ကိစ္စ) ရသ၊

၃။ သုခသဘောတရား(ကုသလဝိပါက် ကာယဝိညာဏ်နှင့်ယှဉ်သော ဝေဒနာ)

ဒုက္ခသဘောတရား(အကုသလဝိပါက်ကာယဝိညာဏ်နှင့်ယှဉ်သောဝေဒနာ) . . . ပစ္စုပ္ပန်၊

၄။ ကာယသမ္မဿ . . . ပဒဋ္ဌာန်။

မနောသမ္မဿဇာ ဝေဒနာ

၁။ ဓမ္မာရမ္မဏာနဘဝနလက္ခဏာ မနောသမ္မဿဇာ ဝေဒနာ။

၂။ ဝိသယရသ သမ္ဘောဂရသာ၊

၃။ သုခ ဒုက္ခ ပစ္စုပ္ပန်နာ၊

၄။ မနောသမ္မဿပဒဋ္ဌာနာ။

၁။ ဓမ္မာရုံကို = ဓမ္မာရုံ၏ အရသာကို ခံစားခြင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊

၂။ ဓမ္မာရုံ၏ အရသာကို သုံးဆောင်ခြင်း . . . (ကိစ္စ) ရသ၊

၃။ သုခသဘောတရား(ကုသလဝိပါက် မနောဝိညာဏ်နှင့်ယှဉ်သော ဝေဒနာ)

ဒုက္ခသဘောတရား (အကုသလဝိပါက် မနောဝိညာဏ်နှင့်ယှဉ်သော ဝေဒနာ) . . . ပစ္စုပ္ပန်၊

၄။ မနောသမ္မဿ . . . ပဒဋ္ဌာန်။

၈။ တဏှာ

၁။ ဟေတုလက္ခဏာ တဏှာ။

၂။ အဘိနန္ဒနရသာ၊

၃။ အတိတ္တိဘာဝပစ္စုပ္ပန်နာ၊

၄။ ဝေဒနာပဒဋ္ဌာနာ။

(အဘိဋ္ဌ၊ ၂၊ ၁၂၉။ ဝိသုဒ္ဓိ၊ ၂၊ ၁၅၉။)

၁။ ဒုက္ခ၏ အကြောင်းဖြစ်ခြင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊

၂။ ထိုထိုအာရုံ ထိုထိုဘုံဘဝတို့၌ အလွန်နှစ်သက်ခြင်း . . . (ကိစ္စ) ရသ၊

၃။ စိတ်၏ (ဝါ) ပုဂ္ဂိုလ်၏ ထိုထိုအာရုံ ထိုထိုဘုံဘဝတို့၌ မတင်းတိမ်

မရောင့်ရဲနိုင်သည့် သဘောတရား . . . ပစ္စုပ္ပန်၊

၄။ ဝေဒနာ . . . ပဒဋ္ဌာန်။

(မူလဋီ၊ ၂၊ ၉၁။)

ရူပတဏှာ

၁။ ဟေတုလက္ခဏာ ရူပတဏှာ။

၂။ အဘိနန္ဒနရသာ၊

၃။ အတိတ္တိဘာဝပစ္စုပ္ပန်နာ၊

၄။ စက္ခုသမ္မဿဇာ ဝေဒနာ = စက္ခုသမ္မဿပစ္စယာ ဝေဒနာ ပဒဋ္ဌာနာ။

၁။ ဒုက္ခ၏ အကြောင်းဖြစ်ခြင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊

၂။ ရူပါရုံ၌ အလွန်နှစ်သက်ခြင်း . . . (ကိစ္စ) ရသ၊

၃။ စိတ်၏ (ဝါ) ပုဂ္ဂိုလ်၏ ရူပါရုံ၌ မတင်းတိမ်မရောင့်ရဲနိုင်သည့် သဘောတရား . . . ပစ္စုပ္ပန်၊

၄။ စက္ခုသမ္မဿဇာ ဝေဒနာ = စက္ခုသမ္မဿပစ္စယာ ဝေဒနာ . . . ပဒဋ္ဌာန်။

သဒ္ဒတဏှာ

၁။ ဟေတုလက္ခဏာ သဒ္ဒတဏှာ။

၂။ အဘိနန္ဒနရသာ၊

၃။ အတိတ္တိဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊

၄။ သောတသမ္ဗုဿဇာ ဝေဒနာ = သောတသမ္ဗုဿပစ္စယာ ဝေဒနာ ပဒဋ္ဌာနာ။

၁။ ဒုက္ခ၏ အကြောင်းဖြစ်ခြင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊

၂။ သဒ္ဓါရုံ၌ အလွန်နှစ်သက်ခြင်း . . . (ကိစ္စ) ရသာ၊

၃။ စိတ်၏ (ဝါ) ပုဂ္ဂိုလ်၏ သဒ္ဓါရုံ၌ မတင်းတိမ် မရောင့်ရဲနိုင်သည့် သဘောတရား . . . ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊

၄။ သောတသမ္ဗုဿဇာ ဝေဒနာ = သောတသမ္ဗုဿပစ္စယာ ဝေဒနာ . . . ပဒဋ္ဌာန်။

ဂန္ဓတဏှာ

၁။ ဟေတုလက္ခဏာ ဂန္ဓတဏှာ။

၂။ အဘိနန္ဒနရသာ၊

၃။ အတိတ္တိ ဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊

၄။ ယာနသမ္ဗုဿဇာ ဝေဒနာ = ယာနသမ္ဗုဿပစ္စယာ ဝေဒနာ ပဒဋ္ဌာနာ။

၁။ ဒုက္ခ၏ အကြောင်းဖြစ်ခြင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊

၂။ ဂန္ဓာရုံ၌ အလွန်နှစ်သက်ခြင်း . . . (ကိစ္စ) ရသာ၊

၃။ စိတ်၏ (ဝါ) ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဂန္ဓာရုံ၌ မတင်းတိမ် မရောင့်ရဲနိုင်သည့် သဘောတရား . . . ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊

၄။ ယာနသမ္ဗုဿဇာ ဝေဒနာ = ယာနသမ္ဗုဿပစ္စယာ ဝေဒနာ . . . ပဒဋ္ဌာန်။

ရသတဏှာ

၁။ ဟေတုလက္ခဏာ ရသတဏှာ။

၂။ အဘိနန္ဒနရသာ၊

၃။ အတိတ္တိ ဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊

၄။ ဇိဝှိသမ္ဗုဿဇာ ဝေဒနာ = ဇိဝှိသမ္ဗုဿပစ္စယာ ဝေဒနာ ပဒဋ္ဌာနာ။

၁။ ဒုက္ခ၏ အကြောင်းဖြစ်ခြင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊

၂။ ရသာရုံ၌ အလွန်နှစ်သက်ခြင်း . . . (ကိစ္စ) ရသာ၊

၃။ စိတ်၏ (ဝါ) ပုဂ္ဂိုလ်၏ ရသာရုံ၌ မတင်းတိမ် မရောင့်ရဲနိုင်သည့် သဘောတရား . . . ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊

၄။ ဇိဝှိသမ္ဗုဿဇာ ဝေဒနာ = ဇိဝှိသမ္ဗုဿပစ္စယာ ဝေဒနာ . . . ပဒဋ္ဌာန်။

ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာ

၁။ ဟေတုလက္ခဏာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာ။

၂။ အဘိနန္ဒနရသာ၊

၃။ အတိတ္တိ ဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊

၄။ ကာယသမ္ဗုဿဇာ ဝေဒနာ = ကာယသမ္ဗုဿ ပစ္စယာ ဝေဒနာ ပဒဋ္ဌာနာ။

- ၁။ ဒုက္ခ၏ အကြောင်းဖြစ်ခြင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊
- ၂။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၌ အလွန်နှစ်သက်ခြင်း . . . (ကိစ္စ) ရသာ၊
- ၃။ စိတ်၏ (ဝါ) ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၌ မတင်းတိမ် မရောင့်ရဲနိုင်သည့် သဘောတရား . . . ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊
- ၄။ ကာယသမ္ဗုဒ္ဓိ ဝေဒနာ = ကာယသမ္ဗုဒ္ဓိပစ္စယာ ဝေဒနာ ပဒဋ္ဌာန်။

ဓမ္မတဏှာ

- ၁။ ဟေတုလက္ခဏာဏာ ဓမ္မတဏှာ။
- ၂။ အဘိနန္ဒနရသာ၊
- ၃။ အတိတ္တိ ဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊
- ၄။ မနောသမ္ဗုဒ္ဓိ ဝေဒနာ = မနောသမ္ဗုဒ္ဓိ ပစ္စယာ ဝေဒနာ ပဒဋ္ဌာနာ။

- ၁။ ဒုက္ခ၏ အကြောင်းဖြစ်ခြင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊
- ၂။ ဓမ္မာရုံ၌ အလွန် နှစ်သက်ခြင်း . . . (ကိစ္စ) ရသာ၊
- ၃။ စိတ်၏ (ဝါ) ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဓမ္မာရုံ၌ မတင်းတိမ် မရောင့်ရဲနိုင်သည့် သဘောတရား . . . ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊
- ၄။ မနောသမ္ဗုဒ္ဓိဝေဒနာ = မနောသမ္ဗုဒ္ဓိပစ္စယာ ဝေဒနာ . . . ပဒဋ္ဌာန်။

၉။ ဥပါဒါန = ဥပါဒါန်

- ၁။ ဂဟဏလက္ခဏံ ဥပါဒါနံ၊
- ၂။ အမုဉ္ဇနရသာ၊
- ၃။ တဏှာ ဒဠ တတ္ထ ဒိဋ္ဌိပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊
- ၄။ တဏှာပဒဋ္ဌာနံ။
(အဘိဋ္ဌ၊ ၂၊ ၁၂၉။ ဝိသုဒ္ဓိ၊ ၂၊ ၁၆၀။)

- ၁။ အာရုံကို ပြင်းစွာ စွဲလမ်းခြင်း = စွဲမြဲစွာ ယူခြင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊
- ၂။ (တဏှာ ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် အာရုံကို မှားမှားယွင်းယွင်းနှလုံးသွင်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်) အာရုံကို မလွတ်ခြင်း . . . (ကိစ္စ) ရသာ၊
- ၃။ (က) တဏှာ၏ ခိုင်မြဲမှု သဘောတရား (ကာမုပါဒါန်အတွက်)
(ခ) ဒိဋ္ဌိ = အယူမှားမှု သဘောတရား (ကျန်ဥပါဒါန်သုံးပါးအတွက်) . . . ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊
- ၄။ တဏှာ . . . ပဒဋ္ဌာန်။

ဥပါဒါန် လေးမျိုး

- ၁။ ကာမုပါဒါန် - အာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ်တရားတို့၌ ထိုထို ဘုံဘဝ၌ ပြင်းစွာစွဲလမ်းခြင်း စွဲမြဲစွာယူခြင်း သဘောတရား။
- ၂။ ဒိဋ္ဌိပါဒါန် - အတ္တဝါဒုပါဒါန် သီလဗ္ဗတုပါဒါန် နှစ်မျိုးမှလွဲ၍ ကြွင်းကျန်သော မှားယွင်းသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူဝါဒ အမျိုးမျိုး၌ ပြင်းစွာစွဲလမ်းခြင်း စွဲမြဲစွာယူခြင်း သဘောတရား။
- ၃။ သီလဗ္ဗတုပါဒါန် - နွားအကျင့် ခွေးအကျင့် စသည့် မှားယွင်းသည့် ဝတအကျင့်ဖြင့် ကိလေသာတို့မှ

စင်ကြယ်နိုင်၏ သံသရာမှ လွတ်မြောက်နိုင်၏ဟုပြင်းစွာစွဲလမ်းခြင်း စွဲမြဲစွာယူခြင်း သဘောတရား။
၄။ အတ္တဝါဒုပါဒါန်-(က) ဖန်ဆင်းရှင် ပရမအတ္တ၊ (ခ) အဖန်ဆင်းခံရသော ဇီဝအတ္တရှိ၏ စသည်ဖြင့်
အတ္တဝါဒကို လက်ခံသော အတ္တဝါဒုပါဒါန်ပြင်းစွာစွဲလမ်းခြင်း စွဲမြဲစွာယူခြင်း သဘောတရား။

၁၀။ ဘဝ

- ၁။ ကမ္မ ကမ္မဖလလက္ခဏော ဘဝေါ။
  - ၂။ ဘာဝနာ ဘဝနရသော၊
  - ၃။ ကုသလာ ကုသလာဗျာကတ ပစ္စုပဋ္ဌာနော၊
  - ၄။ ဥပါဒါနပဒဋ္ဌာနော။
- (အဘိဋ္ဌ၊ ၂၊ ၁၂၉။ ဝိသုဒ္ဓိ၊ ၂၊ ၁၆၀။)

(က) ကမ္မဘဝ

- ၁။ ကမ္မလက္ခဏော ကမ္မဘဝေါ။
- ၂။ ဘာဝနရသော၊
- ၃။ ကုသလာကုသလပစ္စုပဋ္ဌာနော၊
- ၄။ ဥပါဒါနပဒဋ္ဌာနော။

- ၁။ ကံဟူသောသဘော = ကံဖြစ်ခြင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊
- ၂။ ဥပပတ္တိဘဝကို ဖြစ်စေခြင်း . . . (ကိစ္စ) ရသ၊
- ၃။ ကုသိုလ် + အကုသိုလ် သဘောတရား . . . ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊
- ၄။ ဥပါဒါန် . . . ပဒဋ္ဌာန်။

(ခ) ဥပပတ္တိဘဝ

- ၁။ ကမ္မဖလလက္ခဏော ဥပပတ္တိဘဝေါ။
  - ၂။ ဘာဝနရသော၊
  - ၃။ အဗျာကတပစ္စုပဋ္ဌာနော၊
  - ၄။ ဥပါဒါနပဒဋ္ဌာနော။
- (အဘိဋ္ဌ၊ ၂၊ ၁၂၉။ ဝိသုဒ္ဓိ၊ ၂၊ ၁၆၀။)

- ၁။ ကမ္မဖလ = ကံ၏ အကျိုးဟူသောသဘော
= ကံ၏ အကျိုးဖြစ်ခြင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊
- ၂။ ကံကြောင့်ဖြစ်ခြင်း . . . (ကိစ္စ) ရသ၊
- ၃။ ကုသိုလ် အကုသိုလ် မဟုတ်သော ဝိပါက်အဗျာကတ သဘောတရား . . . ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊
- ၄။ ဥပါဒါန် . . . ပဒဋ္ဌာန်။

၁၁။ ဇာတိ

- ၁။ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ ပဌမာဘိနိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏာ ဇာတိ။
  - ၂။ နိယျာတနရသာ၊
  - ၃။ အတိတ ဘဝတော က္ကမ ဥမ္မုဇနပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊
ဖလဝသေန ဒုက္ခဝိစိတ္တတာပစ္စုပဋ္ဌာနာ ဝါ။
  - ၄။ (ကမ္မဘဝပဒဋ္ဌာနာ။)
- (အဘိဋ္ဌ၊ ၂၊ ၉၀။ ဝိသုဒ္ဓိ၊ ၂၊ ၁၃၀။)

- ၁။ ထိုထိုဘဝ၌ တစ်ခုသောဘဝဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သောခန္ဓာအစဉ်၏ လက်မွန်အစ အသစ်ဖြစ်ခြင်း =
ရှေ့ဦးစွာထင်ရှားဖြစ်ခြင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊
- ၂။ (ထိုတစ်ခုသော ဘဝဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော ခန္ဓာအစဉ်ကိုဝဋ်သားသတ္တဝါအား ရော့ ယူလောဟု)
ဆောင်နှင်းပေးအပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်း . . . (ကိစ္စ) ရသာ၊
- ၃။ အခြားမဲ့ အတိတ်ဘဝမှ ဤပစ္စုပဋ္ဌာန်ဘဝ၌ ခန္ဓာအစဉ်ကို ထင်ရှားဖော်တတ်သော
ပေါ်လာစေတတ်သောသဘောတရား . . . ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊
တစ်နည်း- ဒုက္ခအစု၏ ဆန်းကြယ်သည်၏အဖြစ်ဟူသောအကျိုးကို
ဖြစ်စေတတ်၏ . . . (ဖလ) ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊
- ၄။ ကမ္မဘဝ . . . ပဒဋ္ဌာန်။

၁၂။ ဇရာ (က)

- ၁။ ခန္ဓ ပရိပါကလက္ခဏာ ဇရာ။
  - ၂။ မရဏူပ နယနရသာ၊
  - ၃။ ယောဗ္ဗန္ဓဝိနာသပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊
  - ၄။ (ဇာတိပဒဋ္ဌာနာ။)
- (အဘိဋ္ဌ၊ ၂၊ ၉၄။ ဝိသုဒ္ဓိ၊ ၂၊ ၁၃၂။)

- ၁။ တစ်ခုသောဘဝ၌ အကျုံးဝင်သော ခန္ဓာတို့၏ ရင့်ရော်ဟောင်းမြင်းသည်၏ အဖြစ်ဟူသော
ရင့်ကျက်ခြင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊
- ၂။ သေခြင်း = ပျက်ခြင်းမရဏသို့ ကပ်၍ဆောင်ခြင်း . . . (ကိစ္စ) ရသာ၊
- ၃။ အရွယ်ကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကို ပျက်ဆီးတတ်သောသဘောတရား . . . ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊
= ကောင်းသောအရွယ်၏ ပျက်စီးကြောင်းသဘောတရား . . . ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊
- ၄။ (ဇာတိ) . . . ပဒဋ္ဌာန်။

၁၂။ မရဏ (ခ)

- ၁။ စုတိလက္ခဏံ မရဏံ၊
  - ၂။ ဝိယောဂရသံ၊
  - ၃။ ဝိပွဝါသပစ္စုပဋ္ဌာနံ။
  - ၄။ (ဇာတိပဒဋ္ဌာနံ။)
- (အဘိဋ္ဌ၊ ၂၊ ၉၅။ ဝိသုဒ္ဓိ၊ ၂၊ ၁၃၃။)

- ၁။ တစ်ခုသောဘဝဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော ခန္ဓာအစဉ်၏ ရွေ့လျော့ခြင်းသဘော ပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှ ရွေ့လျော့ခြင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊
- ၂။ (က) ပြည့်စုံသော ဘဝခန္ဓာတို့နှင့် ကင်းခြင်း = ကင်းစေခြင်း . . . (ကိစ္စ) ရသ၊
(ခ) တစ်နည်း - ဘဝခန္ဓာတို့နှင့် ကွေကွင်းရခြင်းနှင့်ပြည့်စုံခြင်း . . . (သမ္ပတ္တိ) ရသ၊
- ၃။ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှ = ရောက်ဆဲ ဂတိမှ ကွေကွင်းရခြင်းသဘောတရား . . . ပစ္စုပ္ပန်၊
- ၄။ (ဇာတိ) . . . ပဒဋ္ဌာန်။

သောက

- ၁။ အန္တော နိဇ္ဈာနလက္ခဏော သောကော။
- ၂။ စေတသော ပရိနိဇ္ဈာယနရသော၊
- ၃။ အနုသောစနပစ္စုပ္ပန်နော။
(အဘိဋ္ဌ၊ ၂၊ ၉၇။ ဝိသုဒ္ဓိ၊ ၂၊ ၁၃၄။)

- ၁။ အတွင်း၌ လောင်မြိုက်ခြင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊
တစ်နည်း- စိတ်၏ ပူပန်ခြင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊
- ၂။ စိတ်ကို ထက်ဝန်းကျင် လောင်မြိုက်ခြင်း . . . (ကိစ္စ) ရသ၊
- ၃။ ဉာတိဗျသန စသည်တို့အားလျော်စွာ၊ ထိုဂုဏ် အပြစ်တို့ အားလျော်စွာ အဖန်ဖန် စိုးရိမ်ခြင်း ဝမ်းနည်းခြင်း သဘောတရား . . . ပစ္စုပ္ပန်၊
- ၄။ (တွေ့ထိအပ်သော ဉာတိဗျသနစသော တစ်မျိုးမျိုးသောအနိဋ္ဌာရုံ) . . . ပဒဋ္ဌာန်။

ပရိဒေဝ

- ၁။ လာလပ္ပနလက္ခဏော ပရိဒေဝေါ။
- ၂။ ဂုဏဒေါသပရိကိတ္တနရသော၊
- ၃။ သမ္ဘမပစ္စုပ္ပန်နော။
(အဘိဋ္ဌ၊ ၂၊ ၉၈။ ဝိသုဒ္ဓိ၊ ၂၊ ၁၃၄။)

- ၁။ အဖန်ဖန် ဝိုင်းကြွေးမြည်တမ်းခြင်း = ပြောဆိုခြင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊
- ၂။ ဂုဏ် အပြစ်တို့ကို ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်း . . . (ကိစ္စ) ရသ၊
- ၃။ ပရိဒေဝ ကိန်းဝပ်ရာ သတ္တဝါ၏ သို့မဟုတ် စိတ်၏ မရပ်မတည် ချာချာလည်ကြောင်း သဘောတရား . . . (ဥပဋ္ဌာနကာရ) ပစ္စုပ္ပန်၊
တစ်နည်း - စိတ်ဝေနေောက် မူးလည်ခြင်း အကျိုးကိုဖြစ်စေတတ်၏ . . . (ဖလ) ပစ္စုပ္ပန်၊
- ၄။ (တွေ့ထိအပ်သော ဉာတိဗျသနစသော တစ်မျိုးမျိုးသောအနိဋ္ဌာရုံ) . . . ပဒဋ္ဌာန်။

ဒုက္ခ (ကာယိကဒုက္ခ)

ဒုက္ခ နာမ ကာယိကံ ဒုက္ခံ။

- ၁။ တံ ကာယပိဋနုလက္ခဏံ၊
- ၂။ ဒုပ္ပညာနံ ဒေါမနဿကရဏရသံ၊
- ၃။ ကာယိကာဗာပေစ္စပဋ္ဌာနံ။

(ဝိသုဒ္ဓိ၊ ၂၊ ၁၃၄။)

ကိုယ်၌ဖြစ်သော ဒုက္ခသဟဂုတ် ကာယဝိညာဏ်နှင့် ယှဉ်သော ဝေဒနာသည် ဒုက္ခ မည်၏။

- ၁။ ကိုယ်ကို နှိပ်စက်ခြင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊
- ၂။ ပညာမဲ့တို့၏ စိတ်နှလုံး မသာယာခြင်းကို ပြုခြင်း . . . (ကိစ္စ) ရသ၊
- ၃။ ကိုယ်၌ မှီသော နာကျင်မှုသဘောတရား . . . ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊
- ၄။ (ယင်းဒုက္ခကို ဖြစ်စေတတ်သော အနိဋ္ဌာရုံ) . . . ပဒဋ္ဌာန်။

ဒေါမနဿ (= စေတသိကဒုက္ခ)
 ဒေါမနဿံ နာမ မာနသံ ဒုက္ခ။

- ၁။ တံ စိတ္တပိဋနုလက္ခဏံ၊
- ၂။ မနောဝိယာတရသံ၊
- ၃။ မာနသဗျာဓိပစ္စုပဋ္ဌာနံ။

(ဝိသုဒ္ဓိ၊ ၂၊ ၁၃၅။)

တရားကိုယ်မှာ ဒေါမနဿဝေဒနာပင် ဖြစ်သည်။ စိတ်ဆင်းရဲခြင်းတည်း။

- ၁။ စိတ်ကို နှိပ်စက်ခြင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊
- ၂။ ဗျာပါဒ= ဒေါသနှင့် ယှဉ်သည်၏ အစွမ်းဖြင့် စိတ်ကို ညှဉ်းဆဲခြင်း . . . (ကိစ္စ) ရသ၊
- ၃။ စိတ်နှလုံး၌ မှီသော အနာရောဂါ . . . ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊
- ၄။ (ယင်းဒေါမနဿကို ဖြစ်စေသော အနိဋ္ဌာရုံ) . . . ပဒဋ္ဌာန်။

ဥပါယာသ

ဥပါယာသော နာမ ဉာတိဗျသနာဟိ ဖုဋ္ဌဿ အဓိမတ္တစေတောဒုက္ခပုဘာဝိတော ဒေါသောယေဝ၊
 သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္နော ဧကော ဓမ္မောတိ ဧကေ။ (ဝိသုဒ္ဓိ၊ ၂၊ ၁၃၅။)

- ၁။ စိတ္တပရိဟနလက္ခဏော ဥပါယာသော။ (ဝိသုဒ္ဓိ၊ ၂၊ ၁၃၅။)
- ဗျာသတ္တိလက္ခဏော၊ (အဘိ၊ ၄၊ ၂၊ ၉၉။)
- ၂။ နိတ္ထုနနရသော၊
- ၃။ ဝိသာဒပစ္စုပဋ္ဌာနော။

(အဘိ၊ ၄၊ ၂၊ ၉၉။ ဝိသုဒ္ဓိ၊ ၂၊ ၁၃၅။)

ဉာတိဗျသန စသည်တို့သည် တွေ့ထိအပ်သော သတ္တဝါ၏ လွန်ကဲသောစိတ်ဆင်းရဲခြင်းသည် ဖြစ်စေအပ်သော ဒေါသသည်ပင်လျှင် ဥပါယာသမည်၏။ (ဒေါမနဿဝေဒနာမဟုတ် ဟူလိုသည်။) သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ အကျုံးဝင်သော အကုသိုလ်စေတသိက် (၁၄)လုံးမှ တစ်မျိုးသော တစ်ခုသော စေတသိက်ဟု ဧကေဆရာတို့က ဆိုကြ၏။

(ဝိသုဒ္ဓိ၊ ၂၊ ၁၃၅။)

- ၁။ စိတ်ကို ထက်ဝန်းကျင်မှ လောင်ခြင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊
တစ်နည်း - ဉာတိဗျသန စသည်တို့၌ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန်ငြိကပ်ခြင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊
- ၂။ ညည်းတွားခြင်းကို ပြုခြင်း . . . (ကိစ္စ) ရသ၊
တစ်နည်း - ညည်းတွားခြင်းလျှင် ပြည့်စုံခြင်း . . . (သမ္ပတ္တိ) ရသ၊
- ၃။ ဉာတိဗျသန စသော အာရုံ၌ ကိုယ်စိတ်တို့ကို နှစ်မြုပ်စေတတ်သော
သဘောတရား . . . (ဥပဋ္ဌာနာကာရ) ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊
တစ်နည်း - ဉာတိဗျသန စသော အာရုံ၌ ကိုယ်စိတ်၏နှစ်မြုပ်ခြင်းကို
ဖြစ်စေတတ်၏ . . . (ဖလ)ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊
- ၄။ (တွေ့ထိအပ်သော ဉာတိဗျသနစသော တစ်မျိုးမျိုးသောအနိဋ္ဌာရုံ) . . . ပဒဋ္ဌာန်။

အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓ သန္တာန်နှစ်ပါးလုံး၌ . . .

- ၁။ ရုပ်သက်သက်ကို သိမ်းဆည်းခြင်း (ရူပပရိဂ္ဂဟ)
- ၂။ နာမ်သက်သက်ကို သိမ်းဆည်းခြင်း (အရူပပရိဂ္ဂဟ)
- ၃။ ရုပ်နာမ်ကို သိမ်းဆည်းခြင်း (ရူပါရူပပရိဂ္ဂဟ)
- ၄။ ရုပ်နာမ်ကို ပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်း (နာမရူပဝဝတ္ထာန)
- ၅။ ပစ္စုပဋ္ဌာန်ခန္ဓာငါးပါး၏ အကြောင်းတရားတို့ကို သိမ်းဆည်းခြင်း (ပစ္စယပရိဂ္ဂဟ)
- ၆။ အတိတ် အနာဂတ် ခန္ဓာတို့၏အကြောင်းတရားတို့ကို သိမ်းဆည်းခြင်း (အဒ္ဓါပရိဂ္ဂဟ)

ဤလုပ်ငန်းရပ်တို့ကို တစ်ဖန် ပြန်၍ ပြုလုပ်ပါ။ ဝိပဿနာအတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။
တစ်ဖန် . . .

ယံ ကိစ္စိ ရူပံ အတီတာနာဂတပစ္စုပုံ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ သြဋ္ဌာရိကံ ဝါ သုခုမံ ဝါ ဟီနံ ဝါ
ပဏီတံ ဝါ ယံ ဒုရေ သန္တိကေ ဝါ။ သဗ္ဗံ ရူပံ “နေတံ မမာ နေသောဟမသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာ”တံ
ဝေမေတံ ယထာဘူတံ သမ္ပပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။
(သ၊ ၂၊ ၅၆။)

ဤသို့စသည့် အနတ္တလက္ခဏာသုတ္တန် စသော ထိုထိုဒေသနာတော်တို့နှင့်အညီ
ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်သည် - အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊ အဇ္ဈတ္တ၊ ဗဟိဒ္ဓါ၊ သြဋ္ဌာရိက၊ သုခုမ၊ ဟီန၊
ပဏီတ၊ ဒုရ၊ သန္တိက - ဟူသော (၁၁)မျိုး-သော အခြင်းအရာအားဖြင့် တည်နေကြသည့်
ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး = ဒုက္ခ-သစ္စာတရားတို့ကို အနိစ္စဟု ဒုက္ခဟု အနတ္တဟု လက္ခဏာရေးသုံးတန်တင်ကာ
ဝိပဿနာရူပာသုံးသပ်ရမည် ဖြစ်သည့်အတွက် မိမိရှုနိုင်သမျှ အတိတ်အဆက်ဆက်မှသည် ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊
ပစ္စုပဋ္ဌာန်မှသည် အနာဂတ်ဆုံးသည်အထိ အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓါသန္တာန်နှစ်မျိုးလုံးတို့၌ -

- ၁။ ရုပ်သက်သက်ကို သိမ်းဆည်းခြင်း (အတိတ်မှ အနာဂတ်အထိ)
- ၂။ နာမ်သက်သက်ကို သိမ်းဆည်းခြင်း ။
- ၃။ ရုပ်နာမ်ကို သိမ်းဆည်းခြင်း ။
- ၄။ ရုပ်နာမ်ကို ပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်း ။
- ၅။ အကြောင်းတရား အကျိုးတရားတို့ကို သိမ်းဆည်းခြင်း ။

လောဘ
လုပ္ပန္နိ တေန သယံ ဝါ လုပ္ပတိ၊ လုပ္ပန္နမတ္တမေဝ ဝါ တန္တိ လောဘော။

၁။ လောဘော အာရမ္မဏဏဂ္ဂဟဏလက္ခဏော မက္ခဋ္ဌာလေပေါ ဝိယိယိယ၊

၂။ အဘိသင်္ဂရသော တတ္တကပါလေ ခိတတ္တမံသပေသိ ဝိယ၊

၃။ အပရစ္စာဂပစ္စုပဋ္ဌာနော တေလဉ္စနရာဂေါ ဝိယ၊

၄။ သံယောဇနိယမဓမ္မေသသု အသာဒဒဿနပဒဋ္ဌာနော။

သော တဏှာနဒီဘာဝေန ဝမ္မမာနော သီယသောတာ နဒီ ဝိယ မဟာသမုဒ္ဒံ
အပါယမေဝ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆတီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

(အဘိဋ္ဌ၊ ၁၊ ၂၉၁။ ဝိသုဒ္ဓိ၊ ၂၊ ၉၈။)

သမ္ပယုတ်တရားတို့၏ အာရုံကို လိုလားတပ်မက်တတ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော

သဘောတရားသည် လောဘ မည်၏။

တစ်နည်း - မိမိကိုယ်တိုင်အာရုံကို လိုလားတပ်မက်တတ်သော သဘောတရားသည် လောဘ မည်၏။

တစ်နည်း - အာရုံကို လိုလားတပ်မက်ခြင်းမျှသာဖြစ်သော သဘောတရား
သည် လောဘ မည်၏။

၁။ မျောက်နွဲ့စေးကဲ့သို့ အာရုံကို ငါ့ဟာဟူ၍ စွဲယူခြင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊

၂။ လောလောပူသော အိုးကင်း၌ ပစ်ချအပ်သော အသားတစ်ကဲ့သို့အာရုံ၌ အလွန်ငြိကပ်ခြင်း . . .
(ကိစ္စ)ရသ၊

၃။ အဝတ်၌ စွန်းထင်းနေသော ဆီမင်၏ တပ်စွဲခြင်းကဲ့သို့ အာရုံကိုမစွန့်လွှတ်နိုင်ခြင်း သဘောတရား
. . . ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊

၄။ သံယောဇဉ်ဖြစ်ရာ အာရုံတရားတို့၌ သာယာဖွယ်သုဘဟု ရှုမြင်တတ်သော ဒိဋ္ဌိ . . . ပဒဋ္ဌာန်။

ဒေါသ

ဒုဿန္တိ တေန သယံ ဝါ ဒုဿတိ၊ ဒုဿနမတ္တမေဝ ဝါ တန္တိ ဒေါသော။

၁။ ဒေါသော စက္ကိက္ကလက္ခဏော ပဟဋ္ဌာသီဝိသော ဝိယ၊

၂။ (က) ဝိသသပ္ပနရသော ဝိသနိပါတော ဝိယ၊

(ခ) အတ္တနော နိဿဟနရသော ဝါ ဒါဝဂ္ဂိ ဝိယ၊

၃။ ဒုဿနပစ္စုပဋ္ဌာနော (=ဒုဿနပစ္စုပဋ္ဌာနော) လဒ္ဓေါကာသော ဝိယ သပတ္တော၊

၄။ အာယာဝတ္ထုဒဋ္ဌာနော၊ ဝိသသံသဋ္ဌပူတိမုတ္တံ ဝိယ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

(အဘိဋ္ဌ၊ ၁၊ ၂၉၈။ ဝိသုဒ္ဓိ၊ ၂၊ ၁၀၀။)

၁။ ဒေါသ - သမ္ပယုတ်တရားတို့၏ ပျက်စီးကြောင်းဖြစ်သော သဘော

တရားသည် ဒေါသ မည်၏။ တစ်နည်း - သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ဖျက်ဆီး
ကြောင်းဖြစ်သော သဘောတရားသည် ဒေါသ မည်၏။ ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါးကို
သို့မဟုတ် မိမိ သူတစ်ပါး နှစ်ဦးသားကို သမ္ပယုတ်တရားတို့ကလည်း ဖျက်
ဆီး၏။ ဒေါသကလည်း ဖျက်ဆီး၏။ သမ္ပယုတ်တရားတို့၏ ပျက်စီးခြင်းမှာ
ဒေါသကြောင့် ပျက်စီးရသဖြင့် ဒေါသသည် သမ္ပယုတ်တရားတို့၏ ပျက်စီး
ကြောင်း သဘောတရားလည်း ဖြစ်၏။ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ပျက်စီးအောင်
ဖျက်ဆီးခြင်းမှာလည်း ဒေါသကြောင့်သာ ဖျက်ဆီးသဖြင့် ဒေါသသည် သမ္ပ-
ယုတ်တရားတို့ကို ဖျက်ဆီးကြောင်းသဘောတရားလည်း ဖြစ်ပေသည်။

၂။ တစ်နည်း - မိမိဒေါသ ကိုယ်တိုင်ကလည်း ပျက်စီးတတ်သောသဘော
တရား ဖြစ်သောကြောင့် ဒေါသ မည်၏။ တစ်နည်း - မိမိငြိသ ကိုယ်တိုင်
ကလည်း ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါးကို သို့မဟုတ် မိမိ သူတစ်ပါး နှစ်ဦးသားကို ဖျက်
ဆီးတတ်သောသဘော ဖြစ်သောကြောင့်လည်း ဒေါသ မည်၏။

၃။ တစ်နည်း - ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါးတို့၏ ပျက်စီးခြင်းသဘောမျှသည် သို့မ
ဟုတ် မိမိ သူတစ်ပါး နှစ်ဦးသားတို့၏ ပျက်စီးခြင်းသဘောမျှသည် ဒေါသ
မည်၏။

ထိုဒေါသ၏ လက္ခဏာ ရသ စသည်မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်၏။

၁။ (က) စိတ် (= ကိုယ်+စိတ်) ရုန်းရင်း ခက်ထန်ကြမ်းတမ်းခြင်း
သဘော . . . လက္ခဏာ၊

(ခ) ခက်ထန်ကြမ်းတမ်းသော ကိုယ် စိတ်

ဖြစ်ကြောင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊

(တုတ် လှံကန်ဖြင့် အပုတ်ခတ်ခံရသော မြွေဟောက်ကဲ့သို့ မှတ်ပါ။)

၂။ (က) မြွေဆိပ်တက်သကဲ့သို့ မိမိကိုယ်ကို ဖောက်ပြန်

တုန်လှုပ်စေခြင်း . . . (ကိစ္စ) ရသ၊

(ခ) တစ်နည်း - မြွေဆိပ်တက်သကဲ့သို့ ကိုယ်၏ ဖောက်ပြန်

တုန်လှုပ်ခြင်း . . . (သမ္ပတ္တိ) ရသ၊

(ဂ) တောမီးကဲ့သို့ မိမိ (=ဒေါသ)၏ မှီရာ ဟယဝတ္ထုကို

(ဝါ) ကိုယ်စိတ်ကို ပြင်းစွာ လောင်ကျွမ်းခြင်း . . . (ကိစ္စ) ရသ၊

၃။ ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါးကို, တစ်နည်း မိမိ သူတစ်ပါး နှစ်ဦးသားတို့၏

အကျိုးစီးပွားကို ဖျက်ဆီးတတ်သောသဘောတရား . . . ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊

(အခွင့်အလမ်း သာနေသော ရန်သူကဲ့သို့ မှတ်ပါ။)

၄။ ရန်ငြိုးဖွဲ့ကြောင်း အာဃာတဝတ္ထု (၉)ပါး,

သို့မဟုတ် (၁၀)ပါး . . . ပဒဋ္ဌာန်။

အဆိပ်နှင့် ရောနှောနေသော ကျင်ငယ်ပုပ်ကဲ့သို့ မှတ်ပါ။

၁။ မောဟ

၁။ မောဟော စိတ္တဿ အန္ဓဘဘာဝလက္ခဏော၊ အညာဏလက္ခဏော ဝါ။

၂။ အသမ္ပဋ္ဌိဝေဓရသော၊ အာရမ္မဏသဘာဝတ္ထာဒနရသော ဝါ။

၃။ အသမ္မာပဋိပတ္တိပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ အန္ဓကာရပစ္စုပဋ္ဌာနော ဝါ။

၄။ အယောနိသော မနုသိကာရ ပဋ္ဌာနော။

သဗ္ဗာကုသလာနံ မူလန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

(အဘိဋ္ဌ၊ ၁၊ ၂၉၁။ ဝိသုဒ္ဓိ၊ ၂၊ ၉၈။)

၁။ (က) စိတ်၏ ပရမတ္ထဓမ္မ သဘာဝမှန်ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိ

မမြင်နိုင်ခြင်းဟူသော ပညာမျက်စိကာဏ်းသည်၏

အဖြစ်ဟူသောသဘော၊ တစ်နည်း - ပညာမျက်စိ

ကာဏ်းသောစိတ် ဖြစ်ကြောင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊

(ခ) တစ်နည်း - ဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်ခြင်းသဘော

= ပရမတ္ထဓမ္မ သဘာဝမှန်ကို အမှန်အတိုင်း မထွင်းဖောက်

မသိမမြင်ခြင်းသဘော . . . လက္ခဏာ၊

၂။ (က) ပရမတ္ထဓမ္မ သဘာဝမှန်ကို = အာရုံ၏ သဘောမှန်ကို

ကောင်းစွာ ထွင်းဖောက်၍ သိခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်သည်၏

အဖြစ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်း . . . (သမ္ပတ္တိ) ရသ၊

(ခ) တစ်နည်း - ပရမတ္ထဓမ္မအာရုံ၏ သဘောမှန်ကို

ဖုံးလွှမ်းခြင်း . . . (ကိစ္စ) ရသ၊

၃။ (က) မသင့်မလျော် မတော်မမှန်သော ပဋိပတ်ကျင့်စဉ်ကို ဖြစ်စေ

တတ်သော သဘောတရား၊ တစ်နည်း - ကောင်းမန်

မှန်ကန်စွာ မကျင့်ခြင်းတည်းဟူသော အကျိုးကို

ဖြစ်စေတတ်သော သဘောတရား . . . (ဖလ) ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊

တစ်နည်း - သမ္မာပဋိပတ်ကျင့်စဉ်၏

ဆန့်ကျင်ဘက်သဘောတရား . . . (ဥပဋ္ဌာနာကာရ) ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊

(ခ) တစ်နည်း - ပညာမျက်စိကာဏ်းအောင်

ပြုတတ်သောသဘောတရား . . . (ဥပဋ္ဌာနာကာရ) ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊

၄။ အယောနိသောမနသိကာရ = အာရုံကို (= ပရမတ္ထအာရုံကို)

နိစ္စ-သုခ-အတ္တ-သုဘ စသည်ဖြင့် နှလုံးသွင်းမှားမှု . . . ပဒဋ္ဌာန်။

ဓမ္မသသဘာဝသ ယာထာဝတော အဒဿနံ စိတ္တဿ အန္ဓဘာဝေါ။

(မဟာဋီ၊ ၂၊ ၁၄၉။)

ပရမတ္ထဓမ္မသဘာဝကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ပရမတ်သို့ဆိုက်အောင် သိခြင်း သဘောကား ပညာတည်း။ ထိုပညာမျက်စိ မရှိသော ပညာမျက်စိ ကာဏ်း နေသော စိတ်ဓာတ် ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း၏ အကြောင်းရင်းမှာ မောဟတည်း။

၁။ ပရမတ္ထဓမ္မသဘာဝအာရုံ၌ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို တွေ့ဝေစေတတ် သော သမ္ပယုတ်တရားတို့၏ တွေ့ဝေကြောင်းဖြစ်သော သဘောတရား သည်၊

၂။ တစ်နည်း - ပရမတ္ထဓမ္မအာရုံ၌ မိမိကိုယ်တိုင်လည်း တွေ့ဝေတတ်သော သဘောတရားသည်၊

၃။ တစ်နည်း - ပရမတ္ထဓမ္မအာရုံ၌ တွေ့ဝေခြင်းမျှဖြစ်သော သဘော တရားသည် မောဟ မည်၏။

ဤ၌ တွေ့ဝေခြင်းဟူသည် အာရုံ၏ သဘောမှန်ကို = ပရမတ္ထဓမ္မ အာရုံ၏ ပရမတ္ထဓမ္မ သဘာဝမှန်ကို မသိခြင်းပင်တည်း။ တစ်နည်း - ဉာဏ် သည် ပရမတ္ထဓမ္မ သဘာဝမှန်ကို သိသော်လည်း မောဟကား ထိုအမှန်ကို မသိဘဲ ထိုပရမတ္ထ သဘာဝမှန်များကို ပြောင်းပြန်လှန်၍ နိစ္စ သုခ အတ္တ သုဘ စသည်ဖြင့် အသိမှားလေသည်။ ယောက်ျား မိန်းမ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ လူ နတ် ဗြဟ္မာ အသက်ကောင် လိပ်ပြာကောင် ဝိညာဏ်ကောင် အတ္တကောင်

စသည်ဖြင့် အသိမှားလေသည်။ ထို့ကြောင့် ဉာဏ်၏ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ခြင်း
သဘောတရားသည် မောဟ၏ သဘာဝလက္ခဏာပင် ဖြစ်သည်။

(ဖားအောက်တောရ ဆရာတော်ကြီး)

=====

- ခန္ဓာ (၅) ပါး   ရူပက္ခန္ဓာ - ဖောက်ပြန်မှု သဘောတရားအစု (ရုပ်- ၂၈ပါး)
- ဝေဒနက္ခန္ဓာ - ကောင်း မကောင်း ခံစားမှု သဘောတရားအစု(ဝေဒနာ)
- သညာက္ခန္ဓာ - မှတ်သားမှုသဘောတရားအစု(သညာ)
- သင်္ခါရက္ခန္ဓာ - ပြုပြင်မှုသဘောတရားအစု(စေတသိက်-၅၀)
- ဝိညာဏက္ခန္ဓာ- သိမှု သဘောတရားအစု(စိတ်)

ထို ခန္ဓာ(၅) ပါး အပေါင်းအစုကိုပင် ငါ သူတပါး ယောက်ျား မိန်းမ ကလေး လူကြီး ရဟန်း
ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်သမုတ်ထားကြသည်။

အာယတန (၁၂) ပါး
အတွင်း အာယတန ၆ပါး

(အခံဓာတ် ၆ပါး)

- ၁။ စက္ခု - မျက်စေ့အကြည်
- ၂။ သောတ - နားအကြည်
- ၃။ ယာန - နှာခေါင်း အကြည်
- ၄။ ဇိဝှါ - လျှာအကြည်
- ၅။ ကာယ - ကိုယ်အကြည်
- ၆။ မန - စိတ် (ဘဝင်စိတ်)

အပြင်အာယတန ၆ ပါး
(အတိုက်ဓာတ် ၆ပါး)
၇။ ရူပ - အဆင်း

- ၈။ သဒ္ဒါ - အသံ
- ၉။ ဂန္ဓ - အနံ့
- ၁၀။ ရသ - အရသာ
- ၁၁။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗ - တွေ့ထိစရာ
- ၁၂။ ဓမ္မ - ကြံတွေးစရာ။ ။

အပွင့်ဓာတ် (၆)ပါး

- ၁။ မြင်စိတ်
- ၂။ ကြားစိတ်
- ၃။ နံစိတ်
- ၄။ စားစိတ်
- ၅။ ယား နှာ ကောင်းစိတ်
- ၆။ တွေးတောစိတ်

သစ္စာ (၄)ပါး

- ၁။ ဒုက္ခသစ္စာ (ဆင်းရဲအမှန်တရား)
- ၂။ သမုဒယသစ္စာ (ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်းအမှန်တရား)
- ၃။ နိရောဓသစ္စာ (ဆင်းရဲချုပ်ရာအမှန်တရား)
- ၄။ မဂ္ဂသစ္စာ (ဆင်းရဲချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်မှန်တရား)

မဂ္ဂင်(၈)ပါး

လောကီမဂ္ဂင်

-
- (၁) သမ္မာဒိဋ္ဌိ - ကောင်းသော အယူ
  - (၂) သမ္မာသင်္ကပ္ပ - ကောင်းသော အကြံ
  - (၃) သမ္မာဝါစာ - ကောင်းသော စကား
  - (၄) သမ္မာကမ္မန္တ - ကောင်းသော အလုပ်
  - (၅) သမ္မာအာဇီဝ - ကောင်းသော အသက်မွေးမှု
  - (၆) သမ္မာဝါယမ - ကောင်းသော လုံ့လ
  - (၇) သမ္မာသတိ - ကောင်းသော အောက်မေ့မှု
  - (၈) သမ္မာသမာဓိ - ကောင်းသော တည်ကြည်မှု

လောကုတ္တရာ မဂ္ဂင်

-
- (၁) သမ္မာဒိဋ္ဌိ - မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သော အယူ
  - (၂) သမ္မာသင်္ကပ္ပ - မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သော အကြံ
  - (၃) သမ္မာဝါစာ - မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သော စကား

- (၄) သမ္မာကမ္မန္တ -မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သော အလုပ်
- (၅) သမ္မာအာဇီဝ -မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သော အသက်မွေးမှု
- (၆) သမ္မာဝါယမ -မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သော လုံ့လ
- (၇) သမ္မာသတိ -မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သော အောက်မေ့မှု
- (၈) သမ္မာသမာဓိ -မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု

စိတ္တာနုပဿနာရှုပွားနည်း

- ၁။ မြင်စိတ်
- ၂။ ကြားစိတ်
- ၃။ နံစိတ်
- ၄။ စားစိတ်
- ၅။ ယား နှာ ကောင်းစိတ်
- အပြင်ဧည့်သည်စိတ် ၅ ခု

- ၁။ လောဘစိတ်
- ၂။ ဒေါသစိတ်
- ၃။ မောဟစိတ်
- ၄။ အလောဘစိတ်
- ၅။ အဒေါသစိတ်
- ၆။ အမောဟစိတ်
- အတွင်းဧည့်သည်စိတ် (၆)ခု

- ၁။ လေကိုထုတ်သောစိတ်
- ၂။ လေကိုသွင်းသောစိတ်
- ၃။ အိမ်သည်စိတ် ၂ ခု

ရှုပွားပုံရှုနည်းစနစ်မှာ- အိမ်သည်စိတ် (၂)ခုကို အရင်းခံထား၍ မည်သည့်စိတ်ပေါ်ပေါ်၊ ပေါ်တိုင်းပေါ်တိုင်းဖြစ်ပျက် မလွတ်အောင် ရှုရမည်ဖြစ်ပါသည်။

ဝေဒနာနုပဿနာရှုနည်း

စိတ်နှင့်ဝေဒနာသည် ဖြစ်အတူ သဟဇာတ တရားများဖြစ်သည်။

အပြင်ဧည့်သည်သည် ဝေဒနာ ၆ ခု

- ၁။ ဥပေက္ခာဝေဒနာသည် မျက်လုံးမှာ ပေါ်သည်။
- ၂။ ဥပေက္ခာဝေဒနာသည် နားမှာ ပေါ်သည်။
- ၃။ ဥပေက္ခာဝေဒနာသည် နှာခေါင်းမှာ ပေါ်သည်။
- ၄။ ဥပေက္ခာဝေဒနာသည် လျှာမှာ ပေါ်သည်။
- ၅။ သုခ ဝေဒနာသည် ကိုယ်ပေါ်မှာ ပေါ်သည်။

၆။ ဒုက္ခ ဝေဒနာသည် ကိုယ်ပေါ်မှာ ပေါ်သည်။
အထက်ပါ ဝေဒနာများကို အပြင် ဧည့်သည်(၆)ခုဟု ခေါ်သည်။

အတွင်းဧည့်သည် ဝေဒနာ (၃)ခု

- ၁။ သောမနဿ ဝေဒနာသည် စိတ်မှာ ပေါ်သည်။
- ၂။ ဒေါမနဿ ဝေဒနာသည် စိတ်မှာ ပေါ်သည်။
- ၃။ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာသည် စိတ်မှာ ပေါ်သည်။

အိမ်သည် ဝေဒနာ(၃)ခု

- ၁။ သားရေး၊သမီးရေး၊ စီးပွားရေးမှစ၍ အရပ်ရပ် အဆင်ပြေနေသောအခါ (ဝင်လေ-ထွက်လေကို)သောမနဿ ဝေဒနာနှင့်ရှုရှိုက်နေသည်။
  - ၂။ သားရေး၊သမီးရေး၊ စီးပွားရေးမှစ၍ အရပ်ရပ် အဆင်ပြေနေသောအခါ (ဝင်လေ-ထွက်လေကို)ဒေါမနဿ ဝေဒနာနှင့်ရှုရှိုက်နေသည်။
  - ၃။ တစ်ခါတရံ(ဝင်လေ-ထွက်လေကို) သောမနဿလည်းမဟုတ် ဒေါမနဿလည်း မဟုတ်၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာနှင့် အမှတ်မထင် ရှုရှိုက်နေသည်။
- အထက်ပါ ဝေဒနာများကို ရှုရှိုက်နေသည်။

ဝေဒနာနုပဿနာ ရှုရာ၌ ပေါ်သည့်အချိန်၊ ပေါ်သည့်နေရာကို စောင့်၍ ရှုရမည်ဖြစ်သည်။
ဝေဒနာ သည် ဒွါရ(၆)ပေါက်၌ အမြဲဖြစ်နေသည်။ အဖြစ်သည့်အခါမရှိ၊ ဖဿ ဖြစ်တိုင်း ဝေဒနာ ဖြစ်သည်။ ဝေဒနာကို

ရှုရာ၌ နာကျင်မှု ဝေဒနာမဟုတ်ပါ။ နာမှု ကျင်မှု မခံသာသည့် ဝေဒနာရှိသလို၊ နာမှု ကျင်မှု ပျောက်ကင်းပြီး ခံသာသည့် ဝေဒနာလည်း ရှိသည်။ ခံသာသည် လည်းမဟုတ်၊ မခံသာသည်မဟုတ်၊ အလယ်အလတ် အမှတ်မဲ့ ခံစားမှု ဝေဒနာမျိုးလည်း ရှိသည်။ စိတ်နှင့် ဝေဒနာသည် သဟဇာတ တရားဖြစ်၍ စိတ်ဖြစ်တိုင်း ဝေဒနာဖြစ်သည်။

ဝေဒနာသည် ပေါ်လည်းပေါ်သည်၊ ပျက်လည်းပျက်သည်၊ ဝေဒနာနှင့် ငါ- မရောစေနှင့်၊ ဝေဒနာခွါ၍ အနိစ္စ မြင်အောင်ကြည့် ၊ အနိစ္စတွေ့မှ လမ်းမှန်ကျမည်။
(ဤကား အကျဉ်းသိရုံမျှသာ ဖြစ်သည်။)

နောက်ဆက်တွဲ ကျက်မှတ်စရာ လေ့လာစရာများ
ဝိပဿနာလုပ်ငန်းခွင်သုံး ကျက်မှတ်စရာများ

ဩကာသ ဘုရားကန်တော့

ဩကာသ၊ ဩကာသ၊ ဩကာသ၊ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ၊ သဗ္ဗဒေါသ ခပ်သိမ်းသော အပြစ်တို့ကို ပျောက်ပါစေခြင်း အကျိုးငှာ ပထမ၊ ဒုတိယ၊ တတိယ၊ တစ်ကြိမ်၊နှစ်ကြိမ်၊ သုံးကြိမ်မြောက်အောင် ဘုရားရတနာ၊ တရားရတနာ၊ သံဃာရတနာ ဤရတနာမြတ်သုံးပါးနှင့်တကွ မိဘဆရာသမားတို့အား ရိုသေမြတ်နိုး၊ လက်စုံမိုး၍ ရှိခိုးပူဇော်ဖူးမျှော်မာန်လျှော့ ကန်တော့ပါ၏ အရှင်ဘုရား။

ကန်တော့ရသော ကောင်းမှုကံ စေတနာတို့ကြောင့် တပည့်တော်တို့အားထုတ်ဆဲဖြစ်သော
ဝိပဿနာဉာဏ်သည် လျှင်မြန်စွာ မဂ်ဉာဏ်သို့ ကျေးဇူးပြု၍ နိဗ္ဗာန်သို့မျက်မှောက်ပြုရပါလို၏
အရှင်ဘုရား။ (အလုပ်စဉ် အတိုင်းကျင့်ကြံအားထုတ်ပါမည်အရှင်ဘုရား။)

ရှစ်ပါးသီလ ဆောက်တည်ရန်
အဟံ ဘန္တေ တိသရဏေန သဟ အဋ္ဌင်္ဂိ သမန္နာဂတံ ဥပေါသထသီလံ ဓမ္မယာစာမိ အနုဂ္ဂဟံ
ကတ္တာ သီလံဒေထ မေဘန္တေ ။

ဒုတိယမ္ပိ အဟံ ဘန္တေ တိသရဏေန သဟ အဋ္ဌင်္ဂိ သမန္နာဂတံ ဥပေါသထသီလံ ဓမ္မယာစာမိ
အနုဂ္ဂဟံ ကတ္တာ သီလံဒေထ မေဘန္တေ ။

တတိယမ္ပိ အဟံ ဘန္တေ တိသရဏေန သဟ အဋ္ဌင်္ဂိ သမန္နာဂတံ ဥပေါသထသီလံ ဓမ္မယာစာမိ
အနုဂ္ဂဟံ ကတ္တာ သီလံဒေထ မေဘန္တေ ။

အာမ ဘန္တေ ပါ၏ ဘုရား ။

ဘုရား ရှိခိုးခြင်း

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။(၃)ကြိမ်။

သရဏဂုံ ဆောက်တည်ခြင်း

ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ။

ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ။

သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ။

ဒုတိယမ္ပိ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ။

ဒုတိယမ္ပိ ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ။

ဒုတိယမ္ပိ သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ။

တတိယမ္ပိ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ။

တတိယမ္ပိ ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ။

တတိယမ္ပိ သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ။

အာမ ဘန္တေ ပါ အရှင်ဘုရား ။

ရှစ်ပါးသီလ ဆောက်တည်ခြင်း

၁။ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ ။

၂။ အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ ။

၃။ အဗြဟ္မစရိယာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ ။

၄။ မုသာဝါဒါ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ ။

၅။ သုရာမေရယ မဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ ။

၆။ ဝိကာလ ဘောဇနာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ ။

- ၇။ နစ္စ ဂီတ ဝါဒီတ ဝိညူက ဒဿန မာလာ ဂန္ဓ ဝိလေပန ဓာရဏ မဏ္ဍန ဝိဘူသန ဌာနာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ ။
- ၈။ ဥစ္စာ သယန မဟာသယန ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ ။

ဇီဝိတံ စဇ မာနောပိ သိက္ခာပဒါဟံ နစဇာမိ။

ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ အဟံ-တပည့်တော်သည်၊ ဇီဝိတံ-မိမိအသက်ကို၊ စဇမာနောပိ-
စွန့်လွှတ်ရငြားသော်လည်း၊ သိက္ခာပဒံ-ခံယူထားသော သိက္ခာပုဒ်တော်ကို၊ နစဇာမိ-
မစွန့်လွှတ်ပါအရှင်ဘုရား။

အာမ ဘန္တေ ပါ အရှင်ဘုရား ။

ပုဗ္ဗကိစ္စ (၅) ပါး

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။ (၃) ကြိမ်
ဘုန်းတော် အနန္တ၊ လောဘမရှိ၊ အသိကုန်စင်၊ ဘုရားရှင်အား၊ ကြည်လင်စေတနာ ရှိခိုးပါ၏။(၃)ကြိမ်
၁။ တပည့်တော်တို့၏ ခန္ဓာငါးပါး၊ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးကို မြတ်စွာဘုရားအား လှူဒါန်းပါ၏ အရှင်ဘုရား။

၂။ တပည့်တော်တို့သည် မိုက်မဲတွေဝေခဲ့သည့် အလျောက် ရတနာ သုံးပါးနှင့်
မိဘဆရာပုဂ္ဂိုလ်သူမြတ်တို့အား ပြစ်မှားမိခဲ့သည် ရှိသော် ထိုအပြစ်တို့မှ ပျောက်ပါစေခြင်း အကျိုးငှာ
တောင်းပန်ဝန်ချ ကန်တော့ ပါ၏ အရှင်ဘုရား။

၃။ ကိုယ်စောင့်နတ်၊ ကျောင်းစောင့်နတ်၊ ကျောင်းဝင်းစောင့်နတ်၊ တောစောင့်နတ်၊ တောင်စောင့်နတ်၊
မြို့စောင့်နတ်၊ အာကာသစိုး၊ ဘုမ္မစိုး၊ ရုက္ခစိုး၊ သာသနာတော်စောင့်နတ်၊ ကမ္ဘာစောင့်နတ် အစရှိသော
နတ်ဒေဝါ အပေါင်းတို့နှင့်တကွ အားလုံး သော (၃၁) ဘုံသားတို့သည် အသက်ထက်ဆုံး ဘေးမသီ ရန်မခ
ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ကျန်းမာချမ်းသာ ကြပါစေ။

၄။ ရှေးရှေးဘဝ၊ ယခုဘဝ အားထုတ်ဖူးသမျှ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ စသော
ကုသိုလ်တို့သည်တပည့်တော်တို့ အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်ခြင်း၊ ရခြင်းအကျိုးငှာ
လျှင်မြန်စွာကျေးဇူးပြုပါ စေသတည်း။

၅။ ငါသည် မုချသေရမည်၊ အချန်ပိုင်းသာ လိုတော့သည်။ (၃) ကြိမ်အသေမဦးခင် ဉာဏ်ဦးအောင်
တရားအားထုတ်ပါမည် အရှင်ဘုရား။

ကမ္မဋ္ဌာန်းတောင်း

ကမ္မဋ္ဌာန် မေ ဘန္တေ ဒေထ၊ သံသာရဝဋ္ဋ ဒုက္ခတော မောစနတ္ထာယ။
ဘန္တေ-အရှင်မြတ်တို့ဘုရား၊ မေ (အမှာကံ) ဘုရားတပည့်တော် တို့အား၊
သံသာရဝဋ္ဋ ဒုက္ခတော - သံသာရဝဋ္ဋဆင်းရဲမှာ မောစနတ္ထာယ - လွတ်မြောက်ပါရခြင်း အကျိုးငှာ၊

ကမ္မဋ္ဌာနံ - မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ပေါက် နိဗ္ဗာန် ရောက်ကြောင်း အကောင်းဆုံးဖြစ်သော
ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို၊ ဒေထ - ကရုဏာထား ပေးသနားတော်မူပါ အရှင်ဘုရား။
သာဓု. . သာဓု. . သာဓု. .

မေတ္တာပို့

၁။ လုံးစုံများစွာသတ္တဝါ ချမ်းသာကိုယ်စိတ်မြဲပါစေ၊ ဥပါဒ်ရန်ဘေး ကင်းစင်ဝေး ငြိမ်းအေးကြပါစေ။

၂။ ကြောက်တတ်၊ မကြောက်တတ်၊ နှစ်ရပ်များစွာ သတ္တဝါ ချမ်းသာ ကိုယ်စိတ်မြဲပါစေ၊ ဥပါဒ်ရန်ဘေး
ကင်းစင်ဝေး ငြိမ်းအေးကြပါစေ။

၃။ မြင်အပ်၊ မမြင်အပ်၊ နှစ်ရပ်များစွာ သတ္တဝါ ချမ်းသာကိုယ်စိတ်မြဲပါစေ၊ ဥပါဒ်ရန်ဘေး ။

၄။ ဝေးနေ၊ နီးနေ၊ နှစ်ထေများစွာ သတ္တဝါ ချမ်းသာကိုယ်စိတ်မြဲပါစေ၊ ဥပါဒ်ရန်ဘေး ။

၅။ ဘဝဇာတ်ဆုံး၊ မဆုံးများစွာ သတ္တဝါ ချမ်းသာကိုယ်စိတ်မြဲပါစေ၊ ဥပါဒ်ရန်ဘေး

။

၆။ ရှည်၊ တို၊ အလတ် သုံးရပ်ခန္ဓာ သတ္တဝါ ချမ်းသာကိုယ်စိတ်မြဲပါစေ၊ ဥပါဒ်ရန်ဘေး ။

၇။ ကြီး၊ ငယ်၊ အလတ် သုံး ရပ်ခန္ဓာ သတ္တဝါ ချမ်းသာကိုယ်စိတ်မြဲပါစေ၊ ဥပါဒ်ရန်ဘေး ။

၈။ ဆူ ကြုံ၊ အလတ် သုံးရပ်ခန္ဓာ သတ္တဝါ ချမ်းသာကိုယ်စိတ်မြဲပါစေ၊ ဥပါဒ်ရန်ဘေး

။

၉။ လူအချင်းချင်း၊ လှည့်ပတ်ခြင်း၊ ကင်းရှင်းကြပါစေ။

၁၀။ အထင်သေးခြင်း၊ အချင်းချင်း၊ ကင်းရှင်းကြပါစေ။

၁၁။ ဆင်းရဲလိုခြင်း၊ အချင်းချင်း၊ ကင်းရှင်းကြပါစေ။

မေတ္တာပို့

ရတနာသုံးပါးအား ရတနာသုံးပါးအား ပူဇော်ခြင်းနှင့် ဆုတောင်း

ဣမာယ ဓမ္မာနု၊ ဓမ္မပဋိပတ္တိယာ ဗုဒ္ဓံ ပူဇေမိ။

ဣမာယ ဓမ္မာနု၊ ဓမ္မပဋိပတ္တိယာ ဓမ္မံ ပူဇေမိ။

ဣမာယ ဓမ္မာနု၊ ဓမ္မပဋိပတ္တိယာ ဘ သံဃံ ပူဇေမိ။

အဒ္ဓါဣမာယ ပဋိပတ္တိယာ ဇာတိ ဇရာ မရဏမှာ ပရိမုဗ္ဗိဿာမိ။

ဣမာယ ဓမ္မာနု ဓမ္မပဋိပတ္တိယာ - ဤလောကုတ္တရာတရား ကိုးပါး အားလျော်သောကျင့်ဝတ်
ပဋိပတ် အကျင့်မြတ်ဖြင့်၊ ဗုဒ္ဓံ - မြတ်စွာဘုရားကို၊ ပူဇေမိ - ပူဇော်ပါ၏ အရှင်ဘုရား။

ဓမ္မံ - တရားတော်မြတ်ကို၊ ပူဇေမိ-ပူဇော်ပါ၏ အရှင်ဘုရား။ သံဃံ - သံဃာတော် အပေါင်းကို၊

ပူဇေမိ - ပူဇော်ပါ၏ အရှင်ဘုရား။ အဒ္ဓါ ဣမာယ ပဋိပတ္တိယာ - ယခုတရား အားထုတ်ရသော

ဤအကျင့်မြတ် ပဋိပတ်ကြောင့်၊ ဇာတိ ဇရာ မရဏမှာ - ပဋိပတ္တိ နွေနေရခြင်း အိုရခြင်း

သေရခြင်းမှ၊ ပရိမုဗ္ဗိဿာမိ - လွတ်မြောက် ရပါလို၏ အရှင်ဘုရား။

အမျှဝေ

ဤကောင်းမှု၏ အဖို့ဘာဂဟူသမျှတို့ကို လက်ရှိဖြစ်သော မိခင်၊ ဖခင်၊ ဆရာသခင်ကျေးဇူးရှင်၊
လက်မဲ့ဖြစ်သော မိခင်၊ ဖခင်၊ ဆရာသခင်ကျေးဇူးရှင် အပေါင်းတို့နှင့်တကွ (၇)ရက်သား၊ (၇) ရက်သမီး
အပေါင်းတို့အားလည်းကောင်း၊ ကိုယ်စောင့်နတ်၊ ကျောင်းစောင့်နတ်၊ ကျောင်းဝင်းစောင့်နတ်၊
တောစောင့်နတ်၊ တောင်စောင့်နတ်၊ မြို့စောင့်နတ်၊ အာကာသစိုး၊ ဘုမ္မစိုး၊ ရုက္ခစိုး၊
သာသနာတော်စောင့်နတ်၊ ကမ္ဘာစောင့်နတ် အစရှိသော နတ်ဒေဝါအပေါင်းတို့နှင့်တကွ(၃၁) ဘုံ

ကျင်လည်ကြကုန်သော ဝေနေယျ၊ သုခိတ၊ဒုက္ခိတ၊ သတ္တဝါအပေါင်းတို့အား အကျွန်ုပ်တို့
အားထုတ်အပ်သော ကုသိုလ် အဖို့ကို အကျွန်ုပ်တို့နှင့် အတူတကွ
ရကြပါစေ အမျှဝေသည် များထွေ သာဓု ခေါ်စေသော် . . .

ကုသိုလ်ရ အမျှ - အမျှ - အမျှ ယူတော်မူကြပါကုန်လော့ . . . သာဓု သာဓု သာဓု။ (၃)ကြိမ်
သူတော်ကောင်း သူမြတ်လောင်းတို့ ပို့သအပ်သော အမျှမေတ္တာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုလည်း အကျွန်ုပ်တို့က
ခံယူပါ၏။ ဝမ်းမြောက်နုမော် သာဓုခေါ်ပါ၏ အရင်ဘုရား။ သာဓု . . . သာဓု . . .
သာဓု . . .

ဗုဒ္ဓသာသနံ စိရံ တိဋ္ဌတု။ (၃) ကြိမ်။ သာဓု . . . သာဓု . . . သာဓု . . . ။
